

သန့်ဇော်
သန့်လွင်

ဒေါ်စု ပြောတဲ့ မြစ်ဆုံ

အာဇာနည် ငြိမ်ဆုံကို လုပ်ချင်တာလဲ

အာဇာနည် ငြိမ်ဆုံကို လုပ်စေချင်တာလဲ

အာဇာနည် ငြိမ်ဆုံကို ဖလှယ်ချင်တာလဲ

အာဇာနည် ငြိမ်ဆုံကို ဖလှယ်စေချင်တာလဲ

နောက်ဆုံးအတော့

ငြိမ်ဆုံက နိုင်ငံရေး ငြိမ်သွားတာမို့ ။ ။

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း :

**သန့်ဇော်(သန်လျင်)
ဒေါ်စုပြောတဲ့ မြစ်ဆုံ**

- ပုံနှိပ်ခြင်း: - ပထမအကြိမ်၊
(ဇွန်လ ၊ ၂၀၁၉)
- မျက်နှာပုံဒီဇိုင်း: - ဘိုဘိုထွန်း
- စာအုပ်အပြင်အဆင်: - အေးဖြူအောင်
- ထုတ်ဝေသူ: - ဦးသန်းဇော် (၀၁၄၇၃)
အညတရသူရဲကောင်းများ စာပေ
အမှတ် (၁၅)၊ စွယ်တော်လမ်း၊
ရုံးတော်ရပ်ကွက်၊ သန်လျင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- မျက်နှာပုံနှင့် အတွင်းပုံနှိပ်: - ဦးလှမိုး (၀၀၁၈၅)
(ပန်းကြာဖြူ ပုံနှိပ်တိုက်)
အမှတ် (၁၀၈)၊ လမ်း (၄၀)၊
ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ဖြန့်ချိရေး: - အညတရသူရဲကောင်းများ စာပေ
မှန်း - ၀၉ ၄၅၀၀၅၁၇၇၀၊ ၀၉ ၇၇၇၇၀၈၆၄၆
- အုပ်ရေး: - ၅၀၀
- ဈေးနှုန်း: - ၃၅၀၀ ကျပ်

'ထုတ်ဝေသည့်စာအုပ်ကတ်တလောက်အညွှန်း' (CIP)

သန့်ဇော်(သန်လျင်)
ဒေါ်စုပြောတဲ့မြစ်ဆုံ/သန့်ဇော်(သန်လျင်) - ရန်ကုန်
အညတရသူရဲကောင်းများ စာပေ၊ ၂၀၁၉။
၁၉၀ - စာ၊ ၁၃ စင်တီ x ၂၁ စင်တီ။
(၁) ဒေါ်စုပြောတဲ့မြစ်ဆုံ

ဒေါ်စုပြောတဲ့ မြစ်ဆုံ

သန့်ဇော် (သန့်လျှင်)

ကျေးဇူးတင်လွှာ

ဤစာအုပ် ထွက်ရှိရေးအတွက်
အဓိက လက်မရွံ့ကူညီပေးတဲ့
ကိုဖြိုးကြီး (ဖြိုးအောင်သာ-၈၈)၊
ဒီဇိုင်းဆွဲပြီး ပုံနှိပ်ပေးသူ ကိုဘိုဘိုထွန်း၊
စာအုပ်အကြမ်း ဖန်တီးပေးသူနှင့်
စာအုပ်ထုတ်ဝေရန် လောဆော်တိုက်တွန်းကြသူအားလုံးကို
အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရှိ၍ ဤစာအုပ်နှင့်အတူ
မှတ်တမ်းတင်ပါကြောင်း...။ ။

သန့်ဇော် (သန်လျင်)

မာတိကာ

၁။	ဒေါ်စုပြောတဲ့မြစ်ဆုံ အမှာစာနိဒါန်း	...	၇
၂။	အခန်း(၁)		
	ရာဇဝင်များရဲ့သတို့သမီး	...	၁၃
	မြစ်လက်တက်များ	...	၂၉
	တာပိန်မြစ်	...	၃၀
	ရွှေလီမြစ်	...	၃၀
	မြစ်ငယ်မြစ် (ဒုဋ္ဌဝတီမြစ်)	...	၃၀
	မူးမြစ်	...	၃၁
	ချင်းတွင်းမြစ်	...	၃၁
	စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေး	...	၃၁
	ယနေ့ခေတ်လေ့လာတွေ့ရှိချက်	...	၃၂
၃။	အခန်း(၂)		
	ဧရာဝတီရဲ့ အစနေရာ	...	၃၄
	မြစ်ရေအရင်းအမြစ်	...	၃၈
	မြစ်ရေထိန်းသိမ်းဖို့အတွက်	...	၄၂
	သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်		
	မြစ်ရေ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး	...	၄၇
	ဓာတ်ပုံကဏ္ဍ	...	၅၃

၄။	အခန်း(၃)		
	မြစ်တွေ ချောင်းတွေ မြောင်းတွေ	...	၆၉
	အသက်ဆက်နိုင်ပါ့မလား ဧရာဝတီရယ်	...	၇၃
	ဧရာဝတီကို ဘယ်လိုကယ်တင်ကြမလဲ	...	၇၉
၅။	အခန်း(၄)		
	ကျွန်တော်နှင့်သူတို့ စကားပြောခြင်း	...	၁၀၁
	ကျွန်တော်နှင့် စိန(၁)	...	၁၀၆
	ကျွန်တော်နှင့် စိန(၂)	...	၁၁၅
	ဒေါ်စုပြောတဲ့မြစ်ဆုံ	...	၁၃၂
	မြန်မာပြည်မြောက်ဖျားသို့	၁၃၇
	မြန်မာပြည်မြောက်ဖျား (၂)	...	၁၄၇
	မြစ်ရေလှေလာစောင့်ကြည့်ရေး		
	တရုတ်သုတေသနစခန်း	...	၁၅၂
	မြစ်ဆုံသို့ ဒုတိယတစ်ခေါက်	...	၁၅၇
	မြစ်ဆုံစီမံကိန်းသို့	...	၁၆၂
	မြစ်ဆုံစီမံကိန်းအား လှေလာခြင်း	...	၁၆၈
၆။	အခန်း (၅)		
	မြစ်ဆုံရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း		
	လုပ်သင့်/မလုပ်သင့်	...	၁၈၀
	မြစ်ဆုံ၊ နိုင်ငံရေးနှင့် နိဂုံး	...	၁၈၃

ဒေါ်စုပြောတဲ့ မြစ်ဆုံ အမှာစာ နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ပင်မသွေးကြောလို့ လူတိုင်းလိုလိုသိကြတဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးအကြောင်း ပြောမယ်ဆို . . . တချို့ သိတာပဲရှိတယ် ခြေခြေမြစ်မြစ် မသိကြဘူး။ တချို့ တော်တော် များများ သိကြတယ်၊ အသေးစိတ်တော့မသိပြန်ဘူး။ တချို့ ပညာရှင်တွေကတော့ လက်ဖျားခါရလောက်အောင်ကို သိကြတယ်။ မြစ်ဆုံကိစ္စလည်း အဲဒီလိုပါပဲ။ တချို့ မြစ်ဆုံလို့သာကြားဖူး နေတာ ဘာမှမသိကြဘူး။ တချို့နည်းနည်းသိပြီး များများ သိသလိုပြောကြတယ်၊ တချို့တကယ်သိတယ်၊ ခြေခြေမြစ်မြစ် မသိကြဘူး။ တချို့ခြေခြေမြစ်မြစ် သိတယ်ဆိုပေမယ့် အသေးစိတ်တော့မသိကြဘူး။ ယခု စာရေးသူလည်း တချို့ ရှိကောင်း ရှိနိုင်မယ့် လျှို့ဝှက်ချက်တွေကိုတော့ မသိကြောင်း ဝန်ခံပါရစေ။

ဤစာအုပ်သည် စာရေးသူတွေ့ခဲ့၊ မြင်ခဲ့၊ သိခဲ့၊ ကြားခဲ့၊ လေ့လာခဲ့၊ ဆွေးနွေးခဲ့ရသလောက်ကို အခြေခံပြီး တိုင်းပြည် တိုးတက်ရေးနဲ့ ပြည်သူလူထုအကျိုးစီးပွားကို ရှေ့ရှုကာ ရေးသားခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပထမဆုံး ပြောလိုပါသည်။ ဧရာဝတီမြစ်နှင့် ပတ်သက်လို့ငယ်ငယ်က ကျောင်းစာထဲနှင့် စာပေ ဗဟု သုတများအရ သိရှိခဲ့ရတာဖြစ်ပြီး တကယ်တမ်း နဖူးတွေ့ ခူးတွေ့ မြင်ခဲ့ရသည်မှာ ၁၉၉၀ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ၊ စာရေးသူ တို့ အင်းစိန်ထောင်မှ သရက်ထောင်သို့ပြောင်းစဉ် ဧရာဝတီမြစ် ကို စက်တပ်သမ္မာန်ဖြင့် ကူးစဉ်အခါက ပထမဆုံး ဧရာဝတီကို သိမြင်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်ကြောင်း ပြောလိုပါတယ်။

ထောင်ထဲတွင်ရှိစဉ် ၂၀၀၇ ခုနှစ်လောက်မှ မြစ်ဆုံရေအား လျှပ်စစ် စီမံကိန်းအကြောင်းကို စတင်ကြားသိခဲ့ရပါတယ်။ သစ်တောတွေကို စည်းကမ်းမရှိ အပြောင်ခုတ်ပြီး နိုင်ငံခြားသို့ ရောင်းစားကြသူများကြောင့် ဧရာဝတီရဲ့ဂေဟစနစ်ကြီး ပျက်စီး နေရုံမက မြစ်ဆုံဒေသကို ထပ်မံ ပိတ်ဆို့လိုက်ပါက တကယ်ရော ကျွန်တော်တို့တိုင်းပြည် တိုးတက်သွားပါ့မလား၊ ဒီစီမံကိန်း လုပ်ကြတဲ့သူတွေဟာ ဘယ်သူတွေလဲဆိုတာကို သိတာနဲ့ ကျွန်တော်တို့ ထောင်ထဲရှိနေတဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေဟာ အားလုံးကန့်ကွက်ကြပါတော့တယ်။ ကျွန်တော်တို့တိုင်းပြည်က သဘာဝသယံဇာတတွေနဲ့ အသွေးကိုယူ အသားကိုယူ နောက်ဆုံး

အသက်ကိုပါ ယူတော့ကြမှာလားလို့ဆိုကာ တိုက်ခန်းကျဉ်းလေး အတွင်းကနေ ဘာမှလုပ်မရတဲ့ အနေအထားမျိုး ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ထောင်ကလွတ်တဲ့အခါ ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှာတော့ ဦးသိန်းစိန်ရဲ့ လွတ်တော်အစိုးရက ကန့်ကွက်သူတွေရဲ့ တောင်းဆိုချက်ကြောင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိတဲ့ မြစ်ဆုံ ရေအား လျှပ်စစ်စီမံကိန်းကို သူ့အစိုးရသက်တမ်းအတွင်း ဆက်မလုပ်ဖူး ဟုဆိုကာ စီမံကိန်း လုပ်လက်စကြီးနဲ့ ဆိုင်းငံ့လိုက်ပါတော့တယ်။

နောက် ၂၀၁၅ NLD ၇၅ ပြား အစိုးရတက်လာ မြစ်ဆုံရေအား လျှပ်စစ်စီမံကိန်းကို လေ့လာပြီး ပြည်သူကို ပွင့်လင်းမြင်သာ ချပြမယ်ပြော၊ သမ္မတဟောင်း ဦးထင်ကျော်က ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လမှာ ဧရာဝတီ- မြစ်ဆုံ မြစ်ညာ မြစ်ဝှမ်း ရေအား လျှပ်စစ်စီမံကိန်းများ လေ့လာစိစစ်သုံးသပ်ရေး ကော်မရှင်ကို ဖွဲ့စည်း၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နာယကဦးတီခွန်မြတ်က ဥက္ကဋ္ဌ၊ ပြည်ထောင်စု ရာထူးဝန်အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ ဒေါက်တာဝင်းသိမ်းက အတွင်းရေးမှူး၊ နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံရုံး ဝန်ကြီး ဦးကျော်တင့် ဆွေ၊ ကချင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါက်တာခက်အောင်တို့ အပြင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ၅ ဦး၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ၂ ဦး အပါအဝင် စုစုပေါင်း ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင် ၂၀ ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့တာဖြစ်၊ ထိုကော်မရှင်က အမျိုးသားအကျိုး စီးပွားအပေါ် အခြေခံပြီး နိုင်ငံတော်နှင့်ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ

များအကြား အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမယ့်နည်းလမ်းတွေကို လေ့လာ စိစစ်အကြံပြုချက်တွေကို အစီရင်ခံစာ တင်သွင်းရမယ်လို့ဆို။ ဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့သည်လည်း အခြေအနေစောင့်ကြည့်ရင်း မျှော်လင့်မထားတဲ့ ရပ်ဝန်းတစ်ခုက ကျွန်တော့်ကို တရုတ်ပြည် ကို သွားရောက်လေ့လာဖို့ ဖိတ်ခေါ်၊ စာရေးဆရာအနေနဲ့ရော၊ သတင်းသမားအဖြစ်နဲ့ပါ နှစ်ကြိမ်သွားခဲ့ပြီး တွေ့ရှိချက်တွေ၊ လေ့လာထားခဲ့တာတွေကို ယခုစာအုပ်ထဲမှာ တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးနဲ့ ပြည်သူ့လူထု သဘောထားကိုပါ ကြိုးစားဖော်ပြ ထားပါတယ်။

နိုင်ငံရေးသမားနှင့် ပညာရှင်တို့ဟာ အတွေးအခေါ်ခြင်း ထပ်တူမတူနိုင်ကြပါ။ တစ်ဖန် တိုင်းပြည်တိုးတက်ရေးကို ရှေ့တန်းတင် ဆောင်ရွက်နေသူတွေနှင့်လည်း ပညာရှင်တို့ဟာ ထပ်တူ မတူနိုင်ကြပါ။ တစ်ခါ မြန်မာနိုင်ငံမှ ပညာရှင်နဲ့ အမေရိကန်မှ ပညာရှင်သည်လည်းသူတို့ သိမှတ်တာတွေ အားလုံးမတူညီကြပါ။ နောက် မြန်မာနိုင်ငံမှ ဗိသုကာပညာရှင် နဲ့ အမေရိကန်က ဗိသုကာပညာရှင်ချင်းလည်း မတူကြပါ။ ဘူမိဗေဒပညာရှင်ခြင်းလည်း မတူပါ။ တူတာတစ်ခုတော့ရှိ နိုင်ပါသည်။ တိုင်းပြည်တိုးတက်စေချင်သည့် ဆန္ဒများမှာတော့ အားလုံး တူနိုင်ကြမယ် ထင်ပါသည်။

ဤစာအုပ်သည် တိုင်းပြည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို

လောင်းပေးရေးသားထားတာဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံရှိ အနာဂတ် ပြည်သူများ၏ ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးများသည် ကျွန်တော်တို့ ယခုခေါင်းဆောင်များနှင့် တိုက်ရိုက်ပတ်သက်နေလေရာ ဧရာဝတီနှင့် မြစ်ဆုံရေအားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး စီမံကိန်းသည် လည်း တိုက်ရိုက်ပင် ပတ်သက်နေပါကြောင်းနှင့် ဒီလှိုင်းစာစောင်၊ ယူနတီဂျာနယ်၊ မဇ္ဈိမဝက်ဘ်ဆိုက်တို့တွင် ဖော်ပြထားသောဆောင်းပါးများနှင့် ဤစာအုပ်ကို တန်ဆာဆင်ထားပါကြောင်း ။ ။

အခန်း(၁)

ရာဇဝင်များရဲ့ သတို့သမီး

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဧရာဝတီမြစ်ကို မသိသူတစ်ယောက်မျှ မရှိချေ။ ဟိုးနှစ်ပေါင်းမြောက်များစွာ ဘိုးဘေး ဘီဘင် လက်ထက် ကတည်းက ဧရာဝတီမြစ်ကြီးတည်ရှိခဲ့ပြီး ဧရာဝတီကိုအမှီပြု၍ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံသားများ၏ စားဝတ်နေရေးကို တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ အကျိုးပြုခဲ့သည်ဟုပြောလျှင် မှားအံ့မည် မထင်။ ရှေးဘုရင်များလက်ထက် ခရီးသွားရာတွင်မော်တော် ကားများ မရှိသေး၍ မြန်မာနိုင်ငံ အထက်အောက် စုန်ချည် ဆန်ချည်သွားလာရင်း မြန်မာနိုင်ငံသားများအတွက် စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းများ အဆင်ပြေ ချောမွေ့ခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ကျွန်တော်တို့မြန်မာများသည် ဧရာဝတီမြစ် အား အသုံးချမှုအားနည်းကာ တိုင်းတစ်ပါးမြီတိသူတို့က သူတို့ ၏ စစ်သင်္ဘောများဖြင့် ဆန်တက်ကာ မြန်မာနိုင်ငံ မန္တလေး နေပြည်တော်ကို သိမ်းပိုက်၍ ကျွန်တော်တို့တစ်နိုင်ငံလုံး

ကျွန်ဘဝသို့ ရောက်ခဲ့ ရလေသည်။

ဗြိတိသျှခေတ်တစ်ခေတ်လုံးတွင် ဗြိတိသျှတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံမှ ကျွန်းသစ်၊ ရေနံ၊ ဓာတ်သတ္တုနှင့် တခြားသယံဇာတ များကို သူတို့တိုင်းပြည်အကျိုးအတွက် ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို အသုံးချ၍ ပင်လယ် ထွက်ပေါက်မှတစ်ဆင့် ပင်လယ်ကူး သင်္ဘောကြီးများဖြင့် သယ်ဆောင်သွားခဲ့ကြလေသည်။ ထိုအချိန် က ကျွန်တော်တို့၏ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးသည် ကျွန်တော်တို့ထက် ဗြိတိသျှတို့ကို အထူးကျေးဇူးပြုခဲ့၊ ဗြိတိသျှတို့က ဧရာဝတီမြစ် ကြီးကိုအသုံးချခဲ့ကြရာ မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးရသည့် ၁၉၄၈ ခုနှစ်အထိဖြစ်သည်။

သဘာဝတရားသည် ဖြစ်ပျက်သဘောတို့ဖြင့် အဟောင်း ပျက် အသစ်ဖြစ်ဖြင့် တစ်ဖန်တစ်လဲလဲ ဖြစ်နေ ပျက်နေသည့် သဘောရှိတာကြောင့် ကျွန်တော်တို့၏ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးသည် လည်း ဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက်ဖြင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်းမရှိဘဲ အပျက်သဘောတို့ဖြင့်သာ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်ဗရပွဖြင့် ရင်ဆိုင် နေရသည်မှာ မည်သူမျှမငြင်းနိုင်ပေ။ ထိုအထဲတွင် ဧရာဝတီမြစ် ၏ ရေဆင်းဒေသဖြစ်သော တောတောင်များရှိ သစ်တောများ သည်လည်း ကိုယ်ကျိုးကြည့်သူများ၏စည်းကမ်းမဲ့စွာ တရား လွန်ပြုန်းတီးအောင် ခုတ်ယူမှုတွေကြောင့် ရာသီဥတုပျက်စီး ယိုယွင်းကာ ဧရာဝတီမြစ်သည် အပျက်ပေါ် အပျက်ထပ်ဆင့်ပြီး

ယိုယွင်းပျက်စီးလာခဲ့သည်။ အချိန်အခါမဟုတ် ရေကြီးခြင်း၊ မိုးများ၍ ရေကြီးခြင်း၊ ရေကြီး၍ ရေလျှံခြင်း၊ ကမ်းပါးပြိုခြင်း၊ ကမ်းပါးများမှ လူနေအိမ်များ စေတီပုထိုးများနှင့်စိုက်ခင်းများကို ရေတိုက်စားခြင်းတို့ကို ဧရာဝတီမြစ်သည် ယနေ့ထက်တိုင် အလူးအလဲခံနေရသည် ။

ယခင် အာဏာသိမ်း စစ်အစိုးရ (တပ်မတော်အစိုးရ) လက်ထက်တွင် ဧရာဝတီမြစ်ကို ကာကွယ်ဖို့ထက် စီးပွားရေး အကျိုးကို မျှော်ကိုးကာ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံနှင့် အနီးဆုံး ကချင်ပြည်နယ် မြစ်ကြီးနားမြို့အထက်နားတွင် မြစ်ဆုံ ရေကာတာကြီးတည်ဆောက်ပြီး ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းကို တိုင်းပြည်အား ချပြအသိမပေးဘဲ စာချုပ်ချုပ်ဆိုကာ ထိုရေအား လျှပ်စစ်စီမံကိန်းကို စတင်လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ မြစ်ဆုံရေအား လျှပ်စစ်စီမံကိန်း စတင် အကောင်အထည်ဖော် တည်ဆောက် နေစဉ် အများပြည်သူရွေးချယ်တင်မြှောက်ထားသော အရပ် သားအစိုးရတက်လာသည့်အတွက် မြန်မာပြည်သူပြည်သားများ ဆန္ဒပြကန့်ကွက်မှုကြောင့် မြစ်ဆုံရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းကို အစကနဦးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်နေစဉ် ရပ်တန့်လိုက်ရ သည်။ အရပ်သားအစိုးရမှလည်း မြစ်ဆုံရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း ကိုပြန်လည်သုံးသပ်မည်၊ ပြန်လည်လေ့လာမည်၊ ထင်သာမြင် သာရှိစွာ ပြုလုပ်မည်ဟုလည်း တိုင်းသိပြည်သိ တစ်ကမ္ဘာလုံး

အသိပေးထားသည်။ ထိုသို့ အသိပေးထားချိန်နှင့် ယခုအချိန်အထိ လည်း ဧရာဝတီမြစ်သည် ရေကြီးရေလျှံ ကမ်းပြို ရေတိုက်စားမှု ဒဏ်တွေကို အလူးအလဲခံနေရဆဲလည်းဖြစ်သည်။

မြန်မာပြည်မြောက်ဖျား ကချင်ပြည်နယ်ရှိ မေခ (အင်န် မိုင်ခ) မြစ်နှင့် မလိခမြစ်တို့ ပေါင်းဆုံရာမှ ဧရာဝတီမြစ်ဖြစ်ပေါ် လာသည်။ မေခနှင့် မလိခမြစ်နှစ်သွယ်လုံးသည် မြောက်လတ္တီကျု (၂၈) ဒီဂရီဝန်းကျင်ရှိ ဟိမဝန္တာ ရေခဲတောင်တန်းများတွင် မြစ်ဖျားခံသည်။ မြစ်နှစ်သွယ်အနက် အရှေ့ဘက်ခြမ်းမြစ် ဖြစ်သော မေခဖြစ်သည် ပူတာအိုမြို့မြောက်ဘက်ရှိ လန်ဂွဲလာ ရေခဲတောင်တွင်မြစ်ဖျားခံသည်။ ရေစီးအလွန်ကြမ်းသောကြောင့် မေခမြစ်ကို ရေကြောင်းသွားလာရေးအတွက်အသုံးပြု၍ မရပေ။ အနောက်ဘက်ခြမ်းရှိ မလိခမြစ်ကိုမူ ရေကြောင်းသွားလာရေး အတွက်အသုံးပြု၍ ရနိုင်သည်။ မြစ်ဆုံမှ တောင်ဘက်မိုင် (၁၅၀)၊ ကီလိုမီတာ(၂၄)အကွာရှိ ဗန်းမော်မြို့အထိသာ လှေ၊ သင်္ဘော များ ရာသီမရွေးသွားလာနိုင်သည်။ ကချင်ပြည်နယ်၏မြို့တော် ဖြစ်သော မြစ်ကြီးနားမြို့သည် မြစ်ဆုံမှတောင်ဘက် မိုင်(၃၀)၊ ကီလိုမီတာ(၄၈)အကွာတွင် တည်ရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အသက်သွေးကြောကြီးသဖွယ် တည်ရှိ နေသော ဧရာဝတီမြစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံအလယ်တည့်တည့်ကို ဖြတ်၍ မြောက်ဘက်မှတောင်ဘက်သို့ စီးဆင်းသည်။ ဧရာဝတီမြစ်

ဟူ၍ စတင်ဖြစ်ပေါ်သည့် လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၄၅ သန်းခန့် ကတည်းကပင် ဧရာဝတီမြစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံစည်ပင်ဖွံ့ဖြိုးမှု နှင့် အထူးဆက်စပ်နေသော မြစ်ကြီးဖြစ်လေသည်။ ဧရာဝတီ ဟူသောအမည်သည် ဟိန္ဒူစကား ဣရဝတီမှလာ၍ ဆင်မြစ် ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်ဟု အချို့က ယူဆကြသည်။ သို့ရာတွင် သင်္သကရိုက်စကား ပရပဏီ (ဧရာဝတီ)မှ ဆင်းသက်လာသော အမည် ဖြစ်သည်ဟူသော အယူအဆက ပိုမိုနီးစပ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ အားသစ်ဖြည့်သူ သို့မဟုတ် မြစ် ဟု ဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ပန်ဂျပ်နယ်ရှိ မြစ်ငါးစင်း အပါ အဝင် အပါရာဗီ (ရာဝီ) မြစ်၏ ရှေးအခေါ်သည်လည်း ဧရာ ဝတီပင် ဖြစ်သည်။

ဧရာဝတီမြစ်သည် အရှေ့တောင်အာရှဒေသရှိ အခြား မြစ်ကြီးများနှင့် မတူဘဲ တမူထူးခြားသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံထဲ၌ပင် မြစ်ဖျားခံ၍ မြန်မာနိုင်ငံကိုဖြတ်စီးကာ မြန်မာ့ပင်လယ် ကမ်းခြေမှပင် ပင်လယ်ထဲသို့ စီးဝင်ခဲ့သော မြန်မာမြစ် စစ်စစ် ဖြစ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ရှေးအခါက ဧရာဝတီမြစ်သည် တိဗက် နိုင်ငံ၌မြစ်ဖျားခံသည်ဟု ယူဆခဲ့ကြသော်လည်း ယခုမူ မြန်မာ မြစ်စစ်စစ်ဖြစ်ကြောင်း တိကျစွာပြောဆိုနိုင်ကြပေပြီ။ ယင်းသည် မိုင်ပေါင်း ၁၃၅၀ ရှည်၍ မြန်မာနိုင်ငံ မြောက်ဘက် တောင်ကုန်း ဒေသ၊ မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်း မိုးခေါင်ရေရှားဒေသ၊ မြန်မာ

နိုင်ငံအောက်ပိုင်း မြေနုကျွန်း (မြစ်ဝကျွန်း)ပေါ်ဒေသတို့ကို ဖြတ်သန်း၍ စီးဆင်းလေသည်။

ဧရာဝတီမြစ်သည် မေခန့်မလိခ မြစ်နှစ်သွယ် ပေါင်းဆုံရာမှ မြစ်ကြီးနားမြို့မြောက်ဘက် ၂၆ မိုင်အကွာ မြောက်လတ္တီတွဒ် ၂၅° ၄၅° တွင် မေခန့် မလိခမြစ်တို့ ပေါင်းဆုံမိ၍ ဧရာဝတီမြစ် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ မလိခဟူသော အမည်သည် ဂျိန်းဖောစကားဖြစ်၍ မြစ်ကြီးဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ သို့ရာတွင် အကျယ်အဝန်းအားဖြင့်မူ မေခမြစ်ထက် ကျဉ်းသည်။ မေခမြစ်သည် ၁၆၅ ကိုက်ကျယ်၍ မလိခမြစ်သည် ကိုက် ၁၅၀ ကျယ်သည်။ မေခမြစ်ကို ထိုဒေသတွင် ဂျိန်းဖောဘာသာဖြင့် အင်မိုင်ခ ဟု ခေါ်ကြသည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ မြစ်ဆိုးဖြစ်သည်။ မေခမြစ်၏ မြစ်ဖျားပိုင်းကို ဒေသအလိုက် လူမျိုးစုများက မလောင်ဝမ်း၊ အဒွန်းဝမ်း၊ နမ့်တမိုင် စသည်ဖြင့်ခေါ်သည်။ နမ့်တမိုင်မြစ်သည် လည်း စိန်ခူးဝမ်းနှင့် အဒွန်းဝမ်းမြစ်တို့ ပေါင်းဆုံရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာ၍ ခန္တီးရှမ်းလူမျိုးတို့က ခေါ်သော အမည်ဖြစ်သည်။ မေခမြစ်သည် ဧရာဝတီမြစ်၏ မူလအစဟု ပထဝီပညာရှင်များက ယူဆကြသည့်အလျောက် အရှေ့ဧရာဝတီ မြစ်ဟုလည်း ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။

မေခမြစ်သည် ပူတာအိုမြို့၏မြောက်ဘက် မြောက်လတ္တီတွဒ် ၂၇° ၂၄° နေရာရှိ နှင်းဖုံးသည့် တီလာတောင်ကြီး၌

ဖြစ်ပေါ်နေသော လန်ဂွေယာ ရေခဲမြစ်မှ မြစ်ဖျားခံသည်။ စူးစမ်းရှာဖွေသူ ကင်းဒမ်ဝဒ်က ၁၉၄၂ ခုနှစ် တွင် ထုတ်ဖော်ပြောဆိုချက်အရဆိုမှု ယင်းမြစ်အဖျားပိုင်း၏ ရေဆင်းဧရိယာသည် စတုရန်းမိုင် ၄၅၀ ခန့်ရှိ၍ ပေ ၁၅,၀၀၀ ကျော် မြင့်ကြောင်းသိရသည်။ ပေ ၁၅,၅၅၀ အမြင့်တွင်နှင်းခဲရကား၊ ဆောင်းအခါမှစ၍ ခဲနေသော နှင်းသည် ထိုဒေသ၌ ပေ ၆၅၀၀ အထိ ဆင်းလာ၍ ဧပြီ၊ မေလ များအထိ မြေပေါ်တွင်သာ ရှိနေတတ်သည်။

အထက်ဧရာဝတီသည် မေခနှင့် မလိခမြစ်တို့ပေါင်းဆုံကာ ဧရာဝတီမြစ် ဟူ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသည့်နေရာမှစ၍ ချင်းတွင်းမြစ်လက်တက်စီးဝင်သည့် နေရာအထိ ဖြစ်သည်။ ဧရာဝတီမြစ်သည် မြစ်ဆုံမှ တောင်ဘက်သို့ တောင်ကုန်းများအကြားမှ လည်းကောင်း၊ မြေပြန့်များကိုလည်းကောင်း ဖြတ်သန်းစီးဆင်းလာရာ အချို့နေရာ၌ မိုင်ဝက်ကျော်ကျော်ပင် ကျယ်ဝန်း၍ အချို့နေရာ၌ အလွန်ကျဉ်းသွားရာ ယင်းသို့ ကျဉ်းသည့်အပိုင်းကို မြစ်ကျဉ်းဟုခေါ်သည်။ ကျောက်တောင်ကြီးနှစ်ခုအကြား ကျဉ်းမြောင်းစွာ စီးဆင်းရသည့်အခါ မြစ်ကျဉ်းဖြစ်၍ ကိုက် ၅၀၊ ၆၀ ခန့်သာ ကျယ်ဝန်းတော့သည်။

မြစ်ကြီးနားမြို့မှ ၅၅ မိုင်ဝေးသော ဆင်ဘိုမြို့အလွန်မှစ၍ ဗန်းမော်မြို့အထိ ဧရာဝတီမြစ်သည် ကျောက်တောင်များအကြား စီးဆင်းနေရာ ယင်းသည် ပထမမြစ်ကျဉ်းဖြစ်သည်။

ပထမမြစ်ကျဉ်းသည် ဆင်ဘိုမြို့အလွန် သုံးမိုင်အကွာရှိ မြင်သာ
 ရွာမှ စတင်၍ ဗန်းမော်မြို့အနီးရှိ မြစေတီရွာအထိဖြစ်ရာ
 အလျား ၃၆ မိုင်ရှိလေသည်။ တစ်ဘက်တစ်ချက်ရှိ ကျောက်
 ဆောင်ကျောက်ကမ်းပါးများသည် ပေ ၆၀ ခန့်သာ မြင့်သော်
 လည်း ပတ်ဝန်းကျင်မလှမ်းမကမ်း၌မူ ပေ ၃၀၀ ကျော် မြင့်သော
 တောင်ကြီးများရှိသည်။ ဆင်ဘိုမြို့တွင် ဧရာဝတီမြစ်သည် မိုင်
 ဝက်ခန့် ကျယ်ဝန်းသော်လည်း ဆင်ဘိုမြို့အောက် ရောက်သည်
 နှင့် ကိုက် ၅၀ ခန့်သာကျယ်ဝန်း၍ ဧရာဝတီမြစ်၏ အကျဉ်းဆုံး
 နေရာဖြစ်သည်။ ရေလယ်တွင်ကျောက်ဆောင်များရှိသည်။
 ရေစီးအလွန်သန်၍ ဝဲများ အလွန်ထူထပ်သည်။ ထို့ကြောင့်
 ကူးသန်းသွားလာရေးခက်ခဲသည်။ သစ်ထုတ်စခန်းတစ်ခုဖြစ်
 သော ပရွှာရွာအောက်နားတွင် မြစ်ကြောင်းသည် ပြန်၍
 ကျယ်ပြန့်လာရာ မိုင်ဝက်နီးပါးခန့် ရှိသည်။ ယင်းမြစ်ကျဉ်း၏
 အရှေ့ဘက်၌ ရှေးအခါက ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်းဟောင်း ဖြစ်
 ဟန်ရှိသော ကျယ်ပြန့်သည့် ချိုင့်ဝှမ်းကြီးတစ်ခုသည် ဧရာဝတီ
 မြစ်နှင့် မျဉ်းပြိုင် တည်လျက်ရှိသည်။ ဗန်းမော်မြို့အထက် ၁၂
 မိုင်ကွာခန့်ရှိ သဖန်းပင်ရွာသို့ရောက်သောအခါ ဧရာဝတီမြစ်
 သည် မြေနုချိုင့်ဝှမ်းကို ဖြတ်သန်းစီးဆင်းရသည်ဖြစ်ရာ တစ်ဖန်
 ကျယ်ပြန့်လာ၍ ရေစီးလည်း ငြိမ့်ညောင်းလာသည်။

ဗန်းမော်မြို့နားသို့ ရောက်သောအခါ ဧရာဝတီမြစ်သည်

တောင်ဘက်ရှိ မြေနုချိုင့်ဝှမ်းသို့ ဆက်မစီးဘဲ အနောက်ဘက် သို့ ကွေးသွားကာ ထုံးကျောက်တောင်များအကြားသို့ ဖြတ်စီးသည်။ ဤနေရာတွင် မြစ်သည် ကိုက်တစ်ရာခန့်သာ ကျယ်၍ နံဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက်မှ မတ်စောက်သော ကျောက်ဆောင် ကျောက်ကမ်းပါးများသည် ပေ ၂၀၀ မှ ၃၀၀ အထိ မြင့်ကြသည်။ ယင်းကို ဒုတိယမြစ်ကျဉ်းဟု ခေါ်သည်။ ဒုတိယမြစ်ကျဉ်းသည် စင်းကန်းရွာမှစတင်၍ ရွှေကူမြို့အထက်နားရှိ သင်္ဘောအင်းရွာ အထိ ၁၄ မိုင်ခန့်အလျားရှိသည်။ ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်း တစ်လျှောက်တွင် ဒုတိယမြစ်ကျဉ်းနေရာသည် ရှုမျှော်ခင်းအလှ ဆုံးဟု ဆိုကြသည်။ ဒုတိယမြစ်ကျဉ်းတွင်ရေစီးမြန်၍ ဝဲများ ရှိသော်လည်း ပထမမြစ်ကျဉ်းလောက် ကူးသန်းသွားလာရေး အန္တရာယ် မရှိချေ။ ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်းဖြင့် ဗန်းမော်မြို့အထိ သင်္ဘောများသည် တစ်နှစ်ပတ်လုံး ဆန်တက်သွားလာနိုင်သည်။

ဒုတိယမြစ်ကျဉ်းမှ ထွက်ခဲ့၍ ဗန်းမော်မှ ၃၈ မိုင် ဝေးသော ရွှေကူမြို့ကို ဖြတ်ခဲ့ပြီး ကသာမြို့သို့လွန်သောအခါ ဧရာဝတီမြစ် သည်တောင်ဘက်သို့ကွေ့ဆင်းသည်။ ကသာမြို့မှ တကောင်းမြို့ အထိ မြေနုကမ်းပါးများဖြစ်သည်။ အရှေ့ဘက်ကမ်းနှင့် ခပ်လှမ်း လှမ်း၌မူ ရှမ်းကုန်းပြင်မြင့်၏ အဆက်ဖြစ်သော မိုးကုတ်နယ်မှ တောင်ကုန်းများကိုတွေ့နိုင်သည်။ တကောင်းမြို့မှလွန်သော အခါ သပိတ်ကျဉ်းမြို့အနီးတွင် တတိယမြစ်ကျဉ်းသို့ ရောက်

ပြန်သည်။

တတိယမြစ်ကျဉ်းသည် သပိတ်ကျင်းမြို့၏အထက်
 ၁၀မိုင်ခန့်ရှိ မလည်ရွာမှစတင်၍ ကျောက်မြောင်းမြို့အထိဖြစ်ရာ
 အလျား ၂၉ မိုင်ခန့် ရှိသည်။ ထိုမြစ်ကျဉ်းနေရာ၌ မြစ်၏အကျယ်
 မှာ ကိုက် ၄၄၀ ခန့် ရှိလေသည်။ ယင်းမြစ်ကျဉ်းသည် ပထမ
 မြစ်ကျဉ်းနှစ်ခုလောက် ရှုခင်းမလှချေ။ သစ်တောများ ထူထပ်
 စွာပေါက်ရောက်နေသော ကမ်းပါးစောက်များသည် တစ်ဖက်
 တစ်ချက်တွင် တည်ရှိနေသည်။ (ယခုအခါတွင်သစ်ပင်ကြီးများ
 မရှိတော့ပါ။) ရွှေဘိုခရိုင် ကျောက်မြောင်းမြို့မှ လွန်သော်
 ဧရာဝတီမြစ်သည် တစ်ဖန်ကျယ်ပြန့်လာပြန်သည်။ အပူပိုင်းဇုန်
 မြေနေ ဒေသကိုဖြတ်၍ မန္တလေးမြို့သို့တိုင်အောင် စီးဆင်းလာပြီး
 ဗန်းမော်နှင့် မန္တလေးအကြား ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်းသည်
 အကွေ့အကောက်လည်း များ၊ သဲသောင်လည်း များလှသည်။
 မန္တလေးမြို့သို့ ရောက်သောအခါ တစ်ဖက်ကမ်းရှိ စစ်ကိုင်း
 တောင်တန်းများကို ကွေ့ဝိုက်၍ အရှေ့မှ အနောက်သို့မြစ်ကြောင်း
 ပြောင်းခဲ့ရာ ယင်း၏ မြစ်လက်တက်ကြီး ဖြစ်သော ချင်းတွင်းမြစ်
 နှင့်ဆုံရာ ပခုက္ကူမြို့အထိ ဖြစ်သည်။

အောက်ဧရာဝတီ

ချင်းတွင်းမြစ်လက်တက်နှင့် ဆုံရာမှစ၍ ဧရာဝတီမြစ်သည်

ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော မြေနုလွင်ပြင်ကို ဖြတ်သန်းစီးဆင်း၍ ရေစီးနှေးသည်။ များသောအားဖြင့် ကမ်းပါးသည်သဲကျောက် ကမ်းပါးစောက်များဖြစ်၍ မြစ်နှင့်မလွမ်းမကမ်းတွင် တစ်ခါ တစ်ရံတောင်ကုန်းများကို တွေ့နိုင်သည်။ ရေနံချောင်းမြို့အနီး၌ တွေ့ရသော ကျောက်စရစ်နီမြေကြမ်းများ ဖုံးနေသည့် သဲကမ်းပါးစောက်များကိုထောက်၍ တစ်ခါက ဧရာဝတီမြစ်သည် ယခုထက်ပို၍ မျက်နှာပြင်မြင့်ခဲ့ကြောင်း သိသာထင်ရှားသည်။ တစ်ခါတစ်ရံလည်း သဲကျောက်တောင်များပြတ်၍ တွန့်ခေါက်ကျောက်မြေများကို တွေ့ရရာ ယင်းတို့သည် ရေနံထွက်ခြင်းနှင့် ဆက်စပ်နေလေသည်။ ဤအပိုင်းတွင် ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်းသည် တစ်ဖြောင့်တည်းမနေဘဲ ဖြောင့်လိုက် ကောက်လိုက်နှင့် စီးဆင်းသည်။ မြေနုလွင်ပြင်ကို ဖြတ်စီးသည့် အခါ မြစ်ကမ်းပါးသည် သဲတို့ဖြင့်ဖုံးလွှမ်း၍ နိမ့်သည်။ တောင်ကုန်းကြား ဖြတ်စီးသည့်အခါ မြစ်ကမ်းပါးသည်မြင့်သည်။

ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းဘေးရှိ အကောက်တောင်သို့ စက်လှေဖြင့်သွားရာလမ်းတွင် မြင်တွေ့ရသည့် နံရံကပ်ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်များ မင်းဘူးမြို့မှ ပြည်မြို့အကြားတွင် အနောက်ဘက် ခိုင်ရိုးမတောင်မှ ဖြာထွက်လာသော တောင်စွယ်များသည် မြစ်ကမ်းပါးအထိ ရောက်သည်။ အရှေ့ဘက်မှလည်း ပဲခူးရိုးမနှင့် ယင်း၏တောင်စွယ်များက ကမ်းပါးအထိ ရောက်သည်။ သရက်

မြို့အောက်နားတွင် အနောက်ဘက်မှ ရခိုင်ရိုးမတောင်စွယ်သည် အရှေ့ဘက်မှ ပဲခူးရိုးမတောင်စွယ်နှင့် မိုင် ၅၀ မှ ၆၀ခန့်သာ ကွာဝေးသည့် နေရာအထိ လာဆုံကြသည်။ သရက်မြို့မှ မိုင် ၄၀ လွန်သော် ဧရာဝတီမြစ်၏ အရေးကြီးသော ဆိပ်ကမ်းမြို့ဖြစ်သည့် ပြည်မြို့သို့ရောက်သည်။ ပြည်မြို့အောက် မိုင် ၃၀ ခန့်အကွာ ထုံးဘိုမြို့အနီးတွင် ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းပါးအရောက် ထိုးထွက်နေသော အကောက်တောင်၏ သဲကျောက်တောင်စောင်းကြီးရှိသည်။ ယင်းတောင်စောင်းကို ဘုရားပုံတော်များ အမျိုးမျိုးထွင်းထုထားရာ မြစ်လမ်းခရီးသွားများ ကြည်ညိုစွာ ဖူးမျှော်နိုင်သည်။

အောက်ပိုင်းဧရာဝတီတွင်လည်း မြစ်ကြောင်းကျဉ်းသွားသော နှစ်နေရာရှိသည်။ သို့သော် ရေနက်၍ သင်္ဘောများ သွားလာနိုင်သဖြင့် အချို့က မြစ်ကျဉ်းဟု မခေါ်ချေ။ ထိုနှစ်နေရာမှ မင်းလှနှင့် မိကျောင်းရဲအကြား (ကိုးမိုင်ခွဲခန့်) နေရာနှင့် ပြည်မြို့အထက် ကမ္မနှင့်စစ္စယံအကြားရှိ တစ်နေရာ (ရှစ်မိုင်ခန့်) ဖြစ်သည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်

ဧရာဝတီမြစ်၏ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ပိုင်းသည် ပြည်မြို့အောက် ၅၃ မိုင်ဝေးသော မြန်အောင်မြို့နားမှ စတင်လေသည်။

မြန်အောင်မြို့အောက်မိုင် ၃၀ခန့်အကွာ ညောင်ကျိုးရွာအနီးမှ စ၍ ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်၏ အနောက်ဘက်အကျဆုံးနှင့် အကြီးဆုံးမြစ်ခွဲဖြစ်သည့် ပုသိမ်မြစ် ခွဲထွက်သည်။ ဧရာဝတီ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်သည် ပင်လယ်မှ မိုင် ၁၈၀ အကွာမှစ၍ မြစ်ခွဲ များဖြာထွက်ကာ တြိဂံပုံသဏ္ဍာန်တည်ရှိသည်။ ဟင်္သာတမြို့ အနီးတွင် အရှေ့ဘက်မှ ပဲခူးရိုးမတောင်၊ အနောက်ဘက်မှ ရခိုင်ရိုးမတောင်တို့သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မိုင် ၈၀ခန့်သာ ကွာသည်အထိ နီးကပ်လာပြီးနောက် တဖြည်းဖြည်း တောင်ဘက် သို့ ခွာထွက်သွားကြရာ ယင်းသို့ ကွာသွားသည့် မြေပြန့် တစ်လျှောက် ဧရာဝတီမြစ်သည် မြစ်ခွဲများစွာဖြာထွက်၍ ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်ထဲသို့ စီးဝင်သည်။ ပင်လယ်ထဲသို့ စီးဝင်ရာ၌ ပုသိမ်မြစ်အပါအဝင် မြစ်ဝကြီးပေါင်း ကိုးခု ဖြစ်ပေါ် လေသည်။ မြစ်ခွဲကြီးများမှ မြစ်ချောင်းကလေးများစွာ ဖြာထွက် ကာ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်စပ်စီးဆင်းလျက်ရှိရာ ချောင်းပေါင်း များစွာ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသော ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်သည် ပိုက်ကွန်ကြီးသဖွယ်ဖြစ်နေသည်။ ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ သည် စတုရန်းမိုင် ၁၂၀၀၀ ကျယ်ပြန့်သည်။

ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်၏ အနောက်ဘက်ဆုံး မြစ်ဝ သည် ပုသိမ်မြစ်ဝဖြစ်သကဲ့သို့ အရှေ့ဘက်ဆုံးမြစ်ဝသည် ရန်ကုန်မြစ်ဝဖြစ်သည်။ ပုသိမ်မြစ်သည် ဧရာဝတီမှစ၍ ခွဲထွက်

စီးဆင်းလာသောမြစ် ဖြစ်သော်လည်း ရန်ကုန်မြစ်မှာမူ ပဲခူးရိုးမတောင်မှဖြစ်ဖျားခံ၍ ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှ မြစ်ခွဲ ဖြစ်သော ဘောလယ်မြစ်နှင့်ဆုံကာ ပင်လယ်ထဲသို့ စီးဝင်သည်။ ရန်ကုန်မြစ်၏ အထက်ပိုင်းကို လှိုင်မြစ်ဟုလည်းကောင်း၊ မြစ်မခဟု လည်းကောင်း ခေါ်သည်။

ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် ပင်လယ်ထဲသို့ စီးဝင်သော မြစ်ဝကိုးခုရှိသော်လည်း ပုသိမ်မြစ်ဝနှင့် ရန်ကုန်မြစ်ဝ နှစ်ခုတွင်း သို့သာလျှင် ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောကြီးများ ဝင်ထွက်ဆိုက်ကပ်နိုင် ကြသည်။ ပုသိမ်မြစ်ဝနှင့် ရန်ကုန်မြစ်ဝသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မိုင် ၁၆၀ ခန့်ဝေးသည်။ ရန်ကုန်မြစ်သည် ဧရာဝတီမြစ်ဝ ကျွန်းပေါ်နှင့် ဆက်လျက်ရှိသော်လည်း ဧရာဝတီမြစ်ဝကြီးမှ ရေသည် ရန်ကုန်မြစ်အတွင်းသို့ လုံးဝစီးဝင်ခြင်း မရှိချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရန်ကုန်မြစ်သည် ဧရာဝတီမြစ်မှ ခွဲထွက် လာသည်မဟုတ်ဘဲ ဧရာဝတီမြစ်အတွင်းသို့ ပူးပေါင်းစီးဝင် သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထို့အတူပင် ပုသိမ်မြစ်သည်ဧရာဝတီမြစ် ၏ မြစ်ခွဲဖြစ်သော်လည်း ဧရာဝတီမြစ်ရေသည် ပုသိမ်မြစ်ထဲ သို့ အနည်းငယ်သာ စီးဝင်လေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပုသိမ်မြစ်နှင့် ဧရာဝတီမြစ်ကို ဆက်သောချောင်းသည် ကိုက် ၃၀၀ ခန့်သာ ကျယ်၍ ချောင်းတစ်ခုလုံး သဲသောင်ပြင် နှင့်ပြည့်နေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းမြစ်ဝနှစ်ခု

ကို ဧရာဝတီမြစ်အစစ်ဟု ခေါ်ရန် မလွယ်ချေ။ ဧရာဝတီမြစ်မကြီး မှရေသည် ပင်လယ်ထဲသို့အမှန်စီးထွက်ရာ ထွက်ပေါက်ကား ဧရာဝတီမြစ်ဝဖြစ်သည်။

လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်း ၃၀၀,၀၀၀ ကျော်က ဧရာဝတီ မြစ်ဝသည် ပြည်မြို့နား၌ရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းကြသည်။ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း ၁၂,၀၀၀ ခန့်ကပင် ဧရာဝတီမြစ်ဝသည် ယခု အခြေ အနေအတိုင်း မရှိသေးချေ။ ယခုဖြစ်ပေါ်နေသော မြစ်ဝကျွန်း ပေါ်နေရာတစ်ခုလုံးသည် တံတေး၊ မြောင်းမြ၊ ပုသိမ် စသော ဂဝံကျောက်ကုန်းရိုးများ ရေပြင်ပေါ်၌ တက်နေသည့် ကျွန်း သဖွယ် ဖြစ်ပေါ်နေသောနေရာမှတစ်ပါး အားလုံး ပင်လယ် ရေပြင်ကြီးဖြစ်လျက်ရှိသည်ဟု ဆိုကြသည်။ ထိုခေတ်အခါက ရေအတက် ရေအကျသည် ပြည်မြို့အထက်တွင် ဖြစ်သော် လည်း ယခုအခါ၌မူ ဒီရေသည် ညောင်တုန်းမြို့အထိပင် တစ်ခါတစ်ရံ မရောက်ချေ။ ဧရာဝတီမြစ်တစ်လျှောက် ရေစီး နှင့်အတူပါလာသော နုန်းမြေသည် ယခုမြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဖြစ်နေ သောနေရာ၌ တဖြည်းဖြည်းပို့လာကာ မြေနုကျွန်းပေါ်ဒေသ ဟူ၍ ဖြစ်လာခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဧရာဝတီမြစ်တစ်လျှောက်မှ မြစ်ဝသို့ တစ်နှစ်လျှင် နုန်း မြေတန်ပေါင်း ၂၆၁ သန်းစီးပါလာသည်ဟု ခန့်မှန်းကြသည်။ မန္တလေးမြို့နေရာအထိ နုန်းမြေတန်ပေါင်း ၃၂ သန်း စီးပါလာ

ပြီးလျှင် ချင်းတွင်းမြစ်ဘက်မှ တန်ပေါင်း ၁၀၉ သန်း ပါလာ၍ အခြားမြစ်ချောင်းများမှ တန်ပေါင်း သန်း ၁၂၀ ခန့် မျောပါလာသည်ဟု တွက်ဆကြသည်။ ၁၈၆၀-၇၀ နှင့် ၁၉၀၉-၁၀ ခုနှစ်များက တိုင်းတာရေးဆွဲထားသော မြေမျက်နှာပြင် အနိမ့်အမြင့် တိုင်းတာချက်အရ ဘူမိဗေဒပညာရှင် ဒေါက်တာချစ်ဗား၏ ယူဆချက်မှာ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ကမ်းခြေသည် အနှစ်တစ်ရာခန့် တွင် သုံးမိုင်ခန့်သာ အများဆုံးမြေဖို့၍ ကျယ်ထွက်လာသည်ဟု ဆိုသည်။ ဆာအက်ဒွင်ပတ်စကို ဆိုသူ ဘူမိဗေဒပညာရှင်ကမူ တစ်နှစ်လျှင် ပေ ၂၀၀ သို့မဟုတ် အနှစ်တစ်ရာလျှင် ၃. ၇၉ မိုင် ပင်လယ်ထဲသို့ ပြန့်ထွက်လာသည်ဟု ယူဆသည်။ ပင်လယ်နှင့်စပ်လျက်ရှိသော မြေနုကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် ကနစိုတောများ ပေါက်ရောက်၍ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တစ်ခုလုံး၌မူ ဆန်စပါး အကြီးအကျယ် စိုက်ပျိုးသည်။

ဧရာဝတီမြစ်သည် ရှေးနှစ်ပေါင်း ထောင်ပေါင်းများစွာက မန္တလေးမြို့အနီးမှ တောင်ဘက်သို့တန်းလျက် စီးဆင်းဖူးကြောင်း အထောက်အထားများ ရှိသည်။ စစ်တောင်းမြစ်သည် တစ်ချိန်က ဧရာဝတီမြစ်အောက်ပိုင်းဟု ဘူမိဗေဒ ပညာရှင်များက ယူဆကြသည်။ ယခု ဧရာဝတီမြစ်အောက်ပိုင်းသည် တစ်ချိန်က ချင်းတွင်းမြစ်ဝှမ်းဖြစ်ရမည်ဟု ဆိုကြလေသည်။ ဧရာဝတီမြစ်သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ရေတိုက်စားခြင်းအမြန်ဆုံး

သော မြစ်တစ်မြစ်ဖြစ်သည်။ နိုင်းမြစ်၊ မစွပီမြစ်၊ ဂင်္ဂါမြစ်၊ ဒင်းညမြစ်တို့ထက် ရေတိုက်စားနှုန်းအားကြီးသည်။ ယင်း မြစ်ဝှမ်းအောက်ခြေရှိ ကျောက်ဆောင်များကိုပင် အနှစ် ၄၀၀ လျှင် တစ်ပေခန့် တိုက်စားသည်ဟု ခန့်မှန်းကြသည်။

မြစ်လက်တက်များ

ဧရာဝတီမြစ်တွင် အဓိကမြစ်လက်တက်ကြီး (၅)ခု ရှိသည်။ မြစ်လက်တက်များသည် အမြင့်ပေ ၇၀၀၀ မှ ၁၀၀၀၀ အထိရှိသောတောင်တန်းများတွင်မြစ်ဖျားခံကြသည်။

- တာပိန်မြစ်(ဝဲ)
- ရွှေလီမြစ် (ဝဲ)
- မြစ်ငယ်မြစ် (ဝဲ)
- မူးမြစ် (ယာ)
- ချင်းတွင်းမြစ် (ယာ)

ထို့အပြင် ချောင်းလက်တက်များလည်း ရှိသေးသည်။

- ချောင်းမကြီးချောင်း (အနောက်ဘက်)
- စလင်းချောင်း (အနောက်ဘက်)
- မုန်းချောင်း (အနောက်ဘက်)
- မန်းချောင်း (အနောက်ဘက်)
- မင်းတုန်းချောင်း (အနောက်ဘက်)

- ပင်းချောင်း (အရှေ့ဘက်)
- ယင်းချောင်း (အရှေ့ဘက်)
- ဒေါင်းသေချောင်း (အရှေ့ဘက်)
- ဗွက်ကြီးချောင်း (အရှေ့ဘက်)

တာပိန်မြစ်

တာပိန်မြစ်သည် တရုတ်နိုင်ငံ၊ ယူနန်ပြည်နယ်မှ စတင် မြစ်ဖျားခံစီးဆင်းလာပြီး ကချင်ပြည်နယ်အတွင်း ဧရာဝတီမြစ် အတွင်းသို့ စီးဝင်သည်။

ရွှေလီမြစ်

ရွှေလီမြစ်သည်လည်း တရုတ်နိုင်ငံ၊ ယူနန်ပြည်နယ်မှပင် စတင်မြစ်ဖျားခံစီးဆင်းလာပြီး ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းကို ဖြတ်သန်းလာပြီး ကသာမြို့တောင်ဘက်ရှိ အင်းရွာအနီးတွင် ဧရာဝတီမြစ်နှင့်ပေါင်းဆုံသည်။

မြစ်ငယ်မြစ် (ဒုဋ္ဌဝတီမြစ်)

ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း၊ တရုတ်နိုင်ငံနယ်စပ်အနီးမှ စတင်မြစ်ဖျားခံ စီးဆင်းသည်။ သိန္နီ၊ သီပေါ၊ ရွှေစာရံနှင့် ကျောက်ဆည်လွင်ပြင်ကိုဖြတ်ကာ မန္တလေးတောင်ဖက် အင်းဝ

အနီးတွင် ဧရာဝတီမြစ်အတွင်း စီးဝင်သည်။

မူးမြစ်

ကဘော်ချိုင့်ဝှမ်းဒေသကို မြောက်မှတောင်သို့ ဖြတ်သန်း စီးဆင်းလာကာ မြင်းမူမြို့အနီးတွင် ဧရာဝတီမြစ်အတွင်းသို့ စီးဝင်သည်။

ချင်းတွင်းမြစ်

ကချင်ပြည်နယ် ဟူးကောင်းချိုင့်ဝှမ်းဒေသကြီးမှ ဖြတ်သန်းစီးဆင်းလာပြီး ဧရာဝတီမြစ်အတွင်းသို့ မြင်းခြံမြို့အနီးတွင် ပေါင်းဆုံသည်။

စီးပွားရေးနှင့်နိုင်ငံရေး

မြန်မာ့သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် ဧရာဝတီမြစ်သည် အရေးပါသည့်အခန်းမှ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ပုဂံခေတ်မှ စကာနောက်ဆုံး ကုန်းဘောင်ခေတ်တိုင် ခေတ်အဆက်ဆက်တွင် အရေးပါသည့် စစ်ရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးတို့တွင် အသုံးချခဲ့ကြသည်။ မွန်-မြန်မာစစ်ပွဲများဟု ထင်ရှားသည့် အင်းဝ-ဟံသာဝတီ အနှစ်လေးဆယ် စစ်ကာလများအတွင်းတွင် ဧရာဝတီမြစ်သည် အဓိက စစ်ချီတက်ရာလမ်းကြောင်းကြီး ဖြစ်ခဲ့

သည်။ ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိ ပြည်မြို့သည်လည်း နှစ်ဖက်စစ် ရင်ဆိုင်ရာ ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဘုရင့်နောင်လက်ထက်တွင်လည်း အထက်မြန်မာနိုင်ငံတစ်လွှား တိုက်ခိုက်ရာ စစ်ချိလမ်းကြောင်းအဖြစ် ဧရာဝတီမြစ်ကို အဓိကအားဖြင့် အသုံးပြုခဲ့ပြန်သည်။ ထို့အတူ ညောင်ရမ်းခေတ်ဦး မင်းများဖြစ်ကြသည့် အနောက်ဖက်လွန်မင်းနှင့် သာလွန်မင်းတို့လည်း ဧရာဝတီမြစ်ကိုစုန်ဆန်သွားလာခဲ့ကြသည်။ ကုန်းဘောင်ခေတ်တစ်လျှောက်တွင်လည်း ရန်သူအင်္ဂလိပ်တို့ကို ခုခံရာတွင်မြစ်ရိုးတစ်လျှောက် ခံတပ်များ တည်ဆောက်ခဲ့ကြရာ မင်းလှခံတပ်နှင့် အင်းဝခံတပ်တို့မှာ နာမည်ကျော်သည်။

ယနေ့ခေတ်လေ့လာတွေ့ရှိချက်

ဧရာဝတီမြစ်တွင် ငါးမျိုးစိတ်ပေါင်း (၇၉) မျိုး ခိုလှုံနေထိုင်ကြသည့်အပြင် ၂၀၀၂ ခုနှစ်အထိ လေ့လာချက်များအရ ဧရာဝတီမြစ်ဝှမ်း၌ လူအများ အသိအမှတ်ပြုထားသော ငှက်စားကျက်နယ်မြေ (၄)ခုလည်း ရှိသည်။ မြစ်၏ ဇီဝသတ္တစုံလင်ထွေပြားမှုအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကောင်းစွာ လေ့လာထားသည်များလည်း မရှိသေးချေ။ ရေနေသတ္တဝါမျိုးစိတ်ပေါင်းများစွာ မှီတင်းနေထိုင်ကြသည်။ ထိုမျိုးစိတ်များအနက်မှ အထူးထင်ရှားသည့် မျိုးစိတ်သတ္တဝါမှာ ဧရာဝတီလင်းပိုင်ဖြစ်သည်။

မကြာသေးမီက တောင်ကျချောင်း ငါးခူမျိုးစိတ်သစ်များကို ထပ်မံတွေ့ရှိပြီး ဧရာဝတီ မြစ်ဆုံနှင့်သိပ်မဝေးလှသော နေရာများတွင် ၂၀၀၅ ခုနှစ်က တွေ့ရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဧရာဝတီ မြစ်သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ပဉ္စမမြောက် နန်းတင်မြေနှစ်များ အများဆုံး ပို့ချပေးနိုင်သော မြစ်လည်း ဖြစ်သည်။

အခန်း(၂)

ဧရာဝတီရဲ့ အစနေရာ

မြန်မာပြည်မြေပုံကို ကြည့်လိုက်ရင် ဟိုးအထက်ပိုင်း ညာဖက်က မေခ လို့ခေါ်တဲ့ အန်မိုင်ခ မြစ်ရယ်၊ ဘယ်ဖက်က မလိခမြစ် နှစ်သွယ်ကို ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့ရမှာပဲဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီမြစ်နှစ်စင်းရဲ့ သာယာလှပမှုတွေဟာ ဒီနေ့အထိ စာဖွဲ့လို့ မကုန်နိုင်အောင်ဘဲ ဖြစ်နေတုန်း ရှိနေတာကို ကျွန်တော် ရောက်ဖူးခဲ့တဲ့ နေရာဒေသတွေကနေတစ်ဆင့် သိခဲ့ရပါတယ်။ မြစ်တစ်ကြောလုံးမှာတော့ ကျောက်တုံးကျောက်ခဲတွေ ပြည့် နှက်လို့နေတာဟာ မြန်မာပြည်ရဲ့ မြောက်ဖက်ဖျားက ချောင်း တွေ၊ မြစ်တွေရဲ့ထူးခြားမှုပါ။ တဖြည်းဖြည်း မန္တလေးတို့ ရန်ကုန်ဖက်တို့မှာတော့ ကျောက်တုံးကျောက်ခဲတွေ မတွေ့ရ တော့ပါဘူး။ ဒီကျောက်တုံးကျောက်ခဲတွေရဲ့ သမိုင်းကြောင်း ကို လိုက်တဲ့အခါမှာတော့ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှ လူတစ်စုက အခြားလူတစ်စုနဲ့ပေါင်းပြီး အကြီးအကျယ် ခိုးနေတဲ့ကြားကပင်။

မကုန်နိုင်မခန်းနိုင်အောင် အင်မတန်ကို ချမ်းသာကြွယ်ဝ နေဆဲဖြစ်တာကို သတိပြုမိပါတော့တယ်။

ပူတာအိုမြို့ရဲ့မြောက်ဖက်က မလိခမြစ်ထဲ စီးဝင်တဲ့ ပါတိတ်ချောင်းဆိုရင် မိုးတွင်းမှာမိုးများတဲ့အခါ ချောင်းဖျား ဖြစ်တဲ့ တောင်ပေါ်ကနေ မိုးရေတွေဟာ ဒလဟောစီးဆင်း ကျပြီး ကျောက်ခဲကျောက်တုံးတွေ ပါလာပါတော့တယ်။ အဲဒီကျောက်ခဲကျောက်တုံးတွေထဲမှာ ကျောက်စိမ်းတုံးတွေ လည်း ပါလာတတ်ပါတယ်။ တော်တော်များများကို ပါလာတယ် လို့ ဒေသခံတွေကပြောပါတယ်။ မိုးစဲသွားလို့ ရေကျသွားတာ နဲ့ လူတွေဟာစုပြုံပြီး ကျောက်စိမ်းတုံးတွေကို ရှာဖွေကြပါ တော့တယ်။ တော်တော်များများလည်း ရကြတယ်လို့ပြောပါ တယ်။ ဒါတောင်မှ ကျောက်စိမ်းထွက်တဲ့ တောင်ပေါ်မှာ ကျောက်တူးဖော်နေတဲ့ ကုမ္ပဏီတွေရှိလို့ ဒီလက်ပဲရကြတာ တဲ့။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်ရောက်ခဲ့တဲ့ ကျွန်တော်လို ရန်ကုန်သား အတွက်ကတော့ ပါးစပ်အဟောင်းသားကို ဖြစ်လို့နေပါတော့ တယ်။ အတွေးကလည်း ငါတို့တိုင်းပြည် တော်တော်ချမ်းသာပါ လားပေါ့၊ ဒါပေမယ့် . . . ဒါပေမယ့်ပေါ့ဗျာ . . . ။

ကျွန်တော်တို့ငယ်ငယ်တုံးက အိမ်ရှေ့မြောင်းထဲမှာ ကစားစရာ သင်္ဘောလေးတွေ၊ ရွက်လှေလေးတွေ လွှတ်တဲ့ ကစားနည်းကို ကလေးတိုင်း ဆော့ကြပါတယ်။ အဲဒီအရွယ်

တုံးက ချောင်းတွေ မြစ်တွေ တွေ့ရင်လည်း အင်မတန်ကြည်နူး
 ငေးမောခဲ့ရပါတယ်။ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာတွေကိုတော့ ပထဝီထဲ
 မှာ သင်ရပြီး အရမ်းကိုတွေ့ဖူးမြင်ဖူးချင်ခဲ့ပြီး တော်တော်လေးကို
 အရွယ်ကြီးလာတော့မှ ချောင်းသာကမ်းခြေကိုရောက်ပြီး အဆုံး
 မရှိတဲ့ ပင်လယ်ကြီးကို မြင်တွေ့ခဲ့ရတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်
 ဟာ လူငယ်ဘဝကို အကျဉ်းထောင်ထဲမှာသာ အချိန်ကုန်ခဲ့ရပြီး
 ခုနောက်ပိုင်းမှ ကိုယ့်နိုင်ငံကမြစ်တွေတင်မက တခြားနိုင်ငံက
 မြစ်တွေကိုလည်း ကြည့်ရှုခွင့်ရသလို၊ ကိုယ်တိုင်မရောက်နိုင်၊
 မရောက်ဖြစ်တဲ့နေရာက မြစ်တွေကိုလည်း ဂူးဂဲလ် အင်တာနက်
 မြေပုံကနေ ကြည့်နေရတော့ မြစ်တွေအကြောင်း စိတ်ဝင်စား
 ရာကနေ မြစ်တွေဆီကို မကြာမကြာ အလည်သွားချင်နေမိပါ
 တော့တယ်။

ဒါကြောင့်ပါပဲ ကျွန်တော်ဟာ ပူတာအိုရဲ့ အထင်ကရ
 Meulah Lol မူလာလော ချောင်းပေါ်က၊ Meulashidi မူလာရီးဒီး
 တံတားကိုလည်း သွားလည်လိုက်ပါသေးတယ်။ ချောင်းရေဟာ
 အင်မတန်ကို ကြည်လင်အေးမြပါတယ်။ ပူတာအိုမြို့ရဲ့
 ဟိုးမြောက်ဖက် ရေခဲတောင်တွေပေါ်ကနေ ရေခဲတွေအရည်
 ပျော်ပြီး စီးဆင်းလာတယ်လို့ သိရပါတယ်။ အဲဒီ မူလာလော
 ချောင်းကလည်းပဲ ကျောက်တုံးကျောက်ခဲတွေ အများစုနဲ့
 ဖွဲ့စည်းဖြစ်ပေါ်နေတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒေသရဲ့ မြေကြီး ပုံ

သဏ္ဍာန်ဟာလည်းပဲ တောင်တစ်တောင်ကို အလယ်ကနေ ထက်ပိုင်းဖြတ်ကြည့်လိုက်ရင် သဲကျောက်အနုတွေထဲမှာ ကျောက်တုံးအရွယ်အစားမျိုးစုံ၊ ပုံသဏ္ဍာန်မျိုးစုံ ဖြစ်တည်နေတာကို တွေ့ရမှာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မိုးရေတိုက်စားတဲ့ အခါမှာ ကျောက်တုံးတွေ ရေထဲရေစီးနဲ့ မျောပါလာတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်တုန်း ကတော့ ကျောက်ဆောင်တွေက ကျောက်တွေဟာ ပဲ့ထွက်လာပြီး ရေစီးနဲ့မျောပါရင်း ဟိုတိုက်ဒီတိုက်နဲ့ တဖြည်းဖြည်း ပြောင်ချောလုံးဝန်းပြီး ကျောက်ခဲလေးတွေ၊ ကျောက်တုံးလေးတွေ ဖြစ်လာတာလို့ တွေးထင်ထားတာတွေဟာလည်း လက်တွေ့မှာတော့ မဟုတ်ပါလားဆိုတာ သိလိုက်ရပါတော့တယ် ။

ကချင်ပြည်နယ်က မချမ်းဘော့မြို့နယ်ဆိုတာ မသိသူ ရှားပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့က မချမ်းဘော့လို့သာ ခေါ်ပြီး တကယ်တမ်းကတော့ မချမ်းဘော့ပဲ ဖြစ်တယ်ဆိုတာလည်း ကျွန်တော်တို့အဲဒီနေရာကို တကယ်ရောက်တော့မှ သိလိုက်ရတာဆိုတာပါပဲ။ မလိခမြစ်ရဲ့ ဟိုဖက်ကမ်း၊ ဒီဖက်ကမ်းကူး၊ မချမ်းဘော့ တံတားပေါ်ကနေ ကျွန်တော်တို့ဟာ မလိခမြစ်ကြီးကို ကြည့်နူးစိတ်ချမ်းမြေ့စွာကြည့်ရင်း မြစ်ရေအလျဉ်နဲ့အတူ စိတ်တွေဟာလည်း ခဏတာ မျောပါ စီးမျော နေလိုက်ပါတော့တယ်။ တန်ဖိုးရှိတဲ့ မြစ်ရေတွေ ဒီအတိုင်း ဧရာဝတီမြစ်ထဲ

ကို စီးဝင်သွားတော့မှာပါလား။ ဧရာဝတီမြစ်ထဲကတစ်ဆင့် ပင်လယ်ထဲကို ဒီအတိုင်းစီးဝင်သွားတော့မှာပါလား၊ ဒီမြစ်ရေ တွေဟာ ဒီဒေသက ပြည်သူတွေအတွက် တန်ဖိုးရှိစွာ တစ်ခုခု ဖန်တီးပေးလို့မရတော့ပေဘူးလား . . . ။ ။

မြစ်ရေ အရင်းအမြစ်

မြန်မာနိုင်ငံမှာတော့ ဆည်မြောင်း တာတမံတွေနဲ့ စိုက်ပျိုးရေးတွေ အောင်မြင်တာ အနော်ရထာခေတ် (၁၀၄၄ - ၁၀၇၇) မှာ စတင်ခဲ့တာ ဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ် ကတည်းက မူလတန်းဖတ်စာမှာ သင်ခဲ့လို့ သိခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒီ အနော်ရထာခေတ်က စလို့ တိုင်းပြည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အတွက် ဆည်တွေ၊ တာတမံတွေ၊ ရေကာတာတွေ ဆောက် လုပ်ခဲ့တာဖြစ်ပေမယ့် ယခုအချိန်ထိ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ ဖြစ်ဖြစ်မြောက်မြောက် တိုးတက်လာတာ၊ ရေအရင်းမြစ်တွေကို ထိထိရောက်ရောက် အသုံးချလာတာ သိပ်မတွေ့ရဘူး ဖြစ်နေ ပါတယ်။ ပိုဆိုးတာကတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်တာ လွန်စွာအားနည်းနေတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဆိုလိုချင်တာက ဧရာဝတီမြစ်၊ ချင်းတွင်းမြစ်၊ စစ် တောင်းမြစ်၊ သံလွင်မြစ်တွေကို အသုံးချပြီး တစ်ချက်ခုတ်

နှစ်ချက်ပြတ်ဆိုသလို နိုင်ငံတော်နဲ့ ပြည်သူတွေလည်း အကျိုး ရှိ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကိုလည်း ထိန်းသိမ်းပြီးသားဖြစ်လို့ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေဖို့ မြစ်တွေကို အကျိုးရှိစွာ အသုံးချ လုပ်စေချင်တာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံက မြစ်တွေရဲ့ သဘာဝကို လေ့လာကြည့်တဲ့အခါမှာ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အသီးသီးက မြစ်တွေနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လိုက်တော့ အံ့ဩဖွယ် ကောင်းလောက်အောင် သာလွန်နေကြောင်း တွေ့ရပါတယ်။ ဒီနေ့ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံက မြစ်တွေကိုကြည့်မယ်ဆိုရင် ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းမှုအလွန်နည်းပါးတာတွေ့ရပါတယ်။ ရေအရင်းအမြစ် ကို အသုံးချမှု အင်မတန်နည်းနေတာကိုတွေ့ရပြီး မြစ်တွေရှိပါ လျက်နဲ့ လျှပ်စစ်မီး မလုံလောက်တာလည်းတွေ့ရပါတယ် ။

အဲဒီ အထွေထွေအားနည်းမှုတွေရဲ့ အကျိုးဆက်တွေက မြစ်ကြောင်းထိန်းသိမ်းမှု အားနည်းခြင်းကြောင့်၊ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း မြစ်ရေလျှံမှုတွေ၊ မြစ်ရေတိုက်စားမှုကြောင့် ကမ်းပါးတွေ ပြိုကျ၊ လူနေအိမ်တွေဆုံးရှုံး၊ ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ် စေတီပုထိုးတွေ ရေတိုက်စားမှုတွေထဲမျောပါ။ စပါးခင်းတွေပျက်စီး စတဲ့ ဆုံးရှုံးမှု တွေကိုပဲ ဖြစ်ပေါ်စေတာ၊ ဖြစ်ပေါ်နေတာ အားလုံး အသိပဲဖြစ် ပါတယ်။ အဲဒီလို ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုတွေဟာ တစ်နှစ်တစ်နှစ်ကို ငွေပေါင်းကုဋေချီပြီး ဆုံးရှုံးရုံတင်မက သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ဂေဟစနစ်တွေပါ ပျက်စီးတာဖြစ်လို့ တန်ဖိုးဖြတ်လို့တောင်

မရဘူးဆိုတာကိုလည်း အဲဒီ မြစ်ဝန်းကျင်မှာ နေထိုင်တဲ့သူတွေနဲ့ ပြည်သူတွေကသိကြပါတယ် ။

မြစ်ရေတိုက်စားလို့ကမ်းပါးပြိုတာတွေ၊ မြစ်လမ်းကြောင်း လွဲသွားတာ ပြောင်းသွားတာတွေ၊ မြစ်ရေကြီးတာ မြစ်ရေလျှံတာ တွေစတဲ့ဆိုးရွားတဲ့ အခြေအနေတွေကို ထိန်းချုပ်လို့ ဒီနေ့ ဒီအချိန် ဒီအခါမှာ မရနိုင်တော့ပြီလော။ အိုင်တီခေတ် ကွန်ပျူ တာခေတ် မှာ မြစ်ရေနဲ့ပတ်သက်လို့ ထိန်းချုပ်လို့ရနေပြီပဲဖြစ် ပါတယ်။ မြစ်ကြောင်းထိန်းသိမ်းရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ နည်းပညာ တွေနဲ့ ထိန်းချုပ်လို့ ရနေပါပြီ။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံက မြစ်တွေဟာ တခြားနိုင်ငံကမြစ်တွေထက် ထိန်းချုပ်ရ လွယ်ကူ နိုင်တယ်ဆိုတာကိုလည်း နိုင်ငံတကာက မြစ်တွေနဲ့ နှိုင်းယှဉ် ကြည့်ရင် လေ့လာကြည့်ရင် သိနိုင်ပါတယ် ။

မြစ်ရေကိုထိန်းချုပ်တာ အမျိုးမျိုးရှိကြောင်း သိရပါတယ်။ ရေကြီးရေလျှံမှုမဖြစ်အောင် ထိန်းချုပ်ခြင်း၊ မြစ်ရေတိုက်စားလို့ ကမ်းပါးပြိုမှုကိုထိန်းချုပ်ခြင်း၊ မြစ်ကြောင်းကို မပြောင်းလဲအောင် သို့မဟုတ် သင့်တော်တဲ့ နေရာရောက်အောင် ထိန်းချုပ်ခြင်း စတာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ထိန်းချုပ်ရင်း အကျိုးသက်ရောက် မှုများအဖြစ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖြစ်တဲ့ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း များအတွက် ရေပေးဝေခြင်း၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ်လုပ် ဖြန့်ဝေခြင်း၊ ခရီးသွားလုပ်ငန်းကို အထောက်အကူ ဖြစ်စေခြင်း

စသည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများရှိလို့၊ တိုးတက်တဲ့တိုင်းပြည်တွေမှာ မြစ်ရေအသုံးချမှုတွေကို နေရာလပ်မကျန်အောင် သုံးစွဲနေကြတာဖြစ်လို့ ကျွန်တော်တို့တိုင်းပြည်မှာလည်း တိုင်းပြည်နဲ့ ပြည်သူလူထု အကျိုးရှိဖို့ အမြန်ဆုံးလုပ်ဆောင်ရမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ် ။

လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ရာတိုင်းမှာ ထိခိုက်မှုနဲ့ ထိရောက်မှု (အကျိုးသက်ရောက်မှု)ဆိုတာ ရှိစမြဲဖြစ်လို့ ဘယ်နေရာမှာပဲဖြစ်ဖြစ် အကျိုးသက်ရောက်မှုများတာကိုပဲ ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်ရတာ ဓမ္မတာပဲဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ရေကြီးပြီး ရေကြီးရေလျှံမှုတွေ၊ မြစ်ရေ တိုက်စားလို့ ကမ်းပါးပြိုတာ မြစ်ကြောင်း ပြောင်းတာတွေကို လျော့နည်းသွားအောင် သို့မဟုတ် လုံးဝပျောက်စေဖို့၊ ဆည်မြောင်းတာတမံတွေ တည်ဆောက်တဲ့အခါ ထိခိုက်မှုနည်းနိုင်သမျှ အနည်းဆုံးဖြစ်အောင်၊ ဆောင်ရွက်တဲ့အခါမှာတော့ ပညာရှင်တွေရဲ့အကူအညီနဲ့ လေ့လာထားတဲ့ မှတ်တမ်းမှတ်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ လိုအပ်ပြီး၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရဦးဆောင်မှုနဲ့ ပြည်သူလူထု ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြမယ်ဆိုရင် အနာဂတ်ကာလတွေမှာ မြစ်ရေကြီးပြီး ရေကြီးရေလျှံဖြစ်မှုတွေ၊ မြစ်ရေတိုက်စားလို့ ကမ်းပြိုတာတွေ၊ ရေကြောင်းပြောင်းလဲသွားတာတွေ ကင်းဝေးသွားမှာဖြစ်ပြီး၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပါ ထုတ်လုပ်နိုင်မှာဖြစ်လို့ တိုင်းပြည်အတွက် အခြေခံ

အဆောက်အအုံတွေ အားရှိလာမှာ ဖြစ်ပါကြောင်းနဲ့ နိုင်ငံတော်
၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ပြောတဲ့ ၂၀၃၀ ခုနှစ်မှာ တစ်တိုင်းပြည်လုံး
လျှပ်စစ်မီးလင်းနိုင်မယ် ဆိုတဲ့စကားကို အလေးအနက် ပြု
ပါကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါတယ် ။ ။

မြစ်ရေထိန်းသိမ်းဖို့အတွက် . . .

ကမ္ဘာကြီးမှာ ဘယ်လိုပြဿနာတွေဖြစ်ဖြစ်၊ ဘယ်လို
အရေးအခင်းတွေ ဖြစ်ဖြစ်၊ စစ်ပွဲတွေပဲဖြစ်ဖြစ်၊ မလွဲမသွေ
ကျွန်တော်တို့ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နေရမှာကတော့ ကျွန်တော်
တို့နေထိုင်နေတဲ့ ကျွန်တော်တို့ပတ်ဝန်းကျင်က သဘာဝကြီးကို
မပျက်မစီးအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ကြရမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။
သတ္တလောက၊ သင်္ခါရလောက၊ ဩကာသလောကဆိုပြီး လောက
သုံးပါးအကြောင်းကို ကျွန်တော်တို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်က
ဟောကြားခဲ့တာ နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ ကျော်ခဲ့ပါပြီ။ ဒီအထဲက
ဩကာသလောကဆိုတာ ရေ ၊ မြေ ၊ တော၊ တောင် စတဲ့
သဘာဝလောကကြီးပဲဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီထဲမှာ ကျွန်တော်
တို့နဲ့ နီးစပ်တဲ့ ရေအကြောင်းကို တင်ပြပါမယ် ။

ရေအကြောင်းကို ပြောမယ်ဆိုရင် အခြေခံအားဖြင့်
သောက်ရေ၊ သုံးရေ၊ ရေဆိုးဆိုပြီး အကြမ်းဖျင်းပြောလို့ရပါ
တယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာတော့ဧရာဝတီမြစ်ရေ၊ ချင်းတွင်းမြစ်ရေ

နဲ့ သံလွင်မြစ်ရေစသည့်မြစ် အထက်ပိုင်းရေတွေဟာ သောက်လို့ လည်းရ၊ သုံးလို့လည်းရတဲ့ မြစ်ရေတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နောင်နှစ်တွေကြာရင်တော့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းတွေကြောင့်၊ သန့်ရှင်းမှု မရှိတော့တာကြောင့် ထိန်းသိမ်းမှု ညံ့ဖျင်းလာတာနဲ့အတူ အန္တရာယ်တောင်ရှိလာနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ဟာ မြစ်ရေတွေကိုထိန်းသိမ်းရပါမယ်။ မြစ်ကြောင်းတွေကို ထိန်းသိမ်းရပါမယ်။ မြစ်ကမ်းနဖူးတွေကို ထိန်းသိမ်းရပါမယ်။ မြစ်ကမ်းနဘေးမှာနေထိုင်တဲ့ပြည်သူတွေနဲ့ မြစ်ကို အသုံးချနေတဲ့သူတွေကို အသိပညာပေးမှုတွေ လုပ်ဆောင်ကြရပါမယ်။ တစ်ချိန်တည်းမှာလည်း ရေကြီးရေလျှံမှုတွေ မဖြစ်အောင် စီမံဆောင်ရွက်ရပါမယ်။

ကျွန်တော်တို့မြန်မာအများစုဟာ ရေရှည်စီမံကိန်းတွေနဲ့ လက်ပွန်းတတီး ဖြစ်မှုအားနည်းကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ရေအသက် တစ်ရက်ဖြစ်တဲ့ စကားအရ ရေနဲ့ပတ်သက်လာရင် ရေတိုရေရှည် စီမံကိန်းတွေ လုပ်ရမှာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်သူ့အတွက် တိုင်းပြည်အတွက်ဆိုရင် ရေတိုစီမံကိန်းပဲဖြစ်ဖြစ် ရေရှည်စီမံကိန်းပဲဖြစ်ဖြစ် လုပ်ကိုလုပ်ရမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်တွေကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်တော့မယ်ဆိုရင် မြစ်ရဲ့နံဘေးနေ ပြည်သူတွေနဲ့ မြစ်ရေကို အသုံးချနေတဲ့သူတွေ ပူးပေါင်းပါဝင်ရမှာဖြစ်ပြီး မြစ်တလျှောက် ဘယ်နေရာတွေမှာ ရေကြီးရေလျှံမှုဖြစ်တတ်

သလဲ၊ ဘယ်နေရာတွေမှာ ကမ်းပြိုတာတွေဖြစ်တတ်သလဲ ဆိုတာ တွေကို လေ့လာရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ရာသီဥတုနဲ့ပတ်သက်လို့လည်း ဘယ်နှစ်တွေမှာဘယ်နေရာတွေမှာ မိုးကြီးတယ်၊ မိုးနည်းတယ် စသည့်အပြင် မြေငလျင်ကြောတွေက ဘယ်နားတွေမှာရှိတယ် မြေငလျင်တွေ ဘယ်တုန်းက ဘယ်နေရာတွေမှာလှုပ်ခဲ့ပြီး ဆုံးရှုံးမှု ဘယ်လောက်ဖြစ်ခဲ့တယ်စသဖြင့် သုတေသနပြုထား ချက်တွေ လိုအပ်ပါလိမ့်မယ် ။

ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့ လုပ်ဆောင်တဲ့အခါ မှာ ဆေးမြီးတို့တွေ၊ ခဏတစ်ဖြုတ် အဆင်ပြေရင် ပြီးရောဆိုပြီး ဖြစ်သလိုလုပ်ဆောင်ဖို့ မသင့်တော်ပါဘူး။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ကို ရေရှည်မှာထိခိုက်နိုင်ပြီး ပြည်သူလူထုကို တိုက်ရိုက်ထိခိုက် နိုင်တဲ့အပြင် တိုင်းပြည်စီးပွားရေးပါ ချွတ်ခြံကျ ထိခိုက်နိုင်ပါ တယ်။ မြစ်တွေကိုထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်တယ်ဆိုတာ ရေရှည် မှာ အနာဂတ်ကာလတွေမှာ ယခင်ကဖြစ်ခဲ့တာတွေနဲ့ ယခုဖြစ် နေတာတွေထက် ပို၍ပို၍ ကောင်းမွန်အောင် ပြုလုပ်တာဖြစ်လို့ ဟာကွက်မရှိအောင် သေချာတွက်ချက် ပြုလုပ်ကြရပါတယ်။ တိုးတက်တဲ့နိုင်ငံတွေမှာဆိုရင် မြစ်ကြီးတစ်စင်းကို တိုင်းပြည် အကျိုးရှိအောင် ထိန်းချုပ်တာ ကိုယ်တိုင်မြင်ခဲ့ရလို့ ကိုယ့်နိုင်ငံ မှာလည်း သူတို့နိုင်ငံတွေလိုမျိုး လုပ်ချင်တဲ့ဆန္ဒတွေ တစ်ဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်လာတာဟာ ကျွန်တော်ရဲ့ နိုင်ငံချစ်စိတ်ကြောင့်ဆိုတာ

အကျယ်တဝင့်ပြောနေဖို့ မလိုတော့ပါဘူး။ ကျွန်တော် ထောင် ကျစဉ် ထောင်ထဲမှာ ကျွန်တော်အပါအဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်း သားတွေဟာ ဒီအချက်ကို အမြဲတမ်းလိုလို ဆွေးနွေးခဲ့ကြလို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ် ။

တရုတ်ပြည်က လန်းဆန်းမြစ် (Lancang River)မြန်မာ အခေါ် မဲခေါင်မြစ်ရဲ့ အစပိုင်းကို တရုတ်တွေဟာ မြစ်ကြောင်း ထိန်းသိမ်းရေးတင်မက မြစ်ရေကို ကောင်းကောင်း အသုံးချတာ တွေ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့သိထားတဲ့ ကျွန်တော်တို့မြန်မာပြည် နယ်နမိတ်ကိုလည်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းစီးဝင်တဲ့ မဲခေါင်မြစ်ရဲ့ မြစ်ဖျားခံရာ တရုတ်နိုင်ငံ တိဘက်ကုန်းမြင့်ကစလို့ ယူနန် ပြည်နယ်အတွင်းမှာကတည်း ရေအားလျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ် နေတဲ့ ရေကာတာပေါင်း မြောက်များစွာရှိပါတယ်။ ယူနန်ပြည်နယ် အတွင်း မဲခေါင်မြစ် (တရုတ်အခေါ် Lancane လန်းဆန်းမြစ်) ရဲ့အရှည်ဟာ ၂၁၃၉ ကီလိုမီတာ ရှိပြီး ဆည်ပေါင်း (၁၄)ခုကနေ ယခုလောလောဆယ် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားတွေ ထုတ်နေပါတယ်။ သဘာဝက ပေးထားတဲ့မြစ်ရေကို တရုတ်တွေဟာ အလကား အဖြစ်မခံဘဲ အဲဒီ လန်းဆန်းမြစ်ထဲမှာပဲ နောက်ထပ် ဆည်ကြီး (၆)ခု အသစ်ဆောက်လုပ်ပြီးစီးသွားပြီလို့ သိရပြီး မကြာခင် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ဖို့ စိုင်းပြင်းနေပါပြီ ။

သူတို့ဆီက ရေကာတာတွေ ဆည်တွေ တည်ဆောက်

ထားတာကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ လေ့လာသိရှိရတာကတော့ သက်ဆိုင်ရာနေရာတွေရဲ့ ဘူမိ၊ ရာသီဥတုနဲ့သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အနေအထားတွေကို နှစ်ရှည်လများ စစ်တမ်းကောက်ယူပြီး သုတေသနပြုကာ ခေတ်မီအင်ဂျင်နီယာ နည်းစနစ်တွေနဲ့ တည်ဆောက်ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆည်တွေတည်ဆောက်မယ့်နေရာတွေက၊ ကျေးရွာတွေကို ရွှေ့ပြောင်းပေးတာကလည်း၊ ပထမ ရွာသားတွေကို ဆည်တည်ဆောက်ရခြင်း အကျိုးနဲ့ အဆိုးကို အသေအချာ ရှင်းပြပါတယ်။ အဆိုးနည်းပြီးအကျိုးများမယ့် တိုင်းပြည်အကျိုး ပြည်သူ့အကျိုး မုချရှိမှာဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြပါတယ်။ ရွှေ့ပြောင်း ရွာသားတွေကိုလည်း မြို့နဲ့နီးတဲ့နေရာ လုပ်စားကိုင်စားလို့ရတဲ့နေရာ လျှပ်စစ်မီးရနိုင်မယ့် နေရာတွေမှာ မြို့ရွာတည်ဆောက်ပေးပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒေသခံရွာသားတွေကလည်း ကြည်ဖြူပြီး လက်ခံကြပါတယ်။ ဆည်တည်ဆောက်တဲ့ အခါမှာလည်း အလုပ်အကိုင်သစ်တွေ ရကြပါတယ်။ သူတို့ဆီမှာရေကြီးရေလျှံတာတွေမရှိဘူး။ မြစ်ရေတိုက်စားတာတွေ မရှိဘူး။ စည်းကမ်းဥပဒေတွေကို လိုက်နာကြတော့ မြစ်ရေညစ်နွမ်းအောင်မလုပ်ကြလို့ မြစ်ရေက သန့်ပြီး ကြည်နေတာပါပဲ။ မြစ်ကမ်းနံဘေးမှာလည်း သစ်ပင် ပန်းခြံတွေနဲ့ ပန်ရနေတာကို ကျွန်တော် မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာလည်း ကျွန်တော်တို့ဆီက မြစ်တွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ၊ ကျွန်တော် အစပိုင်းမှာ တင်ပြခဲ့သလို နှစ်စဉ်မြစ်ရေကြီးမှု၊ ရေလျှံမှု၊ ရေတိုက်စားမှုတွေ သက်သာအောင်၊ တိုင်းပြည်စီးပွားရေးရဲ့ အခြေခံအဆောက်အအုံဖြစ်တဲ့ လျှပ်စစ်မီး လုံလောက်စေရန်အတွက် စဉ်းစားကြစေလိုကြောင်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်လည်း ထိန်းသိမ်းဖြစ် ရေအားလျှပ်စစ်လည်းရရှိအောင် အကြံပြုချင်ပါတယ် ။ ။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် မြစ်ရေထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ မြစ်ရေထဲ အမှိုက်ပစ်ချတာ မြစ်ရေထဲ အပေါ့အလေးစွန့်တာ မြစ်ကမ်းပါးမှာနေထိုင်သူ အများစုရဲ့ သဘာဝပုံဖြစ်နေတယ်ဆိုတာ တော်တော်များများ သိကြပါတယ်။ ဟိုးအရင်က သိပ်ပြီးမသိသာပေမယ့် ခုတော့ လူဦးရေက များလာတာရယ်၊ စက်ရုံအလုပ်ရုံတွေ အိမ်တွင်း စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းတွေ များပြားလာတာရယ်၊ ပညာပေးမှုနဲ့ လက်ဆင့်ကမ်းပညာပေးမှုတွေ အလွန်နည်းပါးတာတွေကြောင့် ရယ် နိုင်ငံကြီးသားပီသမှု အားနည်းနေတာကြောင့်ရယ်၊ အရေးယူမှု မရှိတာတွေရယ်ကြောင့် အခြေအနေတွေဟာ အဆိုးဖက်ကို ရောက်နေတာ တွေ့နေရပါတယ်။ မြစ်ကမ်းနံဘေးတွေကို လည်းကြည့်လိုက်ရင် သဘာဝအလှတွေ ကွယ်ပျောက်ကုန်ပြီး၊

ကမ်းပြိုတာတွေ မြေပြိုတာတွေ အိမ်ဘုရားတွေ အစုလိုက်
 ရော ကွက်တိကွက်ကျားတွေရော မြင်ရတာ ပသာဒ မကျတာက
 နေရာ တော်တော်များများပင်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနေ့လောကကြီး
 ကိုကြည့်မယ်ဆိုရင် ကမ္ဘာကြီးကို ကြည့်မယ်ဆိုရင် ကမ္ဘာ့အမြင်
 နိုင်ငံတကာအမြင် ဂလိုဘယ်အမြင်နဲ့ မြင်ရကြည့်ရမှာပဲ ဖြစ်ပါ
 တယ် ။

မြင်ရုံကြည့်ရုံနဲ့လည်း မပြီးသေးပါဘူး။ လိုက်နာကျင့်သုံး
 ရဦးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါမှလည်း တိုးတက်ထွန်းကား သာယာလာ
 မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ သူများနိုင်ငံတွေ တိုးတက်နေ
 တာ သာယာနေတာတွေကိုကြည့်ပြီး ကိုယ့်နိုင်ငံလည်း ဖွံ့ဖြိုး
 တိုးတက် သာယာစေချင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်တော်
 တို့ဟာ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံအတွက် အတွေးအမြင်တွေ အပြုအမူ
 တွေကို အမြန်ဆုံး ပြုပြင်ကြရမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ် ။

ကျွန်တော်တို့ဘယ်ကနေစတင်ရမလဲဆိုရင် မြောင်းထဲကို
 ချောင်းထဲကို မြစ်ထဲကို အမှိုက်တွေစပြီး မလွှတ်ပစ်တာကနေ
 စတင်ရအောင်လား။ တစ်ဆက်တည်း မြောင်းထဲ ချောင်းထဲ
 မြစ်ထဲက အမှိုက်တွေကို ကျွန်တော်တို့ ဆယ်ကြရအောင်လား။
 အသက အသက လုပ်ဆောင်သွားရာမှာ မြစ်ထဲချောင်းထဲက
 အမှိုက်တွေကတော့ စက်ယန္တရားတွေနဲ့ လုပ်ဆောင်ရမှာဖြစ်
 ပါတယ်။ တစ်ခါတည်းမှာပင် မြစ်တွေချောင်းတွေမြောင်းတွေ

ထဲကို အညစ်အကြေးစွန့်ပစ်ခြင်းနဲ့ ရေဆိုးတွေ စွန့်ပစ်ခြင်းတွေ ကိုလည်း စည်းကမ်းဥပဒေထုတ်ပြန်ပြီး ပြင်းထန်စွာ တားမြစ် ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ။

နောက်... မြစ်ကမ်းနံဘေးတွေ မြစ်ကမ်းနံဖူးတွေ ပျက်စီးနေတာတွေကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ ဂရုတစိုက် ပြင်ကြရ ဦးမှာပါ။ အပြောလွယ်သလောက် အလုပ်ခက်တယ်ဆိုတဲ့ တိုးတက်မှု ဆုတ်ယုတ်စေတဲ့စကားတွေကို လျစ်လျူပြုပြီး စိုက်လိုက်မတ်တတ်လုပ်ဘို့တော့ လိုပါလိမ့်မယ်။ နောက်ဆုံး တော့ မြစ်ရေတွေ စနစ်တကျ စီးဆင်းဘို့ ကမ်းပါးတွေ ရေ မတိုက်စားဖို့ သောင်တွေမထွန်းဖို့၊ ရေကြီးရေလျှံတွေမဖြစ် အောင် သို့မဟုတ် လျှော့နည်းအောင် ကာကွယ်ဖို့လည်း တစ်ချိန် တည်း ဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

နှစ်စဉ်တိုင်းလိုလိုမှာ ဘယ်နေရာ ဘယ်ဒေသတွေမှာ ရေကြီးရေလျှံမှုတွေဆိုတာကို လေ့လာထားလို့သော်လည်း ကောင်း၊ ကိုယ်တွေ့ကြုံတွေ့ရလို့သော်လည်းကောင်း သိရှိနေပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဧရာဝတီမြစ်ရေဟာ နှစ်စဉ်တိုင်းလိုလိုမှာ ပခုက္ကူ၊ ညောင်ဦး၊ ဆိပ်သာ၊ ဟင်္သာတ၊ ဇလွန် အစရှိတဲ့ မြို့တွေမှာ ရေကြီးရေလျှံ ဖြစ်တတ်တယ်။ ချင်းတွင်းမြစ်ရေကလည်း နှစ်စဉ် ကလေးဝ၊ မင်းကင်း၊ ကနီ၊ မုံရွာ အစရှိတဲ့မြို့တွေမှာ ရေကြီး ရေလျှံ ဖြစ်တတ်တယ်။ တခြားမြစ်တွေဖြစ်တဲ့ စစ်တောင်း၊

သံလွင်၊ မြစ်သာ၊ ငဝန် စတဲ့မြစ်တွေမှာလည်း ရေကြီးရေလျှံ ဖြစ်တဲ့မြို့တွေ နှစ်စဉ်ရှိကြပါတယ်။ အဲဒီ ရေကြီးရေလျှံမှုတွေ လျော့ပါးသွားအောင် သို့မဟုတ် မဖြစ်ပေါ်အောင် ပြည်သူတွေ ဒုက္ခမရောက်အောင် အရေးတကြီးဆောင်ရွက်ဖို့ လိုအပ်နေပြီပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

နိုင်ငံတော် ဘတ်ဂျက်ထဲကပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ နိုင်ငံခြားချေးငွေ နဲ့ပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ နိုင်ငံတကာအကူအညီနဲ့ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ နိုင်ငံတကာ ကို အကူအညီတောင်းလို့ပဲဖြစ်ဖြစ် လုပ်ဆောင်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ မဖြစ်မနေ လုပ်ဆောင်စရာတွေကတော့ မြစ်ရေကို လိုအပ်ရင် လိုအပ်သလို အထုတ်အသွင်း အတိုးအလျှော့ လုပ်ဖို့ ရေကာတာ ကြီးတွေ တည်ဆောက်ရပါမယ်။ မြစ်ကမ်းနံဘေးတွေကို ပြို မကျအောင် မြေထိန်းနံရံတွေ တည်ဆောက်ရပါမယ်။ မြေအရမ်း နိမ့်တဲ့မြို့ရွာတွေက ကမ်းနားတွေကို ခိုင်ခံ့လုံလောက်တဲ့ မြစ်ရေ အရအတား တာကြီးတွေ ပြုလုပ်ရပါမယ်။ တစ်နွယ်ငင်တစ်စင် ပါဆိုသလို ရေကာတာကြီးတွေကနေ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ် ယူ၍လည်းကောင်း၊ မြစ်ကြောင်းခရီးသွားလုပ်ငန်း တိုးတက် ဖွံ့ဖြိုးလာ၍လည်းကောင်း ဝင်ငွေများရလာပြီး စောစောက ကုန်ကျစရိတ်များကို ကာမိမှာဖြစ်ပါတယ်။

● အထက်က တင်ပြထားသလို ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံက ပြည်သူတွေနဲ့ အစိုးရဟာ မြန်မာနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ မြစ်ကြောင်းတွေ

ကို အချိန်မီစောလျင်စွာ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု မပြုလုပ်ခဲ့ပါလျှင် ယခုဆိုးဝါးနေတဲ့ အခြေအနေထက် နောင်နှစ်တွေမှာ ပိုမိုဆိုးဝါးလာတော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အကယ်၍ စောလျင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဆိုပါက မြစ်ရေကြီးခြင်း သတိပေးချက် ရေဘေးဒုက္ခသည် စတဲ့ အနိဋ္ဌာရုံမြင်ကွင်းများ အသံများ မကြားရတော့ဘဲ တိုင်းပြည်သာယာဝပြောပြီး၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလည်း အလုံလောက်ရရှိကာ စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံတွေ များပြားလာမှာဖြစ်ပါတယ်။ ထိုအခါ အလုပ်လက်မဲ့များလည်း လျော့နည်းသွားပြီး တိုင်းပြည်ကုန်ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်လာမှာလည်း ဖြစ်ပါတယ် ။ ။

မြစ်ဆုံရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း နယ်နိမိတ်အဝင်ဝ၊ ကန့်သတ်ဧရိယာ

မြစ်ဆုံဒေသအတွင်းရှိ ဆည်တည်ဆောက်မည့် တရုတ်ကုမ္ပဏီ
State Power Investment Corporation

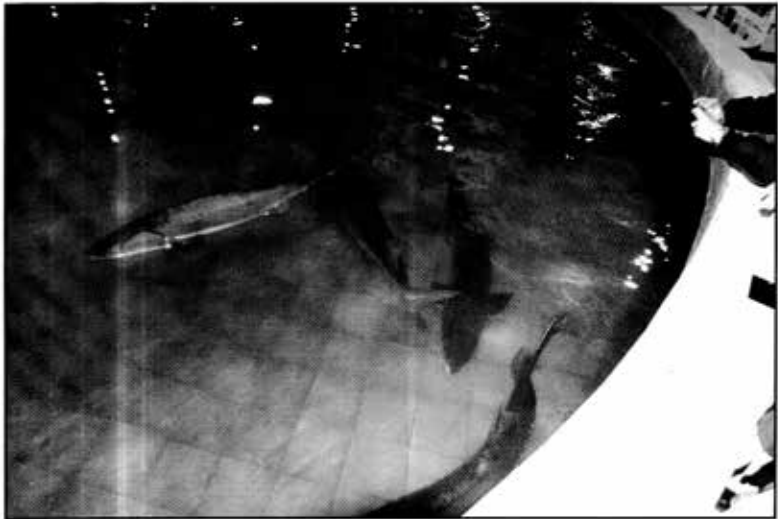
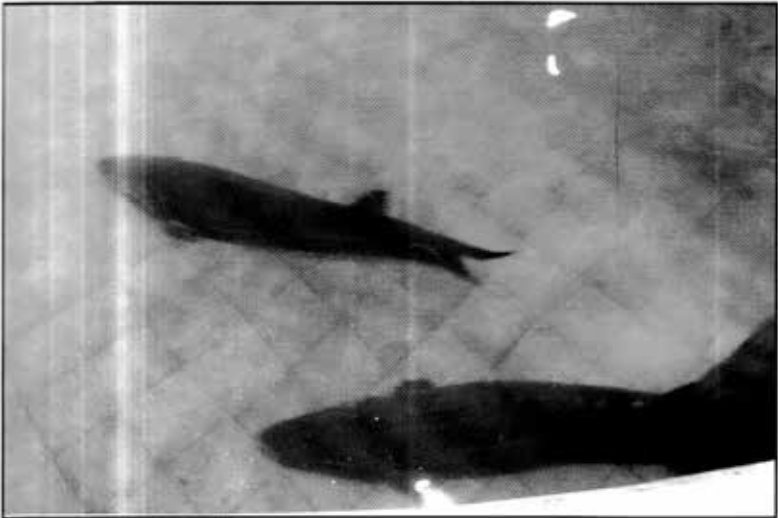

မြစ်ဆုံရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း ပုံစံ

(၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ မေလ ၁ ရက်နေ့) ဆည်ပိတ်မည့်ပုံစံနှင့် ဂူဂဲလ်မှ ပကတိ အခြေအနေဖော်ပြချက်

အညတရသူရဲကောင်းများ စာပေ

တရုတ်နိုင်ငံ၊ မြစ်ကျဉ်းသုံးသွယ်ဆည်မတည်ဆောက်မီ
 ဇီဝမျိုးစိတ်များထိန်းသိမ်းထားပုံ

အညတရသူရဲကောင်းများ စာပေ

တရုတ်နိုင်ငံ၊ မြစ်ကျဉ်းသုံးသွယ်၊ ဆည်မဆောက်မီ
ရုက္ခမျိုးစိတ်များထိန်းသိမ်းထားပုံ

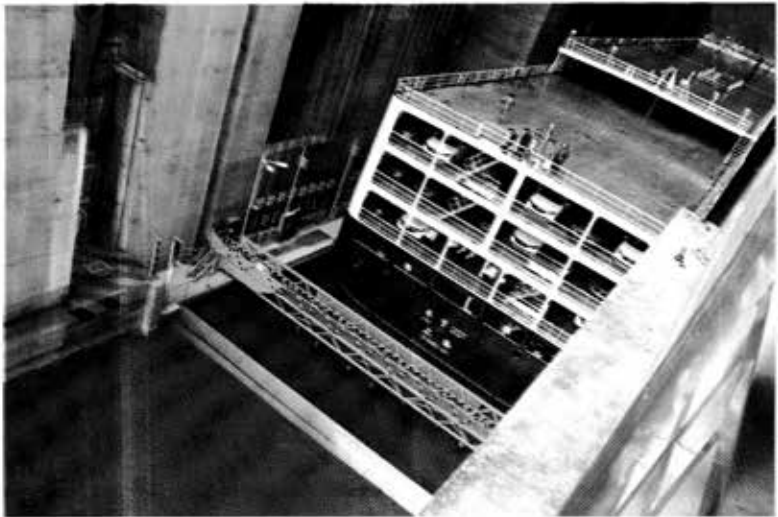
အညတရသုရဲကောင်းများ စာပေ

ဘရတ်နိုင်ငံ၏ မြစ်ကျဉ်းသုံးသွယ်ရေအားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံမြင်ကွင်း

တရုတ်နိုင်ငံ၊ မြစ်ကျဉ်းသုံးသွယ် ရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံ၏ ဂျင်နရေတာများ

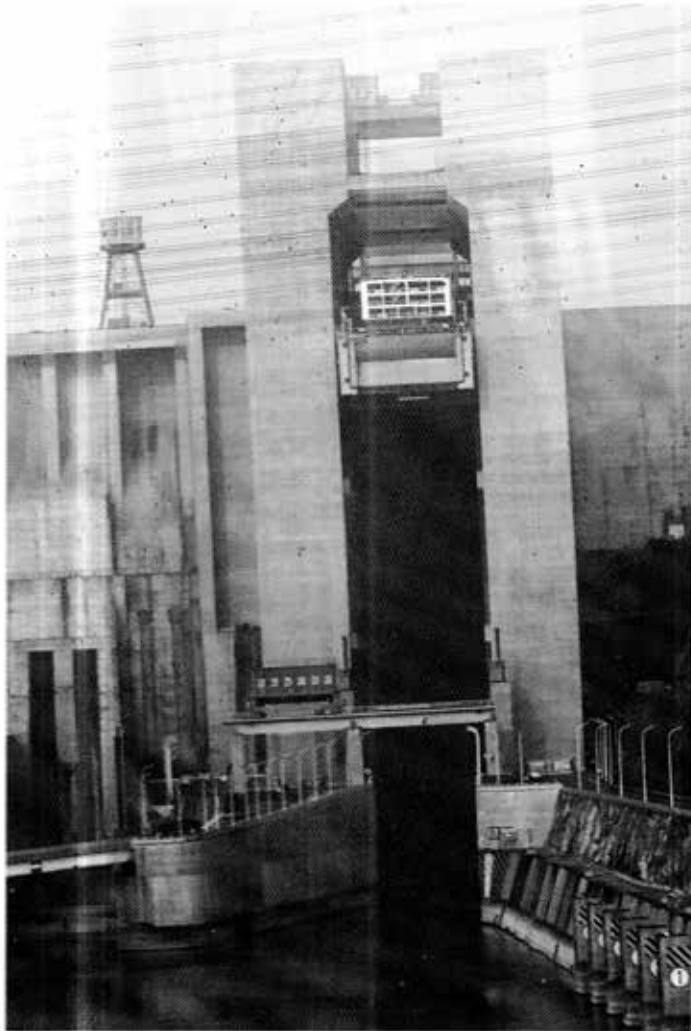

မြစ်ကျဉ်းသုံးသွယ်၊ ဆည်၏ တစ်ဘက်မှတစ်ဘက်သို့ သင်္ဘောများသယ်ယူပို့

မြစ်ကျဉ်းသုံးသွယ်၊ ဆည်၏ တစ်ဘက်မှတစ်ဘက်သို့
သင်္ဘောများ သယ်ယူပို့

အညတရသူရဲကောင်းများ စာပေ

သင်္ဘောကြီးအား ရေနိမ့်ရာတစ်ဘက်မှ
ဆည်၏ ရေမြင့်ရာတစ်ဘက်သို့ စက်ယန္တရားများ (ရေဓာတ်လှေကား) ဖြင့်
ပို့ဆောင်နေစဉ်

အညတရသူရဲကောင်းများ စာပေ

တရုတ်အမျိုးသားတစ်ဦး မြစ်ရေတိုင်းနေစဉ်

မြစ်ဆုံနှင့် မြစ်ကြီးနားမြို့အကြား တရုတ်နိုင်ငံ၏
မြစ်ရေတိုင်းစခန်း

မြစ်ဆုံနှင့် မြစ်ကြီးနားမြို့အကြား တရုတ်နိုင်ငံ၏
မြစ်ရေတိုင်းစခန်း

အောင်မြင်သာကျေးရွာရှိ ဝါးတူစက်ရုံ

မိုးရာသီ မြစ်ဆုံဒေသအခြေအနေ

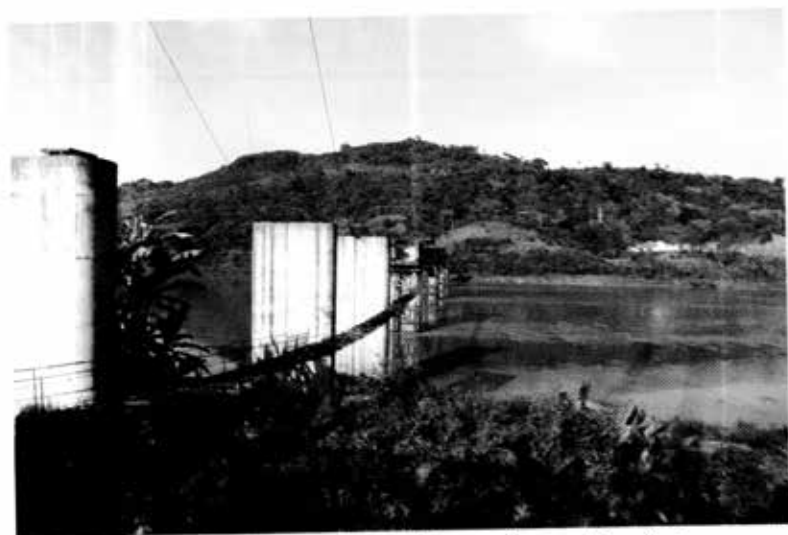

နွေရာသီ မြစ်ဆုံဒေသအခြေအနေ

အညွှတ်ရသူရဲကောင်းများ စာပေ

မြစ်ဆုံဆည်ပိတ်မည့်နေရာ

ရှေ့မဆက်တော့သည့် မြစ်ဆုံစီမံကိန်းအတွင်းအသုံးပြုမည့်တံတား

အညတရသူရဲကောင်းများ စာပေ

ပူတာအိုဒေသ၊ ကောင်းမှုလုံစေတီမှ မလိခမြစ်အလှ

ပူတာအိုဒေသ အထက်နမ့်ထွမ်ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း

အညတရသူရိကောင်းများ စာပေ

ထိန်းသိမ်းရမည့် ရှားပါး ဧရာဝတီလင်းပိုင်

စစ်ဘေးရှောင်စခန်းမှ ကလေးငယ်များ

ပူတာအိုမြို့ရှိ စစ်ဘေးရှောင်စခန်းတစ်ခု

အညတရသူရဲကောင်းများ စာပေ

ဧရာဝတီမြစ်၏ ဒုတိယမြစ်ကျဉ်းအလှ

မြစ်ကြီးနားမြို့၊ အောင်မြင်သာကျေးရွာအနီးရှိ အပန်းဖြေစခန်း

အညတရသုရ်ကောင်းများ စာပေ

အခန်း(၃)

မြစ်တွေ ချောင်းတွေ မြောင်းတွေ

ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်တုန်းက ကျောင်းမှာ ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ပထဝီဘာသာတွေမှာ သင်ခဲ့ရတဲ့ ခေါင်းစဉ်တွေပဲဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်တွေ ချောင်းတွေ မြောင်းတွေရဲ့ သဘာဝတွေကို အတန်းကြီးလာလေလေ ကျွန်တော်တို့ ပိုသိလာလေလေပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အခု လူကြီးတန်းရောက်လာတော့ သူတို့ရဲ့သဘာဝတွေသူတို့ရဲ့ဖြစ်ပျက်သဘောတရားတွေအပြင် လူသားတွေရဲ့ အတ္တလောဘတွေကြောင့် အန္တရာယ်ဖြစ်အောင် ပျက်စီးမှုတွေကိုပါ သိလာရပါတော့တယ်။ ပျက်စီးနေတာတွေကိုပါ မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့လာရပါတယ်။

တကယ်တမ်းမှာ သဘာဝက ဖြစ်-စာည်-ရှိနေတဲ့ ဒီ မြစ်ချောင်းတွေကို အကျိုးရှိရှိ အသုံးချရင်ရနိုင်ပါလျက်နဲ့ ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်မှာ ဆိုးဆိုးဝါးဝါးတွေ ဖြစ်နေတဲ့ ရေကြီး ရေလျှံမှုတွေ၊ အဲဒီ ရေကြီးရေလျှံမှုတွေက သစ်ပင်သစ်တော

မြေဆီလွှာတွေနဲ့ ဆက်စပ်နေတာတွေဟာ၊ အရင်အစိုးရက ဘာပဲလုပ်ခဲ့လုပ်ခဲ့ ဒီဘက်အစိုးရ ကျွန်တော်တို့အစိုးရမှာ တာဝန်ယူရမှာနဲ့ တာဝန်ရှိနေတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတော် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးဖို့အတွက် လက်ရှိအစိုးရဟာ တာဝန်ရှိနေတာပဲ မဟုတ်ပါလား။

ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ အဓိက မြစ်ကြီးတွေ ဖြစ်တဲ့ ချင်းတွင်း၊ ဧရာဝတီ၊ စစ်တောင်းနဲ့ သံလွင်မြစ်တွေအပြင် ဇော်ဂျီ၊ ပေါင်းလောင်း၊ ငဝန်၊ ဒုဋ္ဌဝတီ စတဲ့ မြစ်လက်တက်များ ပင်းချောင်း၊ ယင်းချောင်း၊ ငမိုးရိပ်ချောင်း အစရှိတဲ့ မြန်မာပြည် တစ်နံတစ်လျားမှာ ချောင်းပေါင်း ထောင်သောင်းမက ရှိနေတာ ကိုလည်း အားလုံးအသိပင်ဖြစ်ပါတယ်။ အရင်တုန်းကရော ယခုလောလောဆယ် အချိန်အခါမှာပါ အဲဒီမြစ်ချောင်းတွေကို ဖြစ်မြောက်အောင်ထိန်းသိမ်းနိုင်ခြင်း မရှိတာကို မြစ်ရေတိုက် စားလို့ ကမ်းပါးပြိုတာတွေ၊ မြေနိမ့်ရာ ကမ်းခြေဒေသတွေမှာ ရေကြီးရေလျှံဖြစ်နေတာတွေ၊ မြစ်ကမ်းပါးအနီးနေထိုင်တဲ့ ပြည်သူတွေရဲ့ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြနေရတာတွေက ဖော်ပြနေကြ ပါတယ်။ ဒါတွေဟာ ယခုလက်ငင်းပြဿနာပဲ ဖြစ်နေပါတော့ တယ်။ ထပ်တိုးပြဿနာကတော့ ကျွန်တော်တို့လူသားတွေ မြန်မာနိုင်ငံသား တချို့တွေဟာ မြစ်တွေ၊ ချောင်းတွေ၊မြောင်း တွေထဲ မစဉ်းစားမဆင်မခြင် ပလပ်စတစ်ဘူးခွံတွေ၊ ပလပ်

စတင်အိတ်တွေ၊ စက္ကူအမှိုက်သရိုက်တွေကို လက်လွတ်စပယ် လွတ်ပစ် စွန့်ပစ်နေကြတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ရပ်နီးရပ်ဝေးသွားတဲ့ ခရီးသည် အချို့ကသော်လည်းကောင်း၊ မြစ်ချောင်းအနီး နေထိုင်သူ အချို့ကသော်လည်းကောင်း၊ လမ်းတိုင်း လမ်းတိုင်းရှိ ပြည်သူ လူထုအချို့ကသော်လည်းကောင်း နေ့စဉ်အမှိုက်တွေ စွန့်ပစ် နေကြတာ ငြင်းမရတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှုညံ့ဖျင်း တဲ့ စရိုက်လက္ခဏာတွေဟာ ရှိနေဆဲပင် ဖြစ်ပါတယ် ။

ကျွန်တော်တို့ ဒါတွေကိုပြောင်းလဲကြရမှာပဲဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ယောက်က နှစ်ယောက်၊ နှစ်ယောက်က အများဖြစ်လာ မယ်ဆိုရင် မနှောင်းသော အချိန်တစ်ခုမှာ မြစ်တွေ ချောင်းတွေ မြောင်းတွေမှာ အမှိုက်ကင်းစင် သွားပါလိမ့်မယ်။ တစ်ချိန်တည်း မှာပဲ ကျွန်တော် ယခင်ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်မှာ ရေးထားသလို မြစ်တွေ ချောင်းတွေရဲ့လိုအပ်တဲ့နေရာတွေမှာ ရေကာတာတွေ တည်ဆောက်၊ ရေကြီးရေလျှံမှုတွေ၊ ကမ်းပါးပြိုမှုတွေ၊ ရေ တိုက်စားမှုတွေ မဖြစ်ရလေအောင် ထိန်းချုပ်ပြီး၊ တစ်ဆက် တည်း ရေအားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံတွေ တည်ဆောက်၊ ရေရှားပါးတဲ့နေရာတွေနဲ့ စိုက်ခင်းတွေကို ရေပိုရေလွဲတွေကနေ ရေတွေ ပို့ပေး၊ စသဖြင့် သဘာဝရေအရင်းမြစ်တွေကို အကျိုးရှိ အောင် လူသားတွေက ကျွန်တော်တို့ မြန်မာတွေက ဖန်တီးနိုင် မယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့တိုင်းပြည် စည်ပင်တိုးတက်လာမှာပဲ

ဖြစ်ပါတယ်။ အခြေခံအဆောက်အအုံဖြစ်တဲ့ လျှပ်စစ်မီးတွေလည်း လုံလောက်ရုံမက ပိုလျှံမယ်၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား လုံလောက်လို့ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုတွေကြောင့် တိုင်းပြည်က လူသားအရင်းအမြစ်တွေ တန်ဖိုးတက်လာမယ်။ ရေရရှိမှု လုံလောက်တာကြောင့်လည်း သီးနှံစိုက်ပျိုးရေးမှာ အောင်မြင်လာမယ် စတဲ့ ကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်မှုသီအိုရီအရ မငြင်းနိုင်တဲ့ ဖွံ့ဖြိုးမှုတွေ မလွဲမသွေဖြစ်လာမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ် ။

သဘာဝတရားရဲ့ ကမောက်ကမဖြစ်မှုတွေနဲ့ လူသားတွေရဲ့ အတ္တလောဘတွေကြောင့် ပျက်စီးယိုယွင်းမှုတွေကို လူသားတွေကပဲ အဆီအငေါ်တည့်အောင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ပြုလုပ်ထိန်းချုပ်လို့ ရတယ်ဆိုတာ ကမ္ဘာ့သတင်းတွေနဲ့ တိုးတက်တဲ့နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်တွေကို သွားရောက်လေ့လာခဲ့တဲ့ သူတွေရဲ့ ပြောစကားတွေအရရော ဝီဒီယို မှတ်တမ်းတွေအရပါ သိရှိနိုင်ပါတယ်။

တိုင်းပြည်ချစ်စိတ်ကြောင့် တိုင်းပြည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ချင်တဲ့ဇောအဟုန်ကြောင့် ကျွန်တော် ဒီစာကိုရေးရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ပြည်သူတွေဘက်ကလည်း ပူးပေါင်းပါဝင်ကြမယ်။ ပညာရှင်တွေကလည်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ကြမယ်။ သုတေသန ပြုထားချက်တွေ မှန်မှန်ကန်ကန် ရရှိမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ ယခုအစိုးရဟာ၊ တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့

စိတ်စေတနာ အမှန်ရှိနေတာကြောင့် မဖြစ်နိုင်ဘူးဆိုတာ မရှိပါ
ကြောင်း ရိုးရှင်းစွာ ပြောပါရစေခင်ဗျား။ ။

အသက်ဆက်နိုင်ပါ့မလား ဧရာဝတီရယ်

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် အားလုံးကောင်းပါသည်ဟုဆိုလျှင် ဘယ်
နေရာမှာပဲ ဖြစ်ဖြစ် အဆင်ပြေပါတယ်။ အဆင်မပြေတာတွေ
ထဲကတစ်ခုကို ပြောရမည်ဆိုလျှင်တော့ ကျွန်တော်တို့ ဘိုးဘွား
ဘီဘင် လက်ထက်ကတည်းက ဖြစ်တည်ခဲ့သော တည်ရှိခဲ့သော
ကျွန်တော်တို့၏ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးသည် ဆယ်စုနှစ်များ
တော်တော်ကြာကြာကပင် မြစ်ကြီးတစ်လျှောက် တစ်နံတစ်လျား
ကမ်းပါးများပြိုခြင်းများ၊ သီးနှံစိုက်ခင်းများနှင့် လူနေအိမ်များ
ရေတိုက်စားခံရခြင်းများ၊ ရံဖန်ရံခါတွင် မြစ်ကမ်းပါးဝန်းကျင်
နေထိုင်သူများ ရေကြီးရေလျှံ ရေဘေးကြုံတွေ့ရခြင်းများ၊
မြစ်ကြောင်းများ ပြောင်းလဲခြင်းများ စသည့်ဝေဒနာများကို
မြစ်ကြီးရော လူတွေပါ ခံစားနေရသည်ကို မည်သူမှ မငြင်းနိုင်။
ယနေ့အချိန်တွင်တော့ မြစ်ကမ်းနံဘေးနှင့် မြစ်ထဲသို့စီးဝင်သော
ချောင်းများဘေးတွင် စက်ရုံအလုပ်ရုံများမှာ စွန့်ပစ်ရေဆိုးများ
ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပြည်သူလူထု တော်
တော်များများက အမှိုက်သရိုက်များ စည်းကမ်းမဲ့စွာ စွန့်ပစ်ကြ
သော ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကျွန်တော်တို့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီး

သည် တဖြည်းဖြည်း ပျက်စီးယိုယွင်းလာနေပြီဖြစ်သည်ကို တွေ့နေရပါတယ်။ ပျက်စီးယိုယွင်းလာနေတာကို ကျွန်တော်တို့ သိရှိနေပါတယ်။ လွန်ခဲ့သော ၃ - ၄ ရက်ခန့်က နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားများဆုံကြတုန်း ဧရာဝတီမြစ်အကြောင်း စကား ရောက်သွားပြီး စကားတွေ ပြဿနာပေါင်း သောင်းခြောက် ထောင်တွေ ပြောဖြစ်ကြပါတယ်။ ဘယ်သူမှ မငြင်းနိုင်တဲ့စကား ကတော့ ဧရာဝတီက ပျက်စီးနေတာတင်မကတော့ဘူး ဆန့်ငင် ဆန့်ငင်တောင် ဖြစ်နေပြီ . . . တဲ့ ။ ပြောတဲ့သူကလည်း ၈၈ ကျောင်းသား ၊ နိုင်ငံရေးသမား၊ RIT ကျောင်းထွက် အင်ဂျင် နီယာဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့ နားထောင်သူအပေါင်း ရင်ထဲ ထိတ်ထိတ်ပြာပြာ ဖြစ်သွားမိကြပါတယ်။

ဧရာဝတီမြစ်ကြီးအကြောင်း ဆွေးနွေးကြရင်း မြစ်ဆုံ ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းအကြောင်းကိုလည်း ရောက်သွားပါတယ်။ ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းဆိုတာ ရေကာတာဆောက်ပြီး ရေအားကိုယူကာ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ်လုပ်တာဟု အကြမ်း ဖျင်းပြောရင်ရပါတယ်။ မြစ်ဆုံ ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း အကြောင်း စကားပြောကြတဲ့အခါ အားလုံးရဲ့မျက်လုံးတွေဟာ အရောင်တွေတောက်လို့ ရင်ဘတ်ထဲကလာတဲ့ စကားလုံးတွေ ဟာလည်း လိုဏ်သံတွေပေါက်လို့ ခန္ဓာကိုယ်တွေလည်း အကြော တွေ တောင့်တင်းလာကြပြီး ကိုယ့်မိခင် သူ့မိခင်အကြောင်း

ပြောသလို၊ ဆွေးနွေးသလိုမျိုး အားပါပါမာန်ပါပါတွေ ဖြစ်ကုန်ကြပါတော့တယ်။ ဧရာဝတီဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့အသံနှလုံး၊ ကျွန်တော်တို့ရဲ့မိခင်၊ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံရဲ့ အမေပဲမဟုတ်ပါလား။ ကိုယ့်မိခင်ကို ဘယ်သူစော်ကားတာမှ ဘယ်သူအပြစ်ပြောတာကိုမှ မကြိုက်တာ သဘာဝပါပဲ ။

ကျွန်တော်တို့ဟာ ဧရာဝတီမြစ်အကြောင်းကို စိတ်အားထက်သန်စွာ ဆွေးနွေးကြပါတယ်။ အားနဲ့ မာန်နဲ့ ပြောသူက ပြောကြပြီး ဆွေးနွေးပွဲမှာတော့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးဟာ ယခုအချိန်မှာ ကမ်းပါးပြိုခြင်းများနှင့် နှစ်စဉ် ရေကြီးရေလျှံမှု မကြာခဏ ဖြစ်နေခြင်းကို ချက်ချင်းကုစားရန် လိုအပ်နေသည်ကို အားလုံးက သဘောတူကြပါတယ်။ နောက် ဧရာဝတီမြစ်နှင့် ၎င်း၏ မြစ်လက်တက်များထဲသို့ အမှိုက်သရိုက်များ စွန့်ပစ်ကြခြင်းနဲ့ စက်ရုံများမှ ရေဆိုးများစွန့်ပစ်ကြခြင်းကို ပညာပေးပြီး ပြင်းပြင်းထန်ထန်အရေးယူခြင်းပဲဖြစ်ပါတယ် ။

နောက်တစ်ဆင့်မှာတော့ မြစ်ကမ်းနဘေး ပျက်စီးနေသော အပိုင်းများကို ပြင်ဆင်ခြင်းနဲ့ မြစ်ကိုလှပအောင် ပြင်ဆင်ပေးခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဧရာဝတီမြစ်ကြီး၏ အထက်ပိုင်းမြစ်ဖျားခံရာဒေသမှ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသအထိ ဘေးတစ်ချက်ဝဲယာတွင် ယခင်ကတည်ရှိခဲ့သော သစ်ပင်သစ်တောများ ပြုန်းတီးမှုနှင့် မြေတူးဖော်မှုလုပ်ငန်းများကြောင့်လည်း ဧရာဝတီမြစ်ကြီး

မှာ ရေစီးရေဆင်း မမှန်တော့ဘဲ ပျက်စီးခဲ့ရာ၊ ပြင်ဆင်မယ် ဆိုလျှင် အစအဆုံးပြင်ဆင်ရတော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အကယ်၍ မပြင်မဆင်ဘဲ ဆက်လက်ကာ ဒီအတိုင်းကြည့်နေဦးမည်ဆို ပါက နောက်ပိုင်း ဆတက်ထမ်းပိုး ပျက်စီးသွားမှာ အသေအချာ ပင်ဖြစ်လို့ ချက်ချင်းလက်ငင်းလုပ်မည် ဆိုပါက ငွေကြေး အမြောက်အမြား ကုန်ကျမှာဖြစ်ပါတယ်။

ယခု လောလောဆယ်အခြေအနေတွင် ဧရာဝတီမြစ်၏ အထက်ပိုင်းတွင် ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း (၇)ခုရှိကာ တစ်ခု သာလျှင် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်နေကြောင်းသိရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အမြင်မှာ ၎င်းသည်တစ်ခုတည်း တည်ဆောက်ပြီး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ်ရုံနဲ့ မြန်မာပြည်တစ်ပြည်လုံးရော ဧရာဝတီမြစ်ကြီးပါ ထူးထူးခြားခြား အကျိုးမရှိနိုင်ပါ။ ဒါကို တော့လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားဖို့လိုပါတယ်။ ဘာကြောင့် လည်းဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံတွင် ကျွန်တော်တို့လက်ဝယ် ရှိသော ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို ဒီအတိုင်း ပစ်ထားနိုင်သော ကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့တွင် ရေအရင်းအမြစ်ကြီး ရှိနေပါတယ်။ ဒီရေအရင်းအမြစ်တွေကို ကာကွယ်ရင်း စောင့်ရှောက်ရင်း ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်အတွက် ဘယ်လို ဘယ်လိုအသုံးဝင်အောင် ဘယ်လိုအကျိုးရှိအောင် လုပ်ရမလဲ ဆိုတာကို ဆွေးနွေးဖြစ်ကြပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ဟာ ဆန့်ငင်ဆန့်ငင်ဖြစ်နေတဲ့ ဧရာဝတီ မြစ်ကြီးကို ကယ်တင်ဖို့ဆိုရာမှာ အဓိကကတော့ ပြည်သူ လူထုကြီးရဲ့အားကိုယူပြီး လုပ်ကြကိုင်ကြပါမှ တကယ်တမ်း အောင်မြင်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ပြည်သူ လူထုကြီးဟာ မြစ်ထဲချောင်းထဲကိုအမှိုက်များ မပစ်ချရအောင် စောင့်ရှောက်ပေးကြရပါမယ်။ သန့်ရှင်းမှုကို ပိုင်းဝန်း ထိန်းသိမ်း ကြရပါမယ်။ အဲဒါဆိုရင် နောက်ပိုင်း ခေတ်မီနည်းပညာတွေနဲ့ မြစ်ကြီးတစ်လျှောက်မှာ ရေကာတာကြီးများ တည်ဆောက်ကြ ရပါမယ်။

ရေကာတာ တည်ဆောက်တဲ့နေရာမှာ ရေကာတာ တည်ဆောက်ပုံ အမျိုးမျိုးရှိတဲ့အနက်က ဘယ်လို ရေကာတာ အမျိုးအစားကို ရွေးချယ်ရမလဲဆိုတာ လေ့လာရပါမယ်။ ဒါမှ ဆိုးကျိုးအလွန်နည်းပြီး ကောင်းကျိုးများမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ရေကာတာက သဘာဝဘေးဒဏ်ကို ကောင်းကောင်း ခံနိုင်ရည် ရှိရပါမယ်။ မြေငလျင်ဖြစ်ပေါ်မှုဒဏ် အနည်းဆုံးရစ်ချိတာစကေး ၉-၁၀ လောက်ခံနိုင်ရပါမယ်။ မိုးများချိန် ရေလျှောင်ဧရိယာထက် ပိုမိုခံနိုင်ရည်ရှိအောင် တည်ဆောက်ထားရပါမယ်။ အဲဒါမှ ရေကြီးရေလျှံမှုနဲ့ မြေငလျင်ဒဏ်တွေကို ကာကွယ်နိုင်မှာဖြစ် ပါမယ်။

ရေကာတာတွေကို ဘယ်လိုအမျိုးအစား တည်ဆောက်

ရမလဲ ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ သိရှိပြီးရင်တော့ မြစ်အစကနေ မြစ်အဆုံးအထိ ရေကာတာဘယ်နှစ်ခုတည်ဆောက်ရင် မြစ်ကြီး အတွက် အဆင်ပြေနိုင်မလဲဆိုတာပါပဲ။ အခုက ကျွန်တော်တို့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးရဲ့ ဟိုးအထက်ပိုင်းမှာရေအားလျှပ်စစ်အတွက် ရေကာတာတစ်ခုတည်ဆောက်ပြီး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ်လုပ် နေတယ်လို့ သိရပါတယ်။ ဒီဖွဲ့ငယ် ရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံ ဖြစ်ပြီး ဧရာဝတီမြစ်ရဲ့ မြစ်ဖျားခံရာမေခနှင့်မလီခ မြစ်နှစ်သွယ် ထဲမှ မေခမြစ်ပေါ်မှာပြုလုပ်ထားတာဖြစ်ပြီး လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ကို အနီးကျေးရွာများနှင့် မြစ်ကြီးနားမြို့တို့ကို ပေးနေတယ်လို့ သိရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့သိရှိရသလောက်ကတော့ မေခမြစ် ပေါ်မှာရေကာတာ (၆)ခု၊ မလီခမြစ်ပေါ်မှာ ရေကာတာ (၁)ခု နဲ့ မြစ်ဆုံရေကာတာတစ်ခုဆောက်လုပ်ဖို့ ရည်မှန်းထားတာမှာ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ဒီဖွဲ့ငယ် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး စက်ရုံရေကာတာ စီမံကိန်းတစ်ခုသာ တည်ဆောက်ဖြစ်တယ် လို့သိရပါတယ်။

၇၁၀၀ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ဆိုတဲ့နေရာမှာ ၂၀၁၀ ဦးသိန်းစိန်အစိုးရ(လွှတ်တော်အစိုးရ)တက်လာပြီး နောက်ပိုင်း အဆိုပါစီမံကိန်းများကို မြန်မာပြည်သူလူထုက ကန့်ကွက်တာ ကြောင့်ရော၊ ၎င်းစီမံကိန်းများနှင့် ပတ်သက်ပြီး လိုအပ်ချက်များ ရှိနေတာကြောင့်ရော ယခုထိ ရပ်ဆိုင်းထားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

၎င်းစီမံကိန်းများကို ယခင်စစ်အစိုးရ (တပ်မတော်အစိုးရ)နဲ့ စာချုပ်တွေချုပ်ဆိုခဲ့တဲ့ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံက ယခု ပြန်လည်အသက်သွင်းဖို့ကိုလည်း ကြိုးစားနေတာကို တွေ့နေရပါတယ်။ ။

မကြာခင်အချိန်အတွင်းမှာတော့ ဒီစာချုပ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး ဆက်လုပ်မှာလား၊ ပြုပြင်မှာလား၊ အစားထိုးတစ်ခုခုလုပ်မှာလား၊ ဘယ်လိုလုပ်ကြမှာလဲ၊ ဘာတွေဖြစ်ဦးမှာလဲဆိုတာ စဉ်းစားရင်း ကျွန်တော်တို့ရဲ့ မိခင် ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို ဘယ်လိုလုပ်ကြရင်ကောင်းမလဲဆိုတာ တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုကို အခြေခံပြီး စဉ်းစားရပါဦးမယ်။ ။

ဧရာဝတီကို ဘယ်လိုကယ်တင်ကြမလဲ

လူတစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုနဲ့ တစ်ခု နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံနဲ့ တစ်နိုင်ငံ အပြန်အလှန် စဉ်းစားကြတဲ့ အထဲမှာ သူ့ဘက်ကိုယ့်ဘက်ဆိုတာကို ထည့်စဉ်းစားပေးရပါတယ်။ သဘောထားကြီးရပါမယ်။ နားလည်မှု ပေးရမယ်ဆိုပေမယ့် အပြန်အလှန်လေးစားမှုကလည်း မရှိမဖြစ်လိုအပ်တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ်ချင်းစာတရားကလည်း ဘယ်ဆွေးနွေးမှုမျိုးမဆို ဘယ်စဉ်းစားမှုမျိုးမဆို မိမိမှာရော တစ်ဘက်မှာပါ ရှိကို ရှိရမယ့်ကျင့်စဉ်တစ်ခုပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အပေးအယူဆိုတာ နေရာ

တကာမှာ ညီမျှနေရမယ်လို့လည်း မဖြစ်သင့်ပါ။ ဥပမာ-လူ တစ်ရာရှိတဲ့အဖွဲ့နဲ့ လူဆယ်ယောက်ရှိတဲ့အဖွဲ့ဆိုပါတော့ သူ့ အဖွဲ့လည်း (၅၀)ယူ ၊ ကိုယ့်အဖွဲ့လည်း (၅၀) ယူဆိုရင်၊ ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာတာ ညီမျှပေမယ့်အကျိုးရလဒ်ချင်းက တော်တော်ကွာ သွားပါတော့တယ်။ ချမ်းသာ ဆင်းရဲ ကွာခြားမှုတွေအရဆိုတာ ကိုလည်း ထည့်သွင်းတွက်ချက်ရမှာဖြစ်လို့ အဓိက ကတော့ စိတ်ကောင်းစေတနာကောင်းတွေနဲ့ ဆွေးနွေးကြဖို့၊ မေတ္တာ တရားရှေ့ထားကြဖို့လည်း အလွန်လိုအပ်တာ သေချာနေပါ တယ် ။

ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံဟာ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံနဲ့ နှစ်နိုင်ငံ စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး စာချုပ်တွေ တော် တော်များများကို စာချုပ် ချုပ်ထားပါတယ်။ ယခင် စစ်အစိုးရ (တပ်မတော်အစိုးရ) ခေတ်ကာလက ချုပ်ဆိုခဲ့တဲ့ စာချုပ်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ခေတ္တလုပ်ငန်း ရပ်ဆိုင်းလိုက်တဲ့ စီမံကိန်းကတော့ ဧရာဝတီမြစ်ဆုံ ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းဖြစ်တယ်ဆိုတာ အားလုံးအသိပင်ဖြစ်ပါတယ်။ အခုအချိန်မှာတော့ ဒီစီမံကိန်း နဲ့ပတ်သက်ပြီး အသံတွေထွက်နေကြတာလည်း အားလုံး အသိ ပါပဲ။

မြစ်ဆုံစီမံကိန်းကို ခွင့်ပြုလိုက်တော့မှာလား ဆိုတာကို မြန်မာပြည်သူလူထုဟာ စိုးရိမ်မှုတွေ ရှိနေကြပါတယ်။ စိုးရိမ်မှု

လည်းရှိသင့်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ စာချုပ်ပါ အချက် အလက်တွေဟာ ဘာတွေလဲ၊ မြစ်ဆုံဆည်ကြီးတည်ဆောက်ပြီး ရင် ဧရာဝတီမြစ်ကြီး ဘယ်လိုဖြစ်သွားမှာလဲ၊ ပြည်သူလူထု ဘယ်လောက် အကျိုးခံစားခွင့်တွေ ရှိမှာလဲ၊ အန္တရာယ်ရော ရှိမှာလား၊ ဆိုးကျိုးတွေက ဘာတွေလဲ၊ ကောင်းကျိုးတွေက ဘာတွေလဲ စသဖြင့် စသဖြင့်တွေလည်း အများကြီးပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးဟာ မြန်မာပြည်သူလူထုအားလုံးနဲ့ ပတ်သက်နေလို့ပဲ မဟုတ်ပါလား ။

ကျွန်တော်တို့ဟာ ဧရာဝတီမြစ်ကို ဘယ်လိုလုပ်ကြမှာလဲ ဆိုတဲ့ပထမမေးခွန်းကို မေးကြရပါမယ်။ ဒီအတိုင်း ဆက်ထား မှာလား၊ ဖာထေးမှာလား အနာဂတ်အတွက် အကောင်းဆုံးကို ပြင်ဆင်မလားဆိုတဲ့ မေးခွန်းတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအတိုင်း ဆက်ထားမယ်ဆိုရင် ဖြစ်နေကြအတိုင်းပဲ နှစ်စဉ် ရေကြီးလိုက်၊ ကမ်းပါးပြိုလိုက်၊ လယ်ယာမြေတွေ ဆုံးရှုံး၊ အမှိုက်သရိုက်တွေနဲ့ ပြည့်နှက်၊ မြစ်ရေတွေ ညစ်ပတ် စသည့်ဆိုးကျိုးများနဲ့ ကြုံတွေ့ ကြရမှာဖြစ်လို့ ဒီကိစ္စကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ သဘောမကျနိုင် ပါဘူး။ နောက်တစ်ချက်က ဖာထေးကြမယ်ဆိုရင်လည်း တစ်သက်လုံး ဖာထေးလာခဲ့တာ အကျိုးကျေးဇူး မယ်မယ်ရရ ဘာမှမရှိခဲ့ဘဲ ဆုံးရှုံးပြီးရင်း ဆုံးရှုံးနေတာကိုလည်း အားလုံး အသိပဲဖြစ်ပြန်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ဟာ ဧရာဝတီ

မြစ်ကြီးကို အနာဂတ်အတွက် အကောင်းဆုံးဖြစ်ဖို့ကို ပြင်ဆင်ကြရတော့မှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်လို ပြင်ဆင်ကြမလဲဆိုတာကတော့ ပညာရှင်တွေနဲ့ ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ပြီး လုပ်ကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ မျက်မြင်လေ့လာခဲ့တဲ့ ကိုယ်တွေ့ တွေ့ကြုံများနဲ့ ချဉ်းကပ်ပြီး ပြောရမယ်ဆိုရင် ဧရာဝတီမြစ်အတွင်းကို အမှိုက်သရိုက်များ လုံးဝမပစ်ချတော့ဘဲ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို ကချင်ပြည်နယ် မြစ်ကြီးနားမြို့ အထက်ပိုင်းမှနေ၍ အောက်ပိုင်းဒေသအထိ အပိုင်းလိုက် အပိုင်းလိုက် ပိုင်းပြီး ခိုင်ခံ့တဲ့ တာတမံကြီးများ ပိတ်ရပါမယ်။ သင့်တင့်တဲ့ရေလျှောင်ဧရိယာတွေ ထားရှိကာ ရေသွင်းရေထုတ်ရေတံခါးများထားရှိပြီး မြစ်ရေကို လိုတိုးပိုလျှော့နည်းနဲ့ ထိန်းချုပ်ရပါမယ်။ ဧရာဝတီမြစ်တစ်လျှောက် ကမ်းပါးပြိုမှု မဖြစ်စေအောင် ကမ်းပါးထိန်းသိမ်းခြင်းကိုလည်း တစ်ချိန်တည်းပြုလုပ်ကြရပါမယ်။ မြစ်ရေကို ရေကာတာတွေကနေ လိုတိုးပိုလျှော့ လုပ်ခြင်းဖြင့်လည်း မြစ်ရေကြီးမှုကို ကာကွယ်ပေးခြင်း၊ ကမ်းပါးကို မြစ်ရေတိုက်စားမှုမှ ကာကွယ်ပေးခြင်း စတဲ့ အကျိုးကျေးဇူးများရှိမည့်အပြင်၊ သဘာဝသယံဇာတဖြစ်တဲ့ ရေအရင်းအမြစ်ကို လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ်ပြီး ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံလုံးကို လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးပေးရပါမယ်။ ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့

စက်မှုကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးဖို့၊ နိုင်ငံတကာရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုတွေ လာရောက်ဖို့ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား မရှိမဖြစ်လိုအပ်တာကိုလည်း အပြည့်အဝ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ပြည်သူလူထု စိုးရိမ်နေတာ တစ်ခုရှိပါသေး တယ်။ အဲဒါက ဆည်ကြီး ရေကာတာကြီး ကျိုးပေါက်ပျက်စီး သွားရင်၊ မြေငလျင်လှုပ်လို့ ဆည်ကြီးရေကာတာကြီး ပွင့်ထွက် သွားခဲ့ရင်ဆိုတာပါပဲ။ နိုင်ငံတကာမှာ ရေကာတာကြီးတွေ ပွင့် ထွက်ပျက်စီးသွားတာ စပြီးလုပ်ကတည်းက စတင်တည်ဆောက် ကတည်းက သဘာဝဘေးဒဏ် အဆိုးရွားဆုံးအခြေအနေတွေ ကို ခံနိုင်ရည်ရှိအောင် တည်ဆောက်ထားခြင်းမရှိလို့ဘဲ ဖြစ်ပါ တယ်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ရေကာတာကြီးတွေ ဖောက်ခွဲပျက်စီးတာ တွေဟာ ရုပ်ရှင်ထဲမှာသာရှိကြောင်း အင်ဂျင်နီယာတစ်ယောက် က အရွန်းဖောက်ပြောတာကိုလည်း သတိရမိပါတယ်။ ဒီနေရာ မှာတော့ ဘယ်တုန်းက တည်ဆောက်ထားတဲ့ ဘယ်နိုင်ငံက ရေကာတာကြီးတွေက ရေအားလျှပ်စစ် ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ တွေ ဒီနေ့အထိ ခိုင်ခိုင်မာမာ လည်ပတ်နေဆဲရှိနေတယ် ဆိုတဲ့ အကြောင်းတွေကို စာရှည်မှာ စိုးသဖြင့် မရေးပြနေတော့ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာလည်း ယနေ့ ခေတ်မီနည်းစနစ်များဖြင့် ရေကာတာကြီးများကို တည်ဆောက်ကာ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးမီးလင်းအောင် လုပ်ဆောင်ရပါမယ်။

ကျွန်တော်တို့တွေ စိတ်ကူးယဉ် ကြည့်ကြရအောင်။
 ဧရာဝတီမြစ်ကြီးတစ်လျှောက် ရေလျှောင်ဧရိယာကောင်းမည့်
 အထိအခိုက်အနည်းဆုံး ဖြစ်မည့်နေရာ အနည်းဆုံး (၅)နေရာ
 ကိုသတ်မှတ်ပြီး ရေကာတာ (၅) ခုဆောက်ကာ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား
 ပေးစက်ရုံ (၅) ခုဆောက်မည် ဆိုပါစို့ ။ ရေထိန်းတံခါးများနှင့်
 ရေပိုလွှဲများမှတစ်ဆင့် လိုသည့်အပိုင်းကို ပုံမှန်ရေစီးဆင်းစေ၍
 မလိုသည့်အပိုင်း၊ ရေလျှံမည့် အပိုင်းကို ရေကို လျှော့လွှတ်ကာ
 ထိန်းချုပ်လိုက်မည်ဆိုခဲ့ရင် . . . ။ ရေစီးဆင်းအားမှ လျှပ်စစ်
 ဓာတ်အားထုတ်လုပ်ကာ ဧရာဝတီမြစ်ရိုးတစ်လျှောက်နှင့် မြန်မာ
 နိုင်ငံ လျှပ်စစ်မီးမရှိသောမြို့များကို မီးပေးခြင်း၊ စက်ရုံအလုပ်
 ရုံများကို လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြန့်ဖြူးပေးလို့ ရမယ်ဆိုရင် . . . ။
 ရှင်းလင်းကြည်သန့်နေတဲ့ မြစ်ရေပြင်မှာ မြစ်အတွင်းအလှအပ
 များကို ကြည့်ရှုလေ့လာနေသော မြန်မာ့ခရီးသွားများနှင့် ကမ္ဘာ
 လှည့်ခရီးသည်များ၏ ရေယာဉ်များ သွားလာနေမယ်ဆိုရင်-။
 မြစ်ရေ ကြည်ကြည်စိမ်းစိမ်းထဲတွင် ဧရာဝတီလင်းပိုင်နှင့်
 အခြားရေနေသတ္တဝါများ လွတ်လွတ်လပ်လပ် အသက်ရှင်နေ
 ထိုင်ကြမယ်ဆိုရင်-။ မြစ်ကမ်းဘေးမြို့များတွင်လည်း ကမ်းခြေ
 အလှအပများကို ပုံဖော်ကျူးရင့်ထားမယ်ဆိုရင် . . . ။ ဧရာဝတီ
 မြစ်ရိုးတစ်လျှောက် ဧရာဝတီမြစ်နှင့်ကပ်လျက် မော်တော်ကား
 လမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ မြန်နှုံးမြင့် ကျည်ဆံရထားဖြင့်လည်း

ကောင်းလိုရာခရီးကို အချိန်တိုတိုဖြင့်သွားနိုင်မယ်ဆိုရင် ။ ။

ကျွန်တော်တို့မြန်မာနိုင်ငံဟာ ဘယ်လောက်ပဲ တိုးတက်နေပါစေ၊ နိုင်ငံတော်တိုးတက်ဖို့ အခြေခံစီးပွားရေးကတော့ စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံရမှာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ ရှိတဲ့ မြေအရင်းအမြစ်၊ ရေအရင်းအမြစ်တွေကို တိုင်းပြည်အတွက် အကျိုးရှိရှိ အသုံးချပြီး ဝိုင်းဝန်းလုပ်ကြရပါမယ်။ အရင်က ရေးသားခဲ့သလို ဧရာဝတီကို ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းတဲ့နေရာမှာ ပြည်သူအားလုံး အမှိုက်မပစ်ကြဖို့နဲ့ ရေဆိုးတွေ မစွန့်ပစ်ကြဖို့ကို အခြေခံပြီး ကမ်းပါးတွေမပြိုအောင် ရေထိန်းနံရံတွေ၊ ရေကြီးတာ မဖြစ်ပေါ်အောင် ဧရာဝတီမြစ်ကို အပိုင်းလိုက် အပိုင်းလိုက် ဖြတ်ပြီး ရေထိန်းတံခါးတွေ၊ ရေကာတာကြီးတွေ ပြုလုပ်ရပါမယ်။ ပြုလုပ်သင့်ပါတယ်။ ရေထိန်းတံခါးတွေကနေ မြစ်ရေကို လိုတိုး ပိုလျှော့ လုပ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်နွယ်ငင် တစ်စင်ပါဆိုသလို ရေထိန်းတံခါးတွေ၊ ရေကာတာကြီးတွေကို မြေလျှင်ဒဏ်ခံ နိုင်အောင် တည်ဆောက်ပြီး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပါ ထုတ်နိုင် အောင် ဆောင်ရွက်ရပါမယ် ။

ဧရာဝတီမြစ်ကို အပိုင်းလိုက် အပိုင်းလိုက် တာတမံကြီး တွေ တည်ဆောက်လာပြီး အပိုင်းလိုက်အပိုင်းလိုက် လျှပ်စစ် ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်နိုင်မယ်ဆိုရင် မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းလုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အား အလုံအလောက်ရရှိမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

တစ်ဆက်တည်းမှာပဲ ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းဘေး ပတ်ဝန်းကျင် ဒေသတွေမှာလည်း ရာသီမရွေး ရေသွင်းစိုက်ပျိုးလို့ရကာ စိုက်ပျိုးရေးကို ရေရှားတဲ့ ဒေသတွေမှာ ထိထိရောက်ရောက် လုပ်ဆောင်နိုင်ပြီး ကမ်းပြို ရေကြီးမှာလည်း ပူစရာမလိုတော့ပါဘူး။ မြစ်ရေစီးဆင်းမှုကိုလည်း ရေကာတာကြီးတွေကနေ ထိန်းချုပ်လွှတ်ပေးနိုင်ပြီး မြစ်ရေနည်းခြင်း မြစ်ရေများခြင်း စတဲ့ စိုးရိမ်စရာတွေ မရှိနိုင်တော့ပါဘူး။ မြစ်ရေထိန်းချုပ်တာတွေ၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပို့လွှတ်ထိန်းချုပ်တာတွေ၊ ရေကြီးရေလျှံမှုတွေ မဖြစ်ပေါ်အောင် ထိန်းချုပ်မှုတွေကို ဧရာဝတီမြစ်ကြီး တစ်ခုလုံးအတွက် Control Tower ခေါ် ဧရာဝတီမြစ် ဗဟိုထိန်းချုပ်ရေးဌာနကနေ လုပ်လို့ရကြောင်းလည်း ပညာရှင်များ ဆီကတဆင့် မှတ်သားသိရှိရပါတယ်။ အမေရိကန်၊ ကနေဒါ၊ တရုတ် စတဲ့ နိုင်ငံတွေမှာ မြစ်ရေမလျှံအောင် မြစ်ရေမကြီးအောင် ထိန်းချုပ်နိုင်လို့၊ အကယ်၍ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ရင် တောင် မြစ်ရေကို ထိန်းချုပ်နိုင်လို့ အပျက်အစီး အလွန်နည်းပါးတာကိုလည်း တွေ့ရပါတယ် ။

ယခုဆိုရင် လာအိုနိုင်ငံမှာ ၂၀၀၉ ခုနှစ်က တည်ဆောက်ပြီးစီးသွားတဲ့ Nam Theum ရေအားလျှပ်စစ် စက်ရုံကနေ တစ်နိုင်ငံလုံး လျှပ်စစ်မီးပေးနိုင်ရုံမက အိမ်နီးချင်းထိုင်းနိုင်ငံကိုလည်း ရောင်းချပြီး နိုင်ငံအတွက် ရေသယံဇာတကနေ စီးပွား

ဖြစ်နေပါတယ်။ ၁၉၄၁ခုနှစ်ကတည်ဆောက်ခဲ့တဲ့ အမေရိကန် နိုင်ငံက တာကူလီ ရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံဆိုရင် ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ရေဘေးကာကွယ်ခြင်း၊ ရေသွင်းစိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းများကို ရေပေးဝေခြင်း၊ ရေစီးကြောင်းထိန်းညှိခြင်း၊ မြို့ပြသို့ ရေပံ့ပိုးခြင်း၊ ခရီးသွားလာရေးလုပ်ငန်း တိုးမြှင့်ခြင်း၊ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးတိုးတက်ခြင်းများကို ယနေ့ တိုင်ချောမွေ့စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး ၇၆ နှစ်တာကာလအတွင်း ရေကာတာကြီး ဘာမှမဖြစ်သလို ကမ္ဘာပျက်မှ ပျက်စီးမှာဖြစ် ကြောင်း အဆိုပါ တာတမံတည်ဆောက်သည့် အင်ဂျင်နီယာ များကလည်း အာမခံထားတယ်လို့လည်း သိရပါတယ်။ အဲဒီ လိုမျိုးပင် ရေအားလျှပ်စစ် စက်ရုံများ အမေရိကန်နိုင်ငံမှာ အများကြီးရှိပါတယ်။ ဂျပန်နိုင်ငံ၊ ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ၊ ရုရှားနိုင်ငံ၊ အီဂျစ်နိုင်ငံ၊ အင်္ဂလန်၊ မလေးရှား စတဲ့ ကမ္ဘာပေါ်ကနိုင်ငံတွေ မှာလည်း သူတို့နိုင်ငံရဲ့ ရေအရင်းအမြစ်တွေကို နိုင်ငံအတွက် အကျိုးရှိစွာအသုံးချရင်း မြစ်ရေကို ထိန်းသိမ်း၊ ထိန်းချုပ်ထား တာတွေကိုလည်း ကျွန်တော်တို့က အတုယူ တည်ဆောက်ကြ ရမှာ ဖြစ်ပါတယ် ။

မြစ်ကို တာတမံပိတ်ပြီး ရေအားလျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ခြင်းဟာ လေစွမ်းအင်၊ နေစွမ်းအင်၊ နျူကလီးယား စွမ်းအင်တို့ထက် ကုန်ကျစရိတ်အနည်းဆုံးဖြစ်လို့ ကိုယ့်နိုင်ငံမှာ

ပေါကြွယ်ဝတဲ့ ရေအရင်းအမြစ်ကို ကောင်းစွာအသုံးချတာဟာ သဘာဝကျလို့ တိုင်းပြည်တိုးတက်ရေးအတွက် အဓိက မောင်းနှင်အားလို့တောင် ခေါ်ရမှာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် အထက်က ဆွေးနွေးခဲ့သလို ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို ကယ်တင်မယ်ဆိုရင် ကိုယ်စီကိုယ်စီ ဧရာဝတီမြစ်နဲ့ မြစ်လက်တက် ချောင်းမြောင်းတွေထဲကို အမှိုက်မပစ်ချဘဲ အားလုံးလိုက်နာကြနိုင်ပါ့မလား။ မြစ်လက်တက်ချောင်းမြောင်းတွေထဲကို ရေဆိုးရေညစ်တွေ မသွန်ချဘဲ နေနိုင်ကြပါ့မလား။ ဥပဒေထုတ်ပြန်ပြီး တားမြစ်မယ်ဆိုရင်ရော ဥပဒေ ကိုလေးစားလိုက်နာနိုင်ဖို့ ဥပဒေနဲ့ အနီးစပ်ဆုံး အရေးယူနိုင်တဲ့အဖွဲ့အစည်းတွေကရော ထိထိရောက်ရောက် လုပ်ဆောင်နိုင်ပါ့မလား ဆိုတာလည်း စောကြောရမှာပဲဖြစ်ပါတယ်။

ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ကြဖို့ကို ထိရောက်တဲ့ လုပ်စရာနည်းလမ်းတွေကိုရှာကြတဲ့အခါ အရင်ဆုံး ဧရာဝတီမြစ်ကြီးတလျှောက်ကို သေသေချာချာ လေ့လာရပါမယ်။ ပညာရှင်များဟာ တိုင်းပြည်တိုးတက်ရေး ပြည်သူလူထုကောင်းစားရေးကို ရှေ့တန်းတင်ပြီး အတ္တကိုဖယ်ကာ ဆုံးဖြတ်ရပါမယ်။ တိုင်းပြည်ရဲ့ တကယ့်အရှိတရားကိုလည်း အမြင်ရှင်းရှင်းနဲ့ လက်ခံရပါမယ်။ အရှိတရားကို အခြေခံပြီး ပြတ်ပြတ်သားသား လုပ်ဆောင်ကြရပါမယ်။ ကျွန်တော်ရှေ့မှာ ရေးခဲ့သလို

ကျွန်တော်တို့ရဲ့ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို သဘာဝအတိုင်း ဒီအတိုင်းပဲ လက်ပိုက်ကြည့်နေမှာလား၊ သို့မဟုတ် ဖာထေးကြမှာလား၊ သို့မဟုတ် ပြုပြင်တည်ဆောက် ထိန်းချုပ်ထိန်းသိမ်းကြမလား ဆိုတာ ပညာရှင်တွေရဲ့သဘောထားကို ကျွန်တော်တို့တင်မက တစ်နိုင်ငံလုံးက ပထမအချက်အနေနဲ့ သိချင်ကြပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ကတော့ ဧရာဝတီမြစ်ကို ပြုပြင်တည်ဆောက် ရေးရှုထောင့်ကနေမြင်ပြီး ဒီစာကို ဆက်လက်ရေးသွားပါမယ်။ တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအမြင်နဲ့ ဆက်ရေးသွားပါမယ်။

ကျွန်တော်တို့ မြင်နေကြားနေရတာတွေကတော့ ဧရာဝတီမြစ်ကို ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအကြောင်းပြောရင် အားလုံးနီးပါးဟာ မြစ်ဆုံကိုပဲ လှမ်းမြင်ပြီး ကန့်ကွက်ကြတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ရေအားလျှပ်စစ်အကြောင်းပြောရင်လည်း မြစ်ဆုံရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းကိုသာမြင်ကြပြီး အတင်းကန့်ကွက်ကြပါတော့တယ်။ ဘာဖြစ်လို့ ကန့်ကွက်ကြတာလည်း ဆိုတာကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ဟာ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျကျ မြင်ဖို့ လိုပါတယ်။ အဓိကကတော့ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိတာကြောင့်လို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ယခင် စစ်အစိုးရ(တပ်မတော် အစိုးရ) လက်ထက်က လုပ်ခဲ့တဲ့ ရေးဆွဲခဲ့တဲ့ စီမံကိန်းတွေနဲ့ပတ်သက်လို့ မြန်မာပြည်သူလူထုဟာ တစ္ဆေခြောက်ခြင်းခံနေရလို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါတွေကို ကျွန်တော်

တို့က ကုစားပေးကြရမှာမဟုတ်ပါလား။ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်
 တာကို လုပ်ကြဖို့ လမ်းညွှန်ကြရမှာ မဟုတ်ပါလား။ တိုင်းပြည်
 တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ကြတဲ့အခါ ရှေ့တန်းက မားမား
 မတ်မတ် ရပ်ပေးကြရမှာပဲ မဟုတ်ပါလား ။ ။

လောကကြီးမှာ လူတွေဟာ အပြန်အလှန် အသိအမှတ်
 ပြုမှုကိုတော့ လိုချင်ကြတာချည်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံ
 တွေမှာတော့ အစိုးရနဲ့ပြည်သူ အပြန်အလှန်အသိအမှတ်ပြုဖို့ ပို၍
 ပင် အရေးကြီးတယ်လို့မြင်ပါတယ်။ နိုင်ငံတိုးတက်ဖို့ တိုင်းပြည်
 မှာဘာတွေလုပ်ကြမလဲ၊ ဘာတွေကို စီမံကြမလဲ စတာတွေကို
 ပြည်သူလူထုကို အသိပေးတာတွေ ချပြတာတွေ အကြံဉာဏ်
 တောင်းတာတွေကို လုပ်ကြရပါမယ်။ အကူအညီတွေကိုလည်း
 ရယူရပါမယ်။ ပြည်သူလူထုကို အစိုးရက ချပြတယ်ဆိုတာ အသိ
 ပေးတယ်ဆိုတာတွေကို ပြည်သူလူထု ရွေးချယ်တင်မြှောက်ထား
 တဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တွေကတဆင့် ပြုလုပ်ကြရပါတယ်။ ပြည်သူ
 လူထုက ရွေးချယ်တင်မြှောက်ထားတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တွေနဲ့
 တိုင်ပင် ဆွေးနွေးကြရပါမယ်။ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ပြီးကာကြမှ
 အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ဆောင်ကြရပါမယ်။ ရှေ့ကနေ
 မားမားမတ်မတ်ရပ်ပြီး ဆုံးဖြတ်လုပ်ကိုင်ကြရပါမယ်။

ဧရာဝတီမြစ်ကြီးနဲ့ ပတ်သက်လို့လည်း မြစ်ကြောင်း
 တစ်လျှောက် ဘယ်လိုပြုပြင်မယ်။ ရေကြီးရေလျှံမဖြစ်အောင်

ပြည်သူတွေ ဒုက္ခမရောက်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ကြမယ်ဆိုတာ တွေ့နဲ့ပတ်သက်ပြီး ရေရှည်လုပ်ငန်းစဉ်ကို အကွက်ကျကျ တွက်ချက်ပြီးလုပ်ရပါမယ်။ တိုင်းပြည်တိုးတက်ရေးနဲ့ ဘေးထွက် ဆိုးကျိုးတွေကို အထူးဂရုပြုလေ့လာပြီး ဘေးထွက်ဆိုးကျိုး နည်းနိုင်သမျှနည်းကာ တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့ကို ရှေ့တန်း တင်ရမှာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အမြင်အရ ၂၀၇၀ ကီလို မီတာရှည်တဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို ရေစီးဆင်းမှုကောင်းစေရန်၊ နုန်းမတင် သောင်တွေမထွန်းစေရန်၊ ရေကြီးရေလျှံ ရေတိုက်စား မှုမရှိစေရန်၊ မြစ်ရေသန့်ရှင်းကြည်လင်စေရန်အတွက် အနည်း ဆုံးရေကာတာ သို့မဟုတ် တာတမံ ၅ခုထက်မနည်း တည်ဆောက် ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ရေကာတာတွေကနေ မြစ်ရေကို ထိန်းညှိ လွှတ်ပေးမယ်ဆိုရင် ဧရာဝတီမြစ်အတွက် ဘက်ပေါင်းစုံမှာ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုတွေ မလွဲမသွေဖြစ်လာမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံရေးအရပဲ ကြည့်ကြည့်၊ စီးပွားရေးအရပဲ ကြည့်ကြည့်၊ လူမှုရေးအရပဲ ကြည့်ကြည့်၊ ဘာသာရေးအရပဲကြည့်ကြည့် (ကမ်းပါးများ ရေတိုက်စားခြင်းနှင့် ကမ်းပြိုခြင်းများ မရှိတော့ တာကြောင့်) ဘယ်လို ရှုထောင့်ကပဲကြည့်ကြည့် အားလုံးအကျိုး ရှိမယ့်ကိစ္စပဲ ဖြစ်နေပါတယ်။

ရေကာတာကြီးတွေ တည်ဆောက်တဲ့အခါမှာလည်း ကမ္ဘာပေါ်မှာ တည်ဆောက်ထားတဲ့ ခေတ်မှီရေကာတာကြီးတွေ

လိုနည်းစနစ်တကျ မြေငလျင်နဲ့ သဘာဝဘေးဒဏ်တွေကို အံ့တု နိုင်အောင် တည်ဆောက်ကြရပါမယ်။ Concrete Hyperbolic Dam, Concrete Face Rockfill Dam, Clay Core Wall of Rockfill Dam စသဖြင့် ရေကာတာအမျိုးအစား ၁၀ မျိုးထက်မနည်း ရှိပါတယ်။ Concrete Face Rockfill Dam အမျိုးအစားသည် မြေငလျင်ဒဏ်အဆင့် ၈ - ၉ လောက်ကို ခံနိုင်ရည်ရှိသည်ဟု သိရပါတယ်။ မြေငလျင်ကြောနဲ့နီးကပ်တဲ့နေရာတွေမှာ ဘယ်လို ရေကာတာအမျိုးအစားကို တည်ဆောက်သင့်တယ်၊ ဝေးတဲ့ နေရာမှာ ဘယ်လိုအမျိုးအစားကို တည်ဆောက်သင့်တယ်၊ ရေလှောင်ပမာဏအပေါ်မူတည်ပြီး ဘယ်အမျိုးအစား တာတမံ တွေ ဆောက်သင့်တယ် စသဖြင့် ကမ္ဘာ့အဆင့်မီ တာတမံများကို ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဧရာဝတီမြစ်နဲ့ တစ်ခြားမြစ်တွေပေါ် မှာ တည်ဆောက်ပြီး မြစ်ကြောင်းတွေကို ထိန်းချုပ်ထိန်းသိမ်း ကြပြီး ရေအားလျှပ်စစ်ပါ ထုတ်ယူနိုင်မယ်ဆိုရင် တစ်တိုင်းပြည် လုံး မီးလင်းသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ယခုဆိုလျှင် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏ ၃၇ ရာခိုင်နှုန်းသာ လျှပ်စစ်မီး သုံးနိုင်ပါသေးတယ်။ စိတ်မကောင်းစရာပဲဖြစ်ပါ တယ်။ အိမ်ထောင်စု ၁၀၀ မှာ ၃၇ အိမ်ထောင်စုသာလျှင် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားသုံးစွဲပြီး အိမ်ထောင်စု ၆၃ စု ဟာ အမှောင် ထဲမှာ နေနေကြရပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ဟာ

လျှပ်စစ်မီးလင်းတဲ့နေရာမှာ နေထိုင်ကြပြီး လျှပ်စစ်မီးမလင်း
 သေးတဲ့နေရာတွေကို ကိုယ်ချင်းစာကာ လျှပ်စစ်မီးရရှိအောင်
 စွမ်းဆောင်ပေးကြရမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အလှူပယ် လျှပ်စစ်မီးများ
 ရလာခဲ့ရင် နိုင်ငံတကာမှ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမည့် သူများကိုလည်း
 ဆွဲဆောင်လို့ ရနိုင်မှာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ လျှပ်စစ်လိုအပ်ချက်ဟာ
 တိုင်းပြည်တိုးတက်ရေးနဲ့ တိုက်ရိုက်အချိုးကျနေတာဖြစ်လို့
 လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလည်းရစေ။ ညစ်ပေဆိုးဝါး ဆန့်ငင်ဆန့်ငင်
 ဖြစ်နေတဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို အလျင်အမြန်
 ကယ်တင်ရမှာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးသာ တိုင်းပြည်
 ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အမှန်တကယ် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမယ်
 ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံသားများ၊ ဧရာဝတီမြစ်ဝန်းကျင်နေ
 ပြည်သူများက သဘောတူကြမှာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ယခုလက်ငင်း
 ပြဿနာကတော့ မြစ်ဆုံရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း လုပ်ရေး
 မလုပ်ရေးကိစ္စပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ဆုံအထက်ပိုင်း မေခမြစ်ပေါ်
 ရီနန်၊ ခေါင်လံဖူး၊ ဖီဇော၊ ဝူဆောက်၊ ချီဖွေ ဒေသတွေမှာလည်း
 ရေအားလျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်ဖို့ စီမံကိန်းချထားတယ်လို့လည်းသိ
 ရပါတယ်။ ဒီကိစ္စတွေကိုလည်း သက်ဆိုင်ရာတို့ဆွေးနွေးနေကြ
 တယ်လို့လည်းသိရပါတယ် ။

ဧရာဝတီမြစ်ရဲ့ ဟိုးအထက်ပိုင်း မေခမြစ်နဲ့ မလိခမြစ်

တွေမှာ ရေကာတာတွေတည်ဆောက်ပြီး လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်တာ မကန့်ကွက်ချင်ပေမယ့်လည်း ဧရာဝတီမြစ်အောက်ပိုင်း သင့်တော်ရာနေရာတွေမှာလည်း ဧရာဝတီမြစ်ကြီး တစ်ခုလုံးအတွက် ရေကာတာများတည်ဆောက်ပြီး လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်သင့်တယ်လို့ ထင်မြင်မိပါတယ်။ ရေကာတာတွေတည်ဆောက်ပြီး လျှပ်စစ်မီးတွေရရင် အကျိုးအမြတ်ကို သင့်တော်သလို ခွဲဝေယူသင့်ပါတယ်။ ခုလည်းပဲ ထွက်ရှိလာမယ့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားတဲ့နိုင်ငံနဲ့ သူမနာ ကိုယ်မနာ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ညှိယူကြမယ်ဆိုတာသိရလို့ သက်ပြင်းတစ်လုံး ချရပါတော့တယ်။ ကျွန်တော်တို့တိုင်းပြည်မှာ အရင်းအနှီးမရှိတော့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမယ့် ဘယ်နိုင်ငံမဆို နိုင်ငံရေးအရ စီးပွားရေးအရ နိုင်ငံတကာရေးရာ အခြေအနေအရ ရှုမြင်သုံးသပ်ပြီး မိမိနိုင်ငံအကျိုးစီးပွားအတွက် လက်ခံရမှာပဲဖြစ်ပါတယ် ။

ကျွန်တော်ရေးခဲ့တဲ့ ဆောင်းပါးရဲ့ အဓိကထား ဆိုလိုချင်တာကတော့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးတစ်ခုလုံး သာယာလှပဖို့နဲ့ ရေရှည်အကျိုးဖြစ်ထွန်းဖို့သာလျှင် ဖြစ်ပါတယ်။ နည်းပညာအရ မြေငလျင်ဒဏ်ကို ကောင်းကောင်းခံနိုင်အောင် တည်ဆောက်ရတာ မခဲယဉ်းပါ။ အင်ပါယာ စတိတ်နဲ့ နိုင်ငံတကာက အထပ်တစ်ရာကျော် တည်ဆောက်ထားတဲ့ အထပ်မြင့် အဆောက်အဦတွေ တောင် မြေငလျင်ဒဏ်ခံနိုင်သေးတာ ဧရာဝတီမြစ်ကိုဖြတ်ပိတ်

မယ့် ရေကာတာတွေလောက်တော့ နည်းပညာက အာမခံနိုင်
 နေပြီဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် စိုးရိမ်တာကတစ်ခုပဲ ရှိပါတယ်။
 အဲဒါက လူတွေကိုပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို ထိန်းချုပ်
 ရမယ့်သူတွေက လူတွေပဲဖြစ်ပါတယ်။ ထိန်းသိမ်းကြရမယ့်သူ
 တွေကလည်း လူတွေပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလူတွေစည်းကမ်း ရှိနိုင်
 ကြပါ့မလား။ ဒီလူတွေ တရားဥပဒေကို လေးစားလိုက်နာနိုင်ကြ
 ပါ့မလား ဆိုတာ. . ဆိုတာ. . ။ ။

ကျွန်တော်၏ သိတတ်စအရွယ်ဆိုရာ၌ စာတော်တော်
 များများဖတ်ဖြစ်သည့် အချိန်အရွယ်ကိုခေါ်သည်ဟု ပြောရမည်
 ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတကာစာပေများ၊ ပြည်တွင်း သုတနှင့် ရသစာပေ
 များနှင့် အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာပေများကို ဝါသနာထုံစွာ ဖတ်ရှုနေသော
 အရွယ်ဆိုလျှင် ပို၍လုံလောက်ပါမည်။ အသက် (၁၇)နှစ်ခန့်
 ဆိုပါတော့။ အဲဒီအရွယ်ကစလို့ ကျွန်တော်သည် နိုင်ငံခြားသို့
 သွားချင်ခဲ့သောဆန္ဒများ စ၍ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ ၎င်းဆန္ဒသည်
 ယခုထက်တိုင် ကျွန်တော့အား လွှမ်းမိုးနေဆဲဖြစ်သည်။ ဘာ
 သွားလုပ်ချင်တာလဲဟုမေးလျှင် အဖြေမှာ သွားရောက်လေ့လာ
 လည်ပတ်အပျော်ခရီးထွက်ဖို့ပင်ဖြစ်သည်။ ပညာလည်း သွား၍
 သင်ချင်သည် ။

ကျွန်တော်၏အသက် (၂၅) နှစ် အရွယ်တွင် စိတ်ကူး
 လည်း မယဉ်ထား၊ မစဉ်းစား မတွေးထင်ထားသော အများသူငါ

ပြောလေ့ရှိသော မော်စကိုသို့ ရောက်ရှိသွားတော့သည်။ မော်စကို ဆိုသည်မှာ ထိုအချိန်က ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံ ရုရှား (ဆိုဗီယက်ယူနီယံ) နိုင်ငံ၏ မြို့တော်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့မြန်မာနိုင်ငံတွင် မော်စကိုကို အင်းစိန်ထောင်ဟု လူသိများသည်။ အင်းစိန်အကျဉ်းထောင်ကို မော်စကိုဟု ဘာကြောင့်ခေါ်ရသည်ကိုတော့ မော်စကိုသည် ကွန်မြူနစ်အုပ်ချုပ်သည့်နိုင်ငံ၏ မြို့တော်ဖြစ်သဖြင့် အစစအရာရာ ပိတ်ပင်တားဆီးမှုများ၊ ကန့်သတ်မှုများနှင့် အစိုးရအားဝေဖန်မိပါက ထောင်ထဲသို့ ရောက်သွားနိုင်သောကြောင့်ဟုတော့ အနည်းငယ်သိထားသည်။ ကျွန်တော်သည် မော်စကိုခေါ် အင်းစိန်အကျဉ်းထောင်နှင့် သရက်အကျဉ်းထောင်တို့တွင် ၂၃ နှစ်ကြာ အလွန်ငြီးငွေ့ဖွယ် အညှဉ်းပမ်း အနှိပ်စက်ခံကာ နေခဲ့ရသည်။ ကိုယ်က လုံးဝမနေချင်ပါဘဲ နဝတ၊ နအဖ စစ်အစိုးရက ကျွန်တော့်အား လွန်စွာချစ်၍ (၂၃) နှစ်တာထားကာ လွတ်ပေးလိုက်သဖြင့် ယခုလိုအပြင်လောကကို ရောက်ရှိလာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အမှန်စင်စစ်စစ် အစိုးရက ကျွန်တော့်အား သေဒဏ်နှင့် တစ်သက်တစ်ကျွန်း ပြစ်ဒဏ်များ ချမှတ်ပြီး လွတ်ငြိမ်းသက်သာခွင့်ဖြင့် သေဒဏ်မှ တစ်သက်တစ်ကျွန်းနှင့် တစ်သက်တစ်ကျွန်းမှ အနှစ် (၁၀) သို့ပြောင်းပြီး စုစုပေါင်း အနှစ်(၃၀) ပြစ်ဒဏ်ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်သည် အကျဉ်းထောင်ထဲတွင် (၂၃) နှစ်နေခဲ့ပြီး

လွတ်လာသည်။ ထောင်အာဏာပိုင်များက ပြစ်မှုကြွေးကျွန် (၇) နှစ်ရှိသေးသည်ကို သိရှိကြောင်း လက်မှတ်ထိုးခိုင်းပေမယ့် လက်မှတ်ထိုးဖို့ကိုလည်း ငြင်းဆိုခဲ့ရသည်။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် ကျွန်တော်သည် ကိုယ် တကယ် မကျူးလွန်သည့်အမှုဖြင့် မတရားဖမ်းဆီးချုပ်နှောင် ထားခံရသောကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြရသည်။ ရှင်းပြချက်အောင်မြင်သော်လည်း ကျွန်တော် ထောင်ထဲတွင် အပြစ်မရှိဘဲနေခဲ့သော ထောင်ကျခံခဲ့သော (၂၃) နှစ်တာ ကာလကြီးကိုတော့ အလျော်ပြန်မရခဲ့ပေ ။

နိုင်ငံခြားမဟုတ်သော တင်စားထားသည့် မော်စကို (အကျဉ်းထောင်) မှ လွတ်မြောက်ပြီး ပြင်ပတွင် စားဝတ်နေရေး ရပ်တည်နေရခြင်းသည် ရေမကူးတတ်သူကို ရေထဲသို့ ဆွဲချ လိုက်ခြင်းနှင့်တူသည်။ ပြင်ပတွင် အခုအခံတစ်ခုခုတော့ရှိဖို့ လို သည်။ ကျွန်တော့်တွင် မိဘနှစ်ပါးလည်း မရှိတော့။ ကျွန်တော် ထောင်ကျစဉ်တွင် ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့် ကွယ်လွန် သွားကြသည်။ ကံကောင်းသည်မှာ ကျွန်တော် လွတ်မြောက်သည့်သတင်းသည် ပြည်တွင်းပြည်ပ မီဒီယာများတွင် ဟိုးလေးတကျော် ဖြစ်တာကြောင့် ညီမဖြစ်သူကသိရှိသွားပြီး ရှာဖွေတွေ့ရှိကာ ခေါ်ဆောင်၍ ညီမ ဖြစ်သူအိမ်တွင် တစ်ခမ်းတနား နေလိုက်ရသည်။

ပြင်ပလောကသို့ရောက်ရှိပြီး ပြင်ပလေသည်လည်း ကောင်း၊ ပြင်ပအတွေ့အထိနှင့် ပြင်ပအမြင်သည်လည်းကောင်း

ကျွန်တော့၏ ထင်မြင်ယူဆချက်နှင့် တစ်ခြားစီပင်ဖြစ်သည်။ ရုပ်ဝတ္ထုအရလည်းကောင်း၊ လူတွေ၏ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရလည်းကောင်း (၂၃) နှစ်တာကာလအတွင်း တိုးတက်လာသည်ဟုမဆိုသာဘဲ လူတွေ၏အနေအထား စရိုက်လက္ခဏာသည် အဆိုးဘက်သို့ရွေ့သွားကြောင်း တွေ့လိုက်ရသည်။ ဆေးလိပ်ဘီယာ အရက် သောက်သုံးမှု မြင့်တက်လာခြင်း၊ စည်းကမ်းမဲ့ကွမ်းတံတွေး ထွေးခြင်းနှင့် အမှိုက်ကိုစည်းကမ်းမဲ့စွာ စွန့်ပစ်ခြင်း စသည်တို့မှာ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံသားများ၏ စရိုက်လက္ခဏာ ကျဆုံးခြင်းဟု ဆိုနိုင်ကောင်း၏။ လူသားသည် အသိဉာဏ်ရှိဆုံး သတ္တဝါဖြစ်၏။ နှစ်ကာလ ရှည်လာသည်နှင့်အမျှ အရာရာသည် တိုးတက်လာရမှာဖြစ်၏။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာများသည် တစ်လွဲဆံပင်ကောင်းများ ဖြစ်နေကြပြီလားဆိုတာကို ဆင်ခြင်မိသည်။ နိုင်ငံရေးအရ ခပ်ပါးပါးလေးပြောရလျှင် လမ်းဘေး မြန်မာမုန့်ကလေးများမှ လွဲ၍ ကျန်သည့် ပစ္စည်းအသုံးအဆောင်နှင့် စားစရာများသည် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများမှလာသည့် အရာများသာလျှင် ဖြစ်နေတော့သည်။

လူ့ဘဝ ရပ်တည်ရုန်းကန်လှုပ်ရှားခြင်းသည် မလွယ်ကူပါ။ (၂၃) နှစ်တာ ကာလတစ်လျှောက်လုံး အစောင့်အရှောက်နှင့် နေထိုင်လာသည့် ကျွန်တော်သည် ရက်၊ လ တွေ ကြာလာသောအခါ ငွေကြေးလိုအပ်လာသည်။ လူတစ်လုံး သူတစ်လုံး ဖြစ်ချင်

လာသည်။ နေရာတစ်ခုခုတွင် အိမ်ကြီးရှိရှိ သိက္ခာရှိရှိ အလုပ်လုပ်
 ချင်လာသည်။ ကျွန်တော်သည် ထောင်ထဲတွင် စိတ်ကူးကြည့်ခဲ့
 ဘူးသည်။ မိမိတွင် ရိုးသားမှုနှင့် လုံ့လဝီရိယရှိလျှင် ပြင်ပတွင်
 အလုပ်မရှားကြောင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ထောင်ကလွတ်ပြီး
 နောက် အလုပ်ရှာသောအခါတွင် အလုံးစုံမမှန်ကန်ကြောင်း
 တွေ့ရတော့သည်။ သိရတော့သည်။ အလုပ်ရှင်နှင့် အလုပ်ရှာ
 ပေးသူ၊ အလုပ်ခေါ်စာများတွင် ဘာဘွဲ့ရပြီးပြီလဲ၊ ဘာအလုပ်
 တွေမှာ ကျွမ်းကျင်သလဲ၊ အသက်ဘယ်လောက်ရှိပြီလဲက အရင်
 လာသည်။ ကျွန်တော် ထောင်ကလွတ်တော့ ကျွန်တော့အသက်
 မှာ (၄၉) နှစ်ဖြစ်သည်။ ထောင်ထဲတွင် (၂၃) နှစ် ကြီးသွားသည်။

ဒီလိုဖြင့် ကျွန်တော်သည် နိုင်ငံရေးအခမ်းအနားများ
 နှင့် နိုင်ငံရေးနှင့် ဆက်နွယ်သည့်ပွဲများကို ရံဖန်ရံခါတက်ဖြစ်ရာ
 ရုံးဖွင့်ပွဲတစ်ခုတွင် ဂျာနယ်တစ်စောင်မှ စီအီးအို သူငယ်ချင်း
 တစ်ယောက်နှင့် ဆုံသည်။ သူက ဝမ်းသာအားရ ခေါ်သည်။
 သူ၏ဂျာနယ်တွင် အယ်ဒီတာ လုပ်ရန် ကမ်းလှမ်းလာသည်။
 ကျွန်တော့်တွင် စာပေဝမ်းစာ ရှိကြောင်း သူကပြောသည်။
 လုပ်ရင်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟုလည်း ပြော သည်။ ကံကောင်းချင်တော့
 အယ်ဒီတာအလုပ်ကို လုပ်ရင်း စာရေးဖြစ်သွားသည်။
 စာရေးဆရာပေါက်စ ဖြစ်သွားသည်။ ယခု မီဒီယာတစ်ခုတွင်
 သုပ်နေသည်။

ဆိုလိုချင်သည်ကို ပြန်ကောက်သော် နိုင်ငံရပ်ခြားသို့ သွားရောက်လည်ပတ်လေ့လာရန် အခွင့်ကြုံလာသည်။ ဒီလိုင်း စာစောင်မှ တာဝန်ရှိသူတစ်ဦးကမီဒီယာအဖွဲ့ကိုဦးဆောင်ကာ ကျွန်တော့်အား တစ်ပတ်ကြာခရီးစဉ်အဖြစ် တရုတ်နိုင်ငံသို့ ခေါ်သည်။ ကျွန်တော် ဝမ်းသာသွားသည်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံ ထက် အဆတစ်ရာမက တိုးတက်နေသောနိုင်ငံတွင် ကျွန်တော် လေ့လာခွင့်ရသွားတော့သည်။ ဆယ်ကျော်သက်ရွယ်အချိန်က စိတ်ကူးယဉ်ခဲ့ရသော ကျွန်တော်၏ မျှော်လင့်ချက်သည် အမှန် တကယ်ပင် ဖြစ်လာပါတော့သည်။ ကျွန်တော်၏ကိုယ်ပိုင် ရည်ရွယ်ချက်မှာ တစ်ခြား မည်သည့်နိုင်ငံမဆို မိမိနိုင်ငံထက် တိုးတက်သောနိုင်ငံဖြစ်ပါက အတုယူသင့်တာယူပြီး ကိုယ့်နိုင်ငံ ကိုလည်း တိုးတက်စေရန်လုပ်ဆောင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည် ။ ။

အခန်း(၄)

ကျွန်တော်နှင့် သူတို့ စကားပြောခြင်း

ကျွန်တော် သိပ်မကြာခင်ရက်ပိုင်းက တရုတ်ပြည်သူ့ သမ္မတနိုင်ငံတော်၊ ကူမင်းမြို့နဲ့ ပတ်မြို့ဝန်းကျင်မှာရှိတဲ့ ရေအား လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံတွေ၊ ရေကာတာတွေကို တရုတ် အစိုးရကငှားရမ်းထားတဲ့ ကုမ္ပဏီတစ်ခုရဲ့ အစီအစဉ်နဲ့ သွားရောက် လေ့လာခဲ့ပါတယ်။ ယခု ဆယ်စုနှစ်အတွင်း ခေတ်မီထိန်းချုပ် နည်းစနစ်တွေနဲ့တည်ဆောက်ထားတဲ့ စက်ရုံနှစ်ရုံရယ်၊ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်းတစ်ရာကျော်က ရှေးဟောင်းလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး စက်ရုံရယ်၊ စုစုပေါင်းစက်ရုံ(၃) ရုံကိုလေ့လာခဲ့တဲ့အပြင်၊ ရေအား လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံတွေကြောင့် ဆုံးရှုံးသွားတဲ့ အပင် တွေနဲ့ ဇီဝမျိုးစိတ်တွေကို တစ်နေရာမှာ ထိန်းသိမ်းထားတာတွေ ကိုလည်း ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ကို ရှင်းလင်းပြသခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့မှာတော့ စာရေးဆရာ၊ အယ်ဒီတာ၊ သတင်းသမားတွေနဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားအချို့လည်း ပါ ပါ

တယ်။ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ . . . သူတို့နိုင်ငံက ရေကာတာ
 တွေနဲ့ ရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံတွေဟာ လုံခြုံစိတ်ချရမှုရှိကြောင်း၊
 ခေတ်မီနည်းစနစ်တွေနဲ့ တတ်ဆင်ထားကြောင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်
 အတွက်ရော ပြည်သူလူထုအတွက်ပါ ထိခိုက်မှုမရှိကြောင်း၊
 တိုင်းပြည်မှာ အခြေခံအဆောက်အအုံဖြစ်တဲ့ လျှပ်စစ်ဓာတ်
 အားလုံလောက်မှုကြောင့် တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်နေကြောင်း၊
 အစရှိတာတွေကို ကျွန်တော်တို့ မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်စေရန်
 ပြသတာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ခရီးစဉ်ကတော့၊ တရုတ်
 နိုင်ငံက လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံတွေ လေ့လာပြီးရင်
 ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့နှလုံးသွေးကြောကြီးဖြစ်တဲ့ ဧရာဝတီ
 မြစ်ရဲ့ မြစ်ကြီးနားမြို့မြစ်ဆုံရေကာတာ ရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံ
 တည်ဆောက်ရေး ရပ်တန့်ထားတဲ့ အခြေအနေကို သွားရောက်
 ကြည့်ရှုတာနဲ့ အဆုံးသတ်မှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ တရုတ်နိုင်ငံက
 အပြန်ခရီးမှာ ကူမင်းမြို့ကတဆင့် မန္တလေး၊ မန္တလေးကတဆင့်
 မြစ်ကြီးနားကို လေယာဉ်ပြောင်းစီးရပါတယ်။ အဲဒီ မန္တလေးကနေ
 မြစ်ကြီးနားကိုသွားတဲ့ လေယာဉ်ပေါ် လေယာဉ်ပြုတ်င်းပေါက်ရဲ့
 တဖက်မှာကျွန်တော်သူတို့နဲ့ စကားပြောဖြစ်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။
 ကြေကွဲရုတ်တဲ့ အသံကကျွန်တော့်နံဘေးက ပြုတ်င်းပေါက်ကနေ
 ကျွန်တော့်နားထဲကို တိုးဝင်လာတော့ ဗြုန်းခနဲ ကျွန်တော် လန့်
 သွားပါတယ်။ ချက်ချင်းပဲသတိပြန်ရပြီး လေယာဉ်ပြုတ်င်းပေါက်

ဘေးကမြင်နေရတဲ့ တိမ်တိုက်တွေဟာ ကျွန်တော့်ကို ကြေကြေ
 ကွဲကွဲ စကားလာပြောကြတာကို နားစွင့်လိုက်ပါတော့တယ်။
 သူက... 'လူကြီးမင်းခင်ဗျား၊ ကျွန်တော်တို့ တိမ်တိုက်တွေ၊
 မိုးတိမ်တွေဟာ ခုတော့ သဘာဝက ပေးထားတဲ့ ထိန်းချုပ်မှုစနစ်
 တွေမရှိတော့ဘဲ၊ ပရမ်းပတာနဲ့ လေနှင့်ရာကိုသွားချင်သလိုသွား
 နေရပြီး၊ တိမ်တွေကနေ မိုးအဖြစ်ကိုလည်း ရွာချင်သလို ရွာချ
 နေရပါတယ်။ မိုးတွေ ရွာချင်သလိုရွာချတော့၊ လူသားတွေနေတဲ့
 နေရာတော်တော်များများမှာ၊ ရေကြီးရေလျှံမှုတွေဖြစ်ပြီး လူသား
 တွေ ဒုက္ခရောက်ကြတာ ကျွန်တော် အရမ်းဝမ်းနည်း ကြေကွဲရ
 ပါတယ် စိတ်မကောင်းဖြစ်ရပါတယ်တဲ့။ ဟိုးအရင်တုန်းကတော့
 တောတွေ တောင်တွေ သစ်ပင်ကြီးကြီးတွေ ရှိတာကြောင့်၊
 ကျွန်တော်တို့ကို သူတို့က လေကြမ်းတွေမတိုက်အောင် မိုးကြီး
 ရေလျှံမဖြစ်အောင် စွမ်းဆောင်ပေးတာကြောင့် လူသားတွေအ
 တွက် အန္တရာယ်မဖြစ်ဘဲ အကျိုးများခဲ့ရပါတယ်။ ခုတော့...'
 တိမ်တိုက်တွေရဲ့စကားသံမဆုံးခင်မှာဘဲ ကျွန်တော်တို့ လေယာဉ်
 အောက်ဖက်က အသံတစ်သံက ဆို့နှစ်ကြေကွဲနေတဲ့အသံနဲ့
 အော်ပြီးပြောလာပါတယ်။ 'ကျွန်တော်လည်းပြောပါရစေဗျာ...
 ကျွန်တော်တို့ကလည်း ဟိုးအရင်တုန်းကလို တောင်တွေပေါ်မှာ
 သဘာဝစိမ်းလန်းညိုမွှိုင်းနေတဲ့ ကျွန်တော်တို့နောင်တော် အပင်
 ကြီးတွေ မရှိကြတော့ဘူးဗျ။ ခု- အပင်ငယ်လေးတွေ ကျိုးတို့ကျဲတဲ့

နဲ့ ကျွန်တော်တို့အလှအပတွေကို လူသားတစ်စုက ဖျက်ဆီးလိုက်ကြတယ်ဗျာ။ ကျွန်တော်တို့ နောင်တော် အပင်ကြီးတွေမရှိတော့ပင်လယ်ထဲကနေရေငွေ့တွေ ပါလာတဲ့ မိုးတိမ်တွေကို မတားဆီးနိုင်တဲ့အပြင်၊ ရွာတဲ့မိုးတွေကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ သစ်ပင် နည်းနည်းလေးနဲ့ လုံးဝမတားဆီးနိုင်တော့ မိုးရေတွေဟာ သဘာဝကပေးထားတဲ့ မြေဆီလွှာတွေကို၊ တိုက်စားပြီး မြေဆီလွှာဆုံးရှုံးမှုဖြစ်ကာ လူသားတွေနစ်နာနေတာ ကျွန်တော်တို့စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်ရပါတယ်ဗျာ...။ အဲဒီအခါမှာ ကျွန်တော်က သူတို့ကို ပြန်ပြောမယ် အလုပ်မှာတော့... တောတွေ တောင်တွေကြားမှာစီးဆင်းနေတဲ့ချောင်းတွေ၊ မြစ်တွေဟာခေါင်းထောင်လာပြီး မျက်ရည်ဥတွေ တွဲခိုလို့ ငိုသံကြီးနဲ့ 'ကျွန်တော်တို့ကိုလည်း ကြည့်ပါဦးဗျာ၊ သူတို့ သစ်ပင်ကြီးတွေ မရှိကြတော့လို့ မိုးတွေကလည်း ရွာချင်ရွာလိုက်၊ ခေါင်ချင်ခေါင်လိုက်၊ ကြီးချင်ကြီးလိုက်နဲ့ ရေဆင်း(ပထဝီအခေါ်)တွေကလည်း မမှန်တော့ ကျွန်တော်တို့ မြစ်တွေက ရေတွေလျှံလိုက်၊ ရေတွေကြီးလိုက်၊ လူသားတွေနေထိုင်တဲ့ ကမ်းဘေးကရွာတွေကို ကျွန်တော်တို့ မြစ်ရေတွေက မတိုက်စားချင်ဘဲ တိုက်စားရတော့ ကမ်းပါးတွေပြို၊ အိမ်တွေရေမြုပ်၊ လူသားတွေ ဒုက္ခရောက်ကြတာ ကျွန်တော် မကြည့်ရက်ဘူးဗျာ။ ကျွန်တော်တို့တွေကို ခင်ဗျားတို့က၊ ခင်ဗျားကြီးတို့က ခင်ဗျားတို့လို နိုင်ငံရေးသမားတွေက တိုင်းပြည်ကို ချစ်တယ်ချစ်

တယ် ပြောပြီး ဒီအတိုင်းပစ်ထားကြတော့မှာလား။ ကျွန်တော် တို့ကို ဒီအတိုင်းဆက်ထားရင် မြန်မာနိုင်ငံသားတွေ ဒီထက်ပိုပြီး ဒုက္ခရောက်ကြလိမ့်မယ်၊ အချိန်မီပြုပြင်ပေးကြပါဗျာ... ' ကျွန်တော် ဆက်မကြားချင်တော့ပါ ကျွန်တော့ရင်ထဲမှာ လှိုက် တက်လာတဲ့ ဝမ်းနည်းကြေကွဲမှုတွေ ယူကြီးမရဖြစ်မှုတွေနဲ့ တချိန်က ကိုယ်ကျိုးအတွက် သစ်ပင်သစ်တောတွေကို ပရမ်းပတာ ခုတ်ရောင်းစားတဲ့သူတွေ၊ မြစ်ချောင်းတွေကို ထိန်းသိမ်းမှုမလုပ် ကြဘဲ ပစ်ထားခဲ့ ဖျက်ဆီးခဲ့တဲ့သက်ဆိုင်ရာတွေကို၊ ဒေါသဖြစ် နေပါတော့တယ်။

ကျွန်တော် သူတို့ကို ဘာမှနှစ်သိမ့်မှုမပေးနိုင်ခဲ့ပါဘူး။ ဒီကိစ္စတွေဟာ ကျွန်တော် တစ်ယောက်ထဲ လုပ်လို့ရမှာမဟုတ်လို့ သက်ဆိုင်ရာတွေကို နှိုးဆော်ရမှာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် အဓိကဆိုလိုချင်တာက ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံသားတွေရဲ့ နှလုံးအိမ်က နှလုံးသွေးကြောဖြစ်တဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးဟာ ပျက်စီးယိုယွင်းနေတာ အားလုံးအသိပဲဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့် အမြင်ကိုပြောရရင် အဲဒီ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို မွမ်းမံပြင်ဆင် ထိန်းသိမ်းဘို့၊ အလျင်အမြန် လိုအပ်နေပါပြီ။ ဒီနေရာမှာ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို ဒီအတိုင်းသာထားလိုက်ပါဆိုပြီး ဘာမှပြုပြင် ထိန်းသိမ်းမှုမလုပ်ရင်တော့ နောင်နှစ်တွေ များစွာကြာလာတဲ့ အခါ ပျက်စီးသွားမှာကတော့ အသေအချာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဧရာဝတီမြစ်ကြီး ပျက်စီးသွားတာနဲ့ မြစ်ကမ်းနားနေသူတွေ၊ လယ်ယာမြေတွေ၊ စီးပွားရေးတွေ အစစအရာရာ အားလုံးပျက်စီး ဆုံးရှုံးသွားမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါတွေကတော့ ကျွန်တော့ရဲ့ အမြင်မျှသာဖြစ်ပြီး ပညာရှင်များနှင့် နိုင်ငံ့ခေါင်းဆောင်များ ဆောင်ရွက်ရမှာပဲ ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါတယ်။ ။

ကျွန်တော်နှင့် စိန (၁)

ကျွန်တော်တို့သည် ရန်ကုန်မင်္ဂလာဒုံလေဆိပ်မှ တရုတ် ပြည်၊ ယူနန်ပြည်နယ် ကူမင်းမြို့သို့ ပျံသန်းမည့် တရုတ် လေကြောင်းလိုင်း လေယာဉ်ဖြင့် သွားသည်။ လေယာဉ်တက်ခါစ တွင်အပေါ်စီးမှ ရန်ကုန်မြို့၏ အစွန်အဖျားကို မြင်တွေ့ရသည်။ သာယာစွာ ကျွန်တော်တို့မြန်မာပြည် ။

လေယာဉ်သည် တဖြည်းဖြည်းဖြင့် အပေါ်သို့တက်သွားရာအောက်မှ ရှုခင်းသည်လည်း တဖြည်းဖြည်း သေးငယ်မှုန်ဝါးလာသည်။ စိမ်းလန်းစိုပြည်နေသည့် တောတောင်တွေကို အထက်စီးမှ ကောင်းစွာမြင်လိုက်ရပြီးနောက် မြင်ကွင်းတစ်ခုလုံးမှာ တိမ်စိုင့်တိမ်လိပ်တွေနှင့် ပြည့်နှက်သွားတော့သည်။ သတင်းသမား (၁၀) ယောက်ကျော်ထဲတွင် ကျွန်တော်သိရှိသူမှာ (၃) ယောက်သာဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရပ်ခြားသို့ ပထမဦးဆုံးခရီးစဉ်လည်း ဖြစ်သဖြင့် နိုင်ငံတော်အတွက်လည်း အကျိုးဖြစ်ထွန်းနိုင်

သည်ဟုယူဆပြီး အဲဒီစိတ်ဖြင့်ပင် မိမိကိုယ်မိမိ တက်ကြွနေသည် ဟု ထင်နေရသည် ။

နှစ်နာရီလေးဆယ့်ငါးမိနစ်ခန့် ပျံသန်းကာ မကြာမီ ကူမင်းမြို့လေဆိပ်သို့ ရောက်ရှိတော့မည်ဖြစ်ကြောင်း သတိပေး ချက်လာပြီး မရှေးမနှောင်းပင် လေယာဉ်သည် တဖြေးဖြေး နိမ့်ဆင်းလာသည်။ ကူမင်းမြို့၏ နေရာတော်တော်များများကို မြင်နေရသည်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံလို စိမ်းလန်းမှုများမတွေ့ရဘဲ အထပ်မြင့်အဆောက်အဦများနှင့် ဆည်တာတမံများကိုသာ မြင်ရသည်။ ခဏအကြာတွင် ကူမင်းလေဆိပ်သို့ဆင်းသက် သည်။ ကူမင်းလေဆိပ်သည် ကျွန်တော်တို့ ရန်ကုန်လေဆိပ်ထက် အဆပေါင်း မြောက်များစွာကြီးမားသည်။ ကူမင်းလေဆိပ်မှ တစ်ဖန် တောင်ဖက်ရှိ Pu'er မြို့သို့ လေယာဉ်ပြောင်းစီးရဦး မှာဖြစ်ကြောင်း တရုတ်စကားပြန်က ပြောသည်။ တကယ်တမ်း တရုတ်စကားပြန်သည် မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ တရုတ်ပြည် SPIC ကုမ္ပဏီ၏ လူမှုဆက်ဆံရေးအရာရှိဖြစ်ပြီး မြန်မာစကားကို ကောင်းစွာပြောနိုင်သော တရုတ်အမျိုးသမီးဖြစ်သည်။ SPIC (State Power Investment Corp)ရုံးသည် ရန်ကုန်မြို့ ပြည်လမ်း ရှိ ပြည်ဂါးဒင်းတွင် ရုံးစိုက်သည်ဟု သိရသည်။

ကူမင်းလေဆိပ်မှ တရုတ်နိုင်ငံ ပြည်တွင်းလေယာဉ်ကို တစ်ဆင့်ပြောင်းစီးရာတွင် လေဆိပ်တွင်းမှပင် တော်တော်ဝေးဝေး

သွားရသည်။ အချိန်မမီမှာစိုးသည့်အတွက် လျှပ်စစ်ကားလေး
 ဖြင့်သွားရသည်။ လေဆိပ်တွင် လျှပ်စစ် လမ်းလျှောက်စက်များ
 ကိုလည်း တပ်ဆင်ထားတာတွေ့ရသည်။ ကျွန်တော်လည်း
 ရုပ်ရှင်ထဲမှာသာမြင်ဖူး၍ ကိုယ်တိုင် တက်စီးလိုက်သေးသည်။
 လမ်းလည်းလျှောက် ရွေ့လည်းရွေ့ပြီး ခရီးတွင်ကျယ်အောင်
 လုပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ လေဆိပ်ကြီးမှာ များစွာကျယ်ဝန်းပြီး
 တခမ်းတနားရှိလှသည်။ စိတ်ထဲတွင် ကျွန်တော်တို့ ရန်ကုန်
 မင်္ဂလာဒုံလေဆိပ်ကို တစ်နေ့ကျရင်တော့ ကူမင်းလေဆိပ်ထက်
 သာအောင်လုပ်နိုင်ရမည်ဟု ဘယ်သူမှမသိအောင် ကြိုးဝါးလိုက်
 သေးသည်။ လွန်ခဲ့သော အနှစ်(၂၀) က ကူမင်းမြို့သည် ရန်ကုန်
 မြို့နှင့် သိတ်မထူးဘူးဟု အတူလိုက်ပါလာသူ နာမည်ကြီး
 ဆရာဝန်မိဒီယာလုပ်ငန်းရှင်ကြီးက ပြောရာ စိတ်ထဲတွင် စွဲစွဲမြဲမြဲ
 မှတ်သားထားလိုက်မိသည်။ ကျွန်တော် ထောင်မကျခင်ကာလ
 ကူမင်းမြို့၏ အနေအထားကို မျက်စိထဲတွင် ခန့်မှန်းကြည့်နေ
 မိသည်။

ကူမင်းလေဆိပ်မှ ပြည်တွင်းလေကြောင်းလိုင်း လေယာဉ်
 ကိုပြောင်းစီးပြီး Pu'er မြို့သို့သွားရာ ဒေသစံတော်ချိန် ညနေ
 (၆) နာရီကျော်တွင် ရောက်သည်။ လေယာဉ်ကွင်း ဘေးတစ်ဖက်
 တစ်ချက်သည် ကျွန်တော်တို့ ရန်ကုန်လေဆိပ်နှင့် နည်းနည်းဆင်တူ
 ရုံမှတပါး လေဆိပ်အဆောက်အဦသည် ကူမင်းလေဆိပ်လောက်

မကြီး မင်္ဂလာဒုံလေဆိပ်ထက်တော့ နှစ်ဆမက ကြီးကျယ်သည်။
 ထိုမှနေ၍ ညအိပ်တည်းခိုရန်အတွက် ဟိုတယ်သို့သွားသည်။
 အထပ် (၃၀)လောက်ရှိပြီး ကြယ်သုံးပွင့်အဆင့်လောက်ရှိသည်။
 မဆိုးလှသောဝန်ဆောင်မှုတွေနှင့် တစ်ညတာ အနားယူရင်း
 ကျွန်တော်၏ စိတ်များပျံ့လွင့်ကုန်တော့သည်။ ။

ကျွန်တော်တို့မြန်မာနိုင်ငံသည် လွတ်လပ်ရေးရပြီးခေတ်
 နောက်ပိုင်းကာလများတွင် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ လွတ်လပ်ပြီးစ နိုင်ငံများ
 နည်းတူ နိုင်ငံ၏ကြွယ်ဝသော သယံဇာတများနှင့် လူ့စွမ်းအား
 အရင်းအမြစ်များ ပေါင်းစပ်ကာ တိုင်းပြည်တိုးတက်ရေးအတွက်
 အကောင်အထည်ဖော်ရန် အစွမ်းကုန် အားယူစွမ်းဆောင်နေ
 ချိန်တွင် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ၌ အတူတိုက်ခဲ့ လွတ်လပ်ရေးကို
 အတူရယူခဲ့သူများ အချင်းချင်း ဝိဝါဒကွဲကွာ လက်နက်ကိုင်
 ပုန်ကန်မှုများဖြစ်ခဲ့ရာ၊ မြန်မာနိုင်ငံမှာ တိုးတက်သင့်သလောက်
 မတိုးတက်ဘဲ ရှိခဲ့သည်။ ပုန်ကန် ဖြေရှင်း ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်း
 ငြင်းခုံအဖြေရှာနေစဉ်အတွင်း ၁၉၆၂ ခုနှစ်မှာ မြန်မာစစ်တပ်
 က လွတ်လပ်ပြီး ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီအစိုးရဆီမှ အာဏာကို
 သိမ်းပစ်လိုက်သည်။ ဤတွင် ချောက်ထဲကျဖို့ လက်တစ်လုံး
 အလိုတွင် တိုင်းပြည်ကို ကယ်တင်ခဲ့သည်ဟုဆိုကာ စစ်တပ်က
 အာဏာသိမ်းခဲ့သည့် မြန်မာနိုင်ငံသည် တကယ်တမ်းမှာတော့
 ချောက်ထဲသို့ ဝှမ်းပစ် ကျသွားသည်ကို အားလုံးအသိပင်

ဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်က တရုတ်နိုင်ငံသည်လည်း မြန်မာကဲ့သို့ပင် တိုးတက်ထွန်းကားမှုမရှိသေးဘဲ ပြည်တွင်းရေးအတွက် ရုန်း၍ ကန်၍ ရင်ဆိုင်နေရချိန်ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုချင်သည်မှာ တရုတ်ပြည်သည် လူဦးရေ လွန်စွာများပြားပြီး ယခုကဲ့သို့ တိုးတက်ထွန်းကားမှု မရှိသေးသောနိုင်ငံ ဖြစ်သည်။ ၁၉၉၀ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းမှ တရုတ်ခေါင်းဆောင်များ၏ တိုင်းပြည်ချစ်စိတ်နှင့် တံခါးဖွင့်မှုဝါဒတွေကြောင့် နိုင်ငံတကာရောက် တရုတ်လူမျိုး ပညာရှင်များ ပြန်ခေါ်ကာ မောင်းနှင်အား ခပ်ပြင်းပြင်းနှင့် တစ်တိုင်းပြည်လုံး မခိုမကပ် စွမ်းဆောင်နိုင်မှုများကြောင့် ယခု ကျွန်တော်တို့ မြင်တွေ့နေရသည့် ကမ္ဘာနှင့် ရင်ဘောင်တန်းနေသည့် အစွမ်းကုန်ဖွံ့ဖြိုးနေသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်လာသည်ကို ငြင်း၍မရ ဖြစ်လာသည်။ ကျွန်တော်၏ စိတ်အလျဉ်သည်၊ မြန်မာနိုင်ငံသည်သာလျှင် တရုတ်နိုင်ငံလိုမျိုး ဖြစ်လိုက်ရင် ကောင်းမှာပဲဟု စိတ်ကူးယဉ် ကြည့်မိသေးသည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်မှ ယနေ့အချိန်ကာလအထိ ကျွန်တော်တို့ နှစ်ပေါင်း(၅၀)ကျော်တွင် တိုင်းပြည်၏ သယံဇာတများ ပြောင်တလင်း ခါသွားသည်။ လူသားအရင်းအမြစ်များ ဆုံးရှုံးသွားခဲ့သည်။ ထုတ်ကုန်အရင်းအမြစ်များ တစ်ပါးသူလက်ထဲ ရောက်သွားရသည်။ ။

ကျွန်တော်တို့သည် Pu'er မြို့ ဟိုတယ်မှာ တစ်ညတာ

အိပ်စက်ပြီး မနက်မိုးလင်းသောအခါ မနက်စာစားသုံးပြီး ခရီးဆက်ကြသည်။ Lancang မြို့သို့ ကားဖြင့်သွားကြသည်။ လမ်းခရီးတွင် တရုတ်နိုင်ငံ ယူနန်ပြည်နယ်၏ မြို့ငယ်လေးများကို ဖြတ်ကျော်သွားသည်။ မြို့ငယ်လေးတွေ ဆိုပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ မွေးဖွားရာ ရန်ကုန်မြို့တော်ကြီးထက် အစစအရာရာ တိုးတက်နေတာကိုတွေ့နေရသည်။ မော်တော်ကားသွားလမ်းများ၊ ရထားလမ်းများ၊ တိုက်တာအဆောက်အဦများ၊ လမ်းဘေး တစ်ချက်ဝဲယာမှ အလှစိုက်ပန်းခင်းများကို မြင်ရသည်မှာ မျက်စိပဿဒကျသည်။ မော်တော်ကားလမ်းများတွင် အမှိုက်သရိုက်များ ကင်းစင်နေသည်။ နယ်ဖြစ်လင့်ကစား လမ်း၏အကျယ်မှာ ခြောက်လမ်းသွားကားလမ်းမှာ အကျဉ်းဆုံးဖြစ်သည်။ မော်တော်ဆိုင်ကယ်လမ်းနှင့် လူသွားလမ်းမှာ သီးခြားဖြစ်သည်။ မော်တော်ဆိုင်ကယ်အများစုမှာ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားသုံး ဆိုင်ကယ်များဖြစ်ကြသည်။ သတိထားမိသည်မှာ သူတို့ဆီမှ တောင်ကုန်း တောင်တန်းများပေါ်နှင့် လမ်းဘေးရှိ သစ်ပင်များကို လုံးဝခုတ်ထွင်ခြင်း မပြုဘဲ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းတာပဲဖြစ်သည်။ တောင်ပေါ်တွင်ပေါက်သည့်သစ်ပင်များသည် ကျွန်တော်တို့မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ ကျွန်း၊ ပျဉ်းကတိုး၊ အင်၊ အင်ကြင်းစသည့် အဖိုးတန်သစ်များ မဟုတ်ဘဲ ထင်ရှားပင်နှင့် အခြားကျိုးတို့ကျဲအပင်အချို့သာ ဖြစ်သည်။ အရာရာကို ကျွန်တော်သည် ကိုယ့်နိုင်ငံ ကိုယ့်မြို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်

ကြည့်မိသည်။ ကျွန်တော်တို့တိုင်းပြည်သည်လည်း ဒီဘက်ခေတ်တွင် ကျွန်းသစ်အပါအဝင် တခြားအဖိုးတန်သစ်များ ပြောင်တလင်းခါသွားပေမယ့် ပြန်လည်စိုက်ပျိုး၍ ရသော မြေအမျိုးအစားဖြစ်သဖြင့် သက်ပြင်းချလိုက်မိသည် ။

ကျွန်တော်တို့ကိုယ်သယ်ဆောင်သွားသော မီနီဘတ်စ်ကားလေးသည် တောတွေကို ကျော်ဖြတ်၊ တောင်တွေကို လှိုက်ခေါင်းများက နေဝင်သွားပြီး အဝေးမှန်ပျံတွင်ကျွန်တော်တို့ သွားရောက်လေ့လာမည့် ရေကာတာကြီးကို လှမ်းမြင်နေရသည်။ ဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက်တွင်လည်း ထိုရေကာတာမှ လွတ်လိုက်သော ရေများဆင်းနေသည့် Lancang River (မြန်မာအခေါ် မဲခေါင်မြစ်) ကို တွေ့နေရသည်။ မြစ်ဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက်တွင်လည်း သာယာလှပအောင် ဖန်တီးထားသည်။ လူနေအိမ်များကို မတွေ့ရဘဲ အစိုးရရုံးများနှင့် စီမံကိန်းများကိုသာတွေ့ရသည် ။

မကြာမီကျွန်တော်တို့သည် Lancang River ပေါ်တွင် တည်ဆောက်ထားသော Nuozhadu ရေအား လျှပ်စစ်စီမံကိန်း ရှိရာစက်ရုံ၏ နယ်မြေဝင်းအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာသည်။ ရေကာတာ(ဆည်)ကြီး တည်ဆောက်ထားပုံမှာ သပ်သပ်ရပ်ရပ် ရှိလှသည်။ တာဝန်ရှိသူများက ကျွန်တော်တို့အား ရေအား လျှပ်စစ်နှင့် ပတ်သက်သော ရေကာတာတည်ဆောက်ပုံ၊ ရေ

ကာတာအမျိုးအစား၊ ရေသိုလှောင်ပုံ၊ ဇီဝမျိုးစိတ်များထိန်းသိမ်းပုံနှင့် ရုက္ခသစ်ပင်များကိုထိန်းသိမ်းပုံတို့ကို ရှင်းပြသည်။ မြေလျှင်ရစ်ချတာစကေး အဆင့် ၉ အထိ ခံနိုင်ကြောင်းကိုလည်း ရှင်းပြသည်။ ထို့နောက် ရေပိုလွှဲများ၊ ပါဝါဟောက်စ်များနှင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားမည်၍မည်မျှ ထုတ်လုပ်သည်ဆိုတာတွေကိုပါ သေသေချာချာ စကားပြန်မှတစ်ဆင့် ရှင်းပြသည်။ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကီလိုဝပ် မည်၍မည်မျှ ထုတ်လုပ်သည် ဆိုတာတွေကိုလည်း ရှင်းပြသည်။ ကျွန်တော်သည် ရေကာတာ(ဆည်)များနှင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ပုံအဆင့်ဆင့်ကို တစ်ခါမှမမြင်ဘူးဘဲ ယခုအခါမှ မြင်ဘူးခြင်းဖြစ်ရာ ကျွန်တော်တွေးထင်ထားသည်နှင့် တစ်ခြားစီပင် ဖြစ်နေတော့သည်။

ကျွန်တော် တွေးထင်ထားသည်မှာ မြစ်များတွင် ရေကာတာတည်ဆောက်ပြီး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ်လုပ်သည် ဆိုရာ၌ မြစ်ကြီးကို တာတမံပိတ်ပြီး ရေစီးအားကိုရယူကာ ဒလက်ကြီးများလည်စေပြီး ထိုလည်ပတ်မှုစွမ်းအင်မှ လျှပ်စစ်စွမ်းအင် ထုတ်လုပ်သည်ဟု တွေးထင်ထားသည်။ တကယ်တမ်းတွင် ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ စီးဆင်းနေသော မြစ်၏ သင့်တော်သည့် ဘေးတစ်ဖက်ကျောက်တောင်တွင် လှိုဏ်ခေါင်းများတူး၍ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ်လုပ်မည့် ဒိုင်နမိုများ ၊ ပန်ကာဒလက်များမြှုပ်ထားကာ ပါဝါဟောက်များ တည်ဆောက်ပြီး ၎င်း

လှိုက်ခေါင်းများမှ ရေပိုလွတ်ကာ ပန်ကာဒလက်များလည်စေ၍ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ခြင်းဖြစ်တော့သည်။ တစ်ချိန်ထဲ တွင်ပင်လျင် စီးဆင်းနေသောမြစ်ကိုလည်း ပိတ်ပစ်လိုက်ပြီး ရေပိုလွှဲများပြုလုပ်ကာ ပိုလျှံနေသည့်ရေများနှင့် မြစ်အောက်ပိုင်း လိုအပ်သည့်ရေများကို လိုတိုးပိုလျှော့ လုပ်ပေးကာ မြစ်ရေကို ထိန်းချုပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ စိတ်ထဲတွင်လည်း ဘာမှမခက်ဘူး တို့နိုင်ငံကပညာရှင်များ လုပ်မည်ဆိုလျှင် လွယ်လွယ်လေးဟု လည်း ဖြစ်မိသည်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား လိုအပ်သည့် မြစ်ချောင်းပေါများသည့်နေရာများတွင် ယခုလို ရေ ကာတာများပြုလုပ်၍ ရေအားလျှပ်စစ် ထုတ်လုပ်မည် ဆိုပါက လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိမည့်အပြင် နွေရာသီရေသွယ် ကာ ရေသွင်းစိုက်ပျိုးရေးလည်း လုပ်လို့ရနိုင်သည်ဟုလည်း စိတ်ကူးဖြစ်မိသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် မရှင်းသည်များနှင့် သိလိုသည့် အချက်အလက်အကြောင်းအရာတွေကို မေးမြန်းကာ လာရာ လမ်းအတိုင်း ပြန်လာခဲ့ကြပြီး အဆိုပါလျှပ်စစ်စီမံကိန်းနှင့် မလှမ်းမကမ်းရှိ ရုက္ခဥယျာဉ်သို့ ဝင်ရောက်လေ့လာသည်။ အဆိုပါ ရုက္ခသစ်ပင်များ ဥယျာဉ်သည် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး စက်ရုံ မတည်ဆောက်မီကာလက သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်တွင် ရှိသော သစ်ပင်မျိုးစိတ်များကို ပြောင်းရွှေ့စိုက်ပျိုးထိန်းသိမ်း

ထားသောနေရာ ဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံက မေမြို့ (ပြင်ဦးလွင်) ရှိ ရုက္ခဗေဒ ဥယျာဉ်ကို သတိရမိသည်။ တစ်ခါ မလှမ်းမကမ်းတွင်ရှိသော ဇီဝမျိုးစိတ်များ ထိမ်းသိမ်း ထားရာနေရာကိုလည်း လိုက်လံပြသသည်။ လှောင်ကန်ကြီး များထဲတွင်လည်းကောင်း၊ မှန်ကန်များထဲတွင်လည်းကောင်း ရှားပါးငါးများနှင့် ငါးအမျိုးမျိုးကိုမွေးထားပြီး အရွယ်ရောက်ပြီး ငါးမျိုးနှင့် ခံနိုင်ရည်ရှိသည့် ငါးမျိုးများကို ဆည်ကြီးဆောက်ပြီး သည့်အခါ မြစ်ထဲသို့ ပြန်လည် လွှတ်ပေးသည်ဟု သိရသည်။ သူတို့သည် တော်တော်စနစ် တကျရှိကြောင်း ကျွန်တော်တို့အား လိုက်လံပြသတာဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့ရင်ထဲတွင် ဘာမဆိုင် ညာမဆိုင် မခံချင်စိတ်တော့ ဖြစ်မိတာအမှန်ပင်ဖြစ်သည် ။

ကျွန်တော်တို့မှာ သူတို့လိုက်လံပြသသည်များကို ကြည့်ရှု ကာ မှတ်တမ်း ဓာတ်ပုံရိုက်ခြင်း၊ အမှတ်တရဓာတ်ပုံရိုက်ခြင်း များပြုလုပ်၍ ဟိုတယ်တွင် အမျိုးအမည်မသိ ဟင်းမျိုးစုံတစ်ဝက်၊ အမည်သိဟင်း မျိုးစုံတစ်ဝက်ဖြင့် တည်ခင်းသော ညစာစားပြီး အနားယူကြသည်။ ။

ကျွန်တော်နှင့် စိန (၂)

ကျွန်တော် ရောက်ဖူးသလိုလို၊ မြင်ဖူးနေကြဖြစ်သလိုလို၊ စိမ်းလန်းစိုပြည်ပြီး အရမ်းသာယာလှပတဲ့ နေရာတစ်ခုကို

ရောက်နေခြင်းဖြစ်သည်။ ဟုတ်ပါသည်။ သရက်မြို့ကို ကျွန်တော် လုံးဝ မေ့လို့ကိုမရသောမြို့ဟု ပြောရင်ရသည်။ အဘယ့်ကြောင့် နည်းဆိုသော် ကျွန်တော်သည် သရက်ထောင်ထဲတွင် စစ်အစိုးရ အာဏာသိမ်းပြီးနောက် နိုင်ငံရေးအမှုနှင့် အနှစ် (၂၀) ကျော် နေခဲ့တာကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထောင်ထဲမှနေ၍ နိုင်ငံရေးသမား ပီပီ သရက်မြို့၏ နေ့စဉ်လူနေမှုဘဝများနှင့် သရက်မြို့၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုများကို ထောင်ဝန်ထမ်းများနှင့် ပြောဆိုမေးမြန်းခြင်းများပြုလုပ်ကာ သိခဲ့ကြားခဲ့တာတွေ ရှိသလို၊ ထောင်ကလွတ်ပြီး သရက်မြို့ကမ်းနားတစ်လျှောက် မြင်ခဲ့တာတွေလည်းရှိသည့်အပြင်၊ ထောင်မှ လွတ်ပြီးနောက် (၄) နှစ်အကြာတွင် သရက်မြို့သို့ နောက်တစ်ခေါက် ထပ်ရောက်ပြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ မြို့မိ မြို့ဖများနှင့် သရက်မြို့တစ်ခွင် လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုဖူးခဲ့တာကြောင့် သရက်မြို့သည် ကျွန်တော် အလွတ်ရနေသောမြို့ ဖြစ်သည်ဟု ပြောခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

သရက်-အောင်လံ ဧရာဝတီမြစ်ဖြတ်ကူးတံတားကြီး မှာလည်း ကျွန်တော် မြင်ခဲ့ဘူးသော တံတားများထဲတွင် ခေတ်အမီဆုံး တံတားဟု ပြောလို့ရသည်။ မီးရထားလမ်းကို (ရထားလမ်းမှာ မြန်နှုံးမြင့် ကျည်ဆံရထားဖြစ်သည်) သီးသန့်ထားကာ မော်တော်ကား (၆) လမ်းသွားနိုင်သော ခေတ်မီကြီးတံတား တစ်စင်းဖြစ်သည်။ဧရာဝတီမြစ်၏ မြစ်ကမ်းနဖူး ဘေးတစ်ဖက်

တစ်ချက်စီမှာလည်း မြစ်ကမ်းပါးကို ပြိုမကျအောင်ထိန်းသိမ်းထားပုံမှာလည်း လူလုပ်ထားသည့်ကျောက်သား ကျောက်ဆိုင်များဖြင့် ကြည့်ရတာ တစ်မျိုးလှပနေသည်။ မြစ်ရေပြင်မှာ အရင်တုန်းကလိုနောက်ကျိမနေဘဲ ကြည်လင်ပြီး စိမ်းဖန့်ဖန့် အရောင်ဖြစ်နေသည်ကို မြစ်ကမ်းဘေးမှ စိမ်းလန်းနေသည့် သစ်ပင်ကြီးများနှင့် ပိုပြီး ပလဲနံပဖြစ်နေသည်။ စိတ်ထဲတွင်ပိုပြီး ကိုယ့်နိုင်ငံသားများကို ဂုဏ်ယူမိသည်မှာ ဧရာဝတီမြစ်ထဲတွင် အမှိုက်ကလေးတစ်စက်၊ တစ်မုံတစ်မွှားမှ မရှိခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ ဧရာဝတီမြစ်ထဲသို့ အသိစိတ်ကိုယ်စီဖြင့် အမှိုက်တစ်စက်မှ မပစ်ခြင်းကို ကျေးဇူးတင်မိတော့သည် ။

သရက်မြို့သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင်းရှိ ကျက်သရေရှိသော မြို့များထဲမှ မြို့တစ်မြို့ဖြစ်သည်ကို အကြွင်းမဲ့ လက်ခံလိုက်ပါသည်။ ဟိုးအရင် လူအများပြောစရာဖြစ်နေသည့် ကျွန်တော်တို့ အကျဉ်းကျစဉ်တုန်းက နှိပ်စက်ညှဉ်းပမ်းရာတွင် အလွန်ကျော်ကြားသော သရက်အကျဉ်းထောင်ကြီးသည်လည်း လူ့အခွင့်အရေးကို ရှေ့တန်းတင်သည့် အကျင့်စာရိတ္တ ပြုပြင်ပေးသည့် ရာဇဝတ်မှုများ ကျူးလွန်သူများကို ထိုက်တန်စွာအပြစ်ပေးသည့် တကယ့်စံပြ အကျဉ်းထောင်ဖြစ်နေရာ သရက်မြို့သူမြို့သားများ ဂုဏ်ယူစရာပင်ဖြစ်နေတော့သည်။ တစ်ဆက်တည်း ကျွန်တော်ထောင်ကျတုန်း အခါက အချိန်တစ်ချို့ကို သတိရမိသေးသည်။ ဟိုးအရင် မဆလ

ခေတ်၊ စစ်အစိုးရခေတ်များတွင် လူတစ်ယောက် အပြစ်ရှိသည် ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ ထောင်ကိုရောက်လာပြီဆိုရင် ထောင်ဗူး ပေါက်ဝမှ စတင်ကာ လူ့ဂုဏ်သိက္ခာ ညှိုးနွမ်းကျဆင်းအောင် လုပ်ခြင်းခံရတော့သည်။ နိုင်ငံရေးသမားများသည် အစိုးရကို ဝေဖန်ရာ၌ အပြစ်ရှိသည်ဆို၍ ထောင်ထဲထည့်ပြီး ညှဉ်းပမ်း နှိပ်စက်ခံရသော အချိန်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ ချုပ် သရက်မြို့နယ် ဥက္ကဋ္ဌ ဦးကိုကိုဦး ဆိုသူကို အပြစ်ရှိသည်ဟု ဆိုကာ သရက်ထောင်ထဲ ရောက်လာသည်။ သူသည်သရက် မြို့နယ်တွင် မတော်မတရားမှုများကို ဆန့်ကျင်နေသူ၊ ဥပဒေမဲ့ ပြုကျင့်မှုများကို ထောက်ပြဝေဖန်တာကြောင့် အမှုတစ်ခုဖန်တီး ပြီး စစ်အစိုးရမှ ထောင်ချလိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ သူသည် ထောင်ထဲမှာနေစဉ်တွင် အသက်အရွယ်ကြောင့် ဒူးနာရောဂါ ဖြစ်သည်။ ထောင်ထုံးစံအတိုင်းသတင်းပို့ရာတွင် သူ့အား ဒူးနာ သက်သာစေရန် အကိုက်အခဲပျောက်ဆေးများကို ထောင် ဆေးမှူးကတိုက်သည်။ အကိုက်အခဲပျောက်ဆေး များများ သောက် သောသူသည် အစာအိမ်ရောဂါနှင့် ကျောက်ကပ်ရောဂါ တို့ကို ဖြစ်စေတာကြောင့်၊ ကာဗာလုပ်သည့်အနေဖြင့် အစာအိမ် ဆေးပါတွဲပေးရသည်ကို တွဲမပေးဘဲ အကိုက်အခဲပျောက်ဆေး တစ်မျိုးသာ ပေးလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဦးကိုကိုဦးသည် ဆေး တွေသောက်ပါများလေလေ အစာအိမ်ကိုထိမှန်းမသိ ထိလာ

လေလေ ဖြစ်လာသည်။ နောက်ဆုံး ဗိုက်အောင့်သည်ဟုဆိုကာ သက်ဆိုင်ရာကိုပြောသည်။ သက်ဆိုင်ရာက ဘာမှ လုပ်မပေးဘဲ ဒူးနာသက်သာစေရန် အကိုက်အခဲပျောက်ဆေးများကိုသာ တိုက်နေရာ နောက်ဆုံး ဦးကိုကိုဦးမှာ အစာမဝင်တော့ဘဲ မကြာခဏ အန်လာပြီး ပြင်ပမှဆရာဝန်ခေါ်ကာ အရေးပေါ် ပြသရာ ချက်ချင်းဆေးရုံတင်ပြီးကုမုရတော့မှာ ဖြစ်ကြောင်းပြော လေသည်။ ထိုအခါ အကျဉ်းထောင်မှ တာဝန်ရှိ သူများသည် ချက်ချင်း ထောင်ပြင်ပဆေးရုံသို့ တင်မပေးဘဲ (၃)ရက်ခန့်ပစ်ထား ရာ သတိမေ့မျောသွားတော့မှ ဆေးရုံသို့တင်ရာ ဆေးရုံရောက် ပြီး ခဏအကြာတွင် ကွယ်လွန်သွားတော့သည်။

ကျွန်တော်သည် ဤအကြောင်းကို မကျေမနပ်ဖြစ်ကာ အဖြစ်မှန်ကိုစာရေးပြီး ထောင်တွင်းမှ ပြင်ပတွင်ရှိသော ကျွန်တော် တို့၏ ရဲဘော်များ ထံသို့လည်းကောင်း၊ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်သို့ လည်းကောင်း အဖြစ်မှန်ကိုရေး၍ အကြောင်းကြား လိုက်ပါသေးသည်။ ကျွန်တော်သည် ဦးကိုကိုဦးကို တစ်ခါသာ မြင်ဖူးသည်။ သူ့ကို အဆောင်မှာ တခြားရာဇဝတ်သားများနှင့် ရောနှောထားသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့်မှာမူ နှစ်ကြီး အကျဉ်းသားဖြစ်၍ ထောင်ထဲ၌ ပြစ်ဒဏ် မကြာခဏဖြစ်သူ ဖြစ်၍ လွတ်တဲ့အချိန်အထိ အကျဉ်းထောင်တိုက်ခန်းထဲမှာပင် နှစ်ပေါင်းများစွာ နေခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။

ကျွန်တော့အား လူတစ်ယောက်လိုလို ဘာလိုလို လာပြီး လှုပ်နှိုးနေသည်ဟုခံစားမိရာ သတိထား အိပ်သည်ဖြစ်၍ ကျွန်တော် ညက ပင်ပန်းပြီး အိပ်ပျော်သွားရာက အိပ်မက် မက်နေတာ ဖြစ်ကြောင်း သိလိုက်တော့သည်။ တစ်ဆက်တည်းတွင် ဟိုတယ်မှ နံနက်အိပ်ယာနှိုးတဲ့ တယ်လီဖုန်းသည်လည်းကျယ်လောင်စွာ မြည်လာပါတော့သည်။ ၂၃နှစ်ကြာ သရက်အကျဉ်းထောင်အတွင်းအကျဉ်းကျခဲ့ပြီး စိတ်စွဲကာ အိပ်မက်မက်ခြင်းနေဖြစ်သည်။ ရေခိုးရင်းစဉ်းစားမိသည်မှာ ကျွန်တော့် အိပ်မက်ထဲက သရက်မြို့သည် တကယ်သာဆိုရင် ဘယ်လောက် ကောင်းမလဲဆိုတာပင် ဖြစ်သည်။

မနက်စာစားပြီး ကျွန်တော်တို့၏လေ့လာရေးခရီးစဉ်ကိုဆက်ကြသည်။ Jinghong ရေအားလျှပ်စစ် ဓာတ်အားပေးစီမံကိန်းသို့ ကားဖြင့်သွားကြသည်။ ထိုရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံသည် လာအိုနယ်စပ်တွင်ရှိပြီး မြန်မာနယ်စပ်နှင့်လည်း သိပ်မဝေးလှဘဲ တရုတ်နှင့်လာအို ရောစပ်သည့် ယဉ်ကျေးမှုကို အနီးအနားတွင် တစ်စွန်းတစ်စ တွေ့ရသည်။ မြို့ငယ်များနှင့် လူနေရပ်ကွက်များကိုလည်းဖြတ်သွားရသည်။ နယ်စပ်ဒေသဖြစ်သဖြင့် စစ်ဆေးရေးဂိတ်တစ်ခုကိုလည်း ဖြတ်ကျော်အစစ်ဆေး ခံရသေးသည်။ ခပ်လှမ်းလှမ်းမှနေ၍ စက်ရုံကို မြင်နေရသည်။ Jinghong ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းသည် Yunnan ပြည်နယ်၊ Xishuangbanna

မြို့တွင် ရှိသည်။ တရုတ်ပြည်ဘက်ခြမ်း Lancang River မြန်မာ အခေါ် မဲခေါင်မြစ်ပေါ်တွင် တည်ဆောက်ထားတာဖြစ်ပြီး လျှပ်စစ်ဓာတ်အား စုစုပေါင်း ၁၇၅၀ မဂ္ဂါဝပ် ထွက်ရှိသည်ဟု သိရသည်။ ကျွန်တော်တို့ အရင်နေ့ကလေ့လာခဲ့သော Nuozhadu ရေအားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံသည် Jinghong ရေအား လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ တည်ဆောက်ထားသည့် Lancang မြစ်အထက်ပိုင်းတွင်ရှိကာ ရေလှောင်ဧရိယာများသောကြောင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားသည်လည်း ၅၈၅၀ မဂ္ဂါဝပ်ထွက်ရှိကြောင်း နှိုင်းယှဉ်သိရှိခဲ့ရသည်။ တရုတ်တို့သည် Lancang မြစ်ပေါ်တွင် ထိုကဲ့သို့ ရေအားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစီမံကိန်း ၁၀ ခုထက် မနည်း တည်ဆောက်ထားကြောင်းလည်း သိရသည်။ ကျွန်တော် လတ်တလော စဉ်းစားမိလိုက်သည်မှာ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ ဧရာဝတီ၊ ချင်းတွင်း၊ သံလွင်၊ စစ်တောင်းမြစ်များ ရှိနေသည်မဟုတ် ပါလား။ သဘာဝရေအရင်းအမြစ်များ များစွာရှိနေပါလား ဆိုတာပင် ။ ။

ကျွန်တော်တို့သည် တရုတ်ပြည်ဘက်ခြမ်းရှိ Lancang River မြန်မာအခေါ် မဲခေါင်မြစ်ပေါ်တွင် တည်ဆောက်ထားသည့် Jinghong ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းကို လေ့လာရာတွင် မြစ်ကို ကာရံထားသည့် ရေကာတာကြီး၏ တစ်ဖက်မှတစ်ဖက်သို့ သင်္ဘောများနှင့် ရေယာဉ်များကိုရေတံခါးများမှ တစ်ဆင့်

ဖြတ်သွားပုံကိုလည်းထိုအချိန်က ဖြတ်သန်းသည့် သင်္ဘောမရှိ၍
 ဗီဒီယိုပြသပြီး ရှင်းပြသည်။ ရေလှောင်ထားရာဘက်အခြမ်း
 မလှမ်းမကမ်းတွင် မြစ်ရေပြင်၌ ပိုက်များကာရံ၍ ငါးမွေးမြူရေး
 လုပ်ထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ မြစ်ရိုးတစ်လျှောက်တွင်
 နေရာကွက်ကြား ပိုက်များဖြင့် ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများသာရှိ၍
 မြန်မာနိုင်ငံမှာလို လှေကလေးများဖြင့် ငါးဖမ်းသည့် တံငါသည်များ
 မရှိတာကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ထုံးစံအတိုင်းပင်
 မမြင်ဘူးသောအရာများကို ဖလင်မကုန်သည့် ကင်မရာများဖြင့်
 ဓာတ်ပုံများ အများအပြားရိုက်ကြသည်။

လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံတည်ဆောက်ထားသော
 နေရာရွေးထားပုံကို သတိထားကြည့်မိရာ ကျောက်တောင်များ
 ရှိရာနေရာကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ပြီး ရေလှောင်ဧရိယာကောင်း
 သောနေရာနှင့် အထိအခိုက်အနည်းဆုံးနေရာကို ရွေးချယ်သည်
 ဟု သိရသည်။ ရေလှောင်ဧရိယာရွေးချယ်ရာတွင် ရွေးဟောင်း
 သမိုင်းဝင်နေရာများကို ရှောင်ကွင်းပြီး ရွေးချယ်သည့်အပြင်
 ရွှေ့ပြောင်းကျေးရွာများကိုလည်း ပြန်လည်နေရာချထားရာ၌
 နဂိုမူလအခြေအနေထက် စီးပွားရေး ပိုမိုကောင်းမွန်အောင်
 ဖန်တီးပေးသည်ဟုလည်း သိရသည်။ ရေအားလျှပ်စစ်ဓာတ်
 အားပေးစက်ရုံ တည်ဆောက်ခြင်းသည် တိုင်းပြည်တိုးတက်မည့်
 အခြေခံအဆောက်အအုံဖြစ်တာကြောင့် တရုတ်ပြည်သူများ၏

ကန့်ကွက်မှုမှာ မရှိသလောက်ဖြစ်သည်ဟု စက်ရုံတာဝန်ခံက ရှင်းပြသည်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ပြည်သူ့ကို အမှန်အတိုင်း ရှင်းပြခြင်း၊ ထိရောက်ကျေနပ်စေသော လျော်ကြေးနစ်နာကြေးများ ပေးခြင်း၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိခြင်း၊ သေချာပေါက် တိုင်းပြည်တိုးတက်မှု ရှိခြင်းတို့သာ ရှိမယ်ဆိုပါက ဘယ်နိုင်ငံက ပြည်သူလူထုမဆို ထောက်ခံမှာ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ပြောစရာမလိုဟု မိမိစိတ်ထဲမှပင် အော်ပြောလိုက်ပါသေးသည်။

သဘာဝဘေးဒဏ်များဖြစ်သည့် မြေငလျင်လှုပ်မည် ဆိုပါက အဆိုးရွားဆုံး ရစ်ချ်တာစကေး ၉-၁၀ ထိ ခံနိုင်ရည်ရှိ သည့်အပြင်၊ မိုးကြီးမည်ဆိုပါကလည်း ရေဘယ်လောက်များများ ထိန်းချုပ်လို့ရအောင် စီမံထားကြောင်းလည်း သိရသည်။ ဟုတ်ပါ သည်။ ကြီးမားသော ကျောက်သားထုကြီးဖြင့် ခိုင်ခိုင်ခံ့ခံ့ တည်ဆောက်ထားသော တာတမံကြီးအပေါ်တွင် ကျွန်တော်တို့ ကားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ခြေကျင်ဖြင့်လည်းကောင်း လှည့်လည် ကြည့်ရှုကြသည်။ တရုတ်သည် ကြီးကြီးကျယ်ကျယ်ပြောခွင့် ရနေသောနိုင်ငံဖြစ်သည့်အတိုင်း၊ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ပြောနေ တာဖြစ်လို့ ကျွန်တော် အံ့ဩမသွားပါ။ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ်ဖြစ် အောင် သူတို့စွမ်းဆောင်နိုင်သွားပြီ မဟုတ်ပါလား၊ ကျွန်တော် ၏စိတ်ထဲကမူ နေနှင့်ဦးပေါ့ကွာ . . . ။

စက်ရုံမှအပြန်တွင် စက်ရုံမှ သိပ်မဝေးလှသည့်နေရာတွင်

ရှိသော ရုက္ခဥယျာဉ်သို့ လိုက်ပြသည်။ ထိုရုက္ခဥယျာဉ်သည် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံတည်ဆောက်မှုကြောင့် ပျက်စီးမည့် သစ်ပင်များကို ရွှေ့ပြောင်းကာ စိုက်ပျိုးထားသော သစ်ပင်မျိုးစုံ ရှိသည့် ဥယျာဉ်ကြီးဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့သည် မမြင်ဖူးသော သစ်ပင်များကို ဖလင်မကုန်သည့် ကင်မရာများဖြင့် ဓာတ်ပုံရိုက်ကြသည်။ အပင်တွေရဲ့ အများစုကိုတော့ မြန်မာမှာလည်းရှိတာကြောင့် အနည်းငယ်သာ ဓာတ်ပုံရိုက်ဖြစ်တော့သည်။ ကျွန်တော်တို့ ဆီမှ ကန်တော်ကြီးမြေပဒေသာကျွန်းကိုတောင် သတိရမိသည်။

ထိုရုက္ခသစ်ပင်ဥယျာဉ်မှ တဖန် ဆယ်မိနစ်လောက် ကားစီးပြီးနောက် ငါးမျိုးစိတ်များကို ထိန်းသိမ်းထားရာ နေရာသို့ ရောက်ရှိသည်။ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး စက်ရုံတည်ဆောက်မှုကြောင့် ရေနေသတ္တဝါများ၏ မျိုးစိတ်များ ပျောက်ပျက်မသွားအောင် ထိန်းသိမ်းပျိုးပွားပြီးနောက် မြစ်ထဲသို့ ပြန်လွှတ်ပေးရာ ဌာနဖြစ်တယ်လို့ သိရသည်။ မြေနေရာကို ကျယ်ကျယ်ဝန်းဝန်း ယူထားပြီး ရေကန်ကြီးများဖြင့် ခမ်းခမ်းနားနားတည်ဆောက်ထားရာ ငွေကြေး တော်တော်ကုန်ကျမည့်သဘောရှိသည်။ ငါးညှီနဲ့လည်း တော်တော်နံပါသည်။

တရုတ်လူမျိုးများသည် အစားမျိုးစုံစားသည်ဟု သိကြသည့်အတိုင်း ကျွန်တော်တို့ကိုလည်း ရက်ရက်ရောရော ကျွေးမွေးဧည့်ခံသည်။ အရက်ဘီယာသောက်တတ်သူများက

တော့ အလျှံပယ်ပင်ဖြစ်သည်။ စားတာသောက်တာတွေကိုတော့ ထည့်မရေးချင်တော့ပါ။ တစ်နေ့ကုန်လျှောက်သွားရ၍ ပင်ပန်းသည်။ ကျွန်တော့်မှာမူ ဟိုတယ်ရောက်လို့ နားရသည်မရှိဘဲ ကွန်ပျူတာတစ်လုံးဖြင့် ဓာတ်ပုံများ ကူးရ စာရေးရသဖြင့် ဒေသစံတော်ချိန် ညသန်းကောင်ကျော်မှ အိပ်ရတော့သည်။ တရုတ်စံတော်ချိန်သည် မြန်မာစံတော်ချိန်ကို တစ်နာရီ လေးဆယ့်ငါးမိနစ် ထည့်ပေါင်းခြင်းဖြစ်သည်။ နံနက်လင်းတော့မှ ကျွန်တော်အိပ်စက်ရာ အခန်းမှလိုက်ကာကြီးကို ဖွင့်ကြည့်မိသည်။ အထပ်မြင့်တွင်နေရသည်ဖြစ်၍ အပေါ်စီးမှ Lancang မြစ်နှင့် တံတားကြီးကို ထင်ထင်ရှားရှား လှမ်းမြင်နေရသည်။ အထပ်မြင့် အဆောက်အဦများ၊ ပန်းခြံများ၊ မော်တော်ကားများကိုလည်း ကောင်းစွာ မြင်ရပြီး မြို့ပြပန်းချီကားတစ်ချပ်အလား ထင်ယောင်မိသည်။ ထုံးစံအတိုင်းပင် ဝါသနာအရ ဓာတ်ပုံရိုက်ဖြစ်ပြန်ပါသည်။

ဒီနေ့ အစီအစဉ်အရ Control tower ခေါ် ရေကာတာများကို အဝေးမှ ထိန်းချုပ်သည့်နေရာသို့ သွားမည့်ခရီးစဉ်ဖြစ်သည်။ နာမည်အရှည်မှာ Centralized Control Center of Huaneng Lancang River Hydropower Inc ဖြစ်သည်။ Lancang မြစ်ပေါ်ရှိ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး စက်ရုံ (၅) ရုံ၏ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ်လုပ်မှု၊ ရေလှောင်ပမာဏ၊ ရေပိုလွှဲပမာဏ၊ မြစ်တစ်လျှောက် ရေပမာဏ၊ အန္တရာယ်ရှိ/မရှိ အခြေအနေ

တွေကိုထိန်းချုပ်သည့် နေရာဌာနဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ ၂၄ နာရီအချိန်ပြည့် စီစီတီဗီများဖြင့် ဂျိမ်းစ်ဘွန်းဇာတ်ကားများ ထဲကလိုပင် တစ်နေရာထဲမှာ စောင့်ကြည့်နေပြီး လိုအပ်သလို ထိန်းချုပ်နေခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ရောက်ခဲ့သော Lancang မြစ်ပေါ်ရှိ ရေကာတာကြီးနှစ်ခုကိုလည်း ရေစီးဆင်းပုံကအစ တာဘိုင်ကြီးများလည်ကာ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်နေခြင်း ကိုဖန်သားပြင်မှာ မြင်နေရသည်။ ကျွန်တော်တို့ လေ့လာသူများ မှာ တရုတ်နိုင်ငံ၏ တိုးတက်မှုများကို မြင်ရပြီးမချီတင်ကဲ ဖြစ်ကြရသည်။ တစ်ဖက်ကလည်း သူတို့ ငါတို့ကို ကောင်းတာ တွေချည်းပဲ ရွေးပြနေတာလားဟူသည့် စိတ်တော့ ခပ်ပါးပါး လေးဖြစ်မိသေးသည်။ ကျွန်တော့်မှာတော့ ထောင်ထဲမှာ အကြာကြီးမှ အကြာကြီးနေကာ ပြန်လွတ်လာပြီး (၅) နှစ်အကြာ တွင် ယခုလို ခေတ်မီပြီး ရုပ်ရှင်ထဲတွင်သာ မြင်ခဲ့ရသော မြင်ကွင်း များကို လက်တွေ့မြင်နေရခြင်းမှာ အထူးအဆန်းကြီးဆိုပေမယ့် တကယ်တမ်းတွင်မူ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံသည်လည်း နိုင်ငံတကာတွင် နောက်ကျကျန်ခဲ့ပါက တရုတ်ပြည်ကဲ့သို့ပင် ဖြစ်မည်မှာအသေအချာပင်ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့် ကျွန်တော် တို့ နိုင်ငံသည် နိုင်ငံတကာ၏အလယ်တွင် နောက်ကျကျန် နေခဲ့ရပါသလဲ ။ ။

ကျွန်တော်သည် အပြင်လောကသို့ ရောက်သောအခါ လွန်ခဲ့သော (၂၃) နှစ်ကထက် အပြောင်းအလဲများကို အံ့ဩဖွယ်ရာ ဘာဆိုဘာမှ မတွေ့ရဘဲ အောင်လံမှရန်ကုန်သို့ လေအိပ်ကားကြီး စီးလာတာတစ်ခုသာ ကျွန်တော့်အတွက် အသစ်အဆန်း ဖြစ်နေပါသည်။ ၂၃ နှစ်တာကာလ တစ်လျှောက်လုံး သရက်ထောင်သို့ပြောင်းရွှေ့စဉ် ကားပြာကြီး တစ်ခါသာ စီးခဲ့ရပြီး ယခုမှ လေအိပ်မှန်လုံကားစီးရတဲ့ ကျွန်တော်ဟာ တစ်လမ်းလုံး ခေါင်းတွေမူးလို့ မအီမသာနဲ့ဘဲ ရန်ကုန်မြို့သို့ ရောက်ရှိလာတာသာလျှင် ဖြစ်တော့သည်။ ရန်ကုန်မြို့သို့ ရောက်သောအခါတွင်လည်း ကျွန်တော်ထောင်ထဲမှာ လေ့လာသိရှိခဲ့သော နိုင်ငံတကာ အခြေအနေ၊ အရှေ့တောင်အာရှအခြေအနေနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏အခြေအနေမှာ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရသလောက် ကျွန်တော်နှင့် ဝေးကွာခဲ့သော ကာလတစ်လျှောက်တွင် ယခုမျက်မြင်အခြေအနေမှာ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာသည့် လက္ခဏာမတွေ့ဘဲ ဖြစ်နေသည်။ ဆိုလိုချင်သည်မှာ ခေတ်ပညာတတ်များ အနေဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဗဟုသုတနှင့် အတွေ့အကြုံများသောသူများအနေဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယခင်နှစ် ၂၀ ကျော်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံကို တိုးတက်လာသလားဟု မေးလျှင် လုံးဝမတိုးတက်ပါဟု ဖြေကြမည်ပင်ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်၏ ပြည်ပခရီးစဉ်သည် မချင့်မရဲဖြစ်ခြင်း၊

အားမလိုအားမရ ဖြစ်ခြင်း၊ ဒေါမနသဖြစ်ခြင်းတို့ ရောပြွန်း ခံစားရင်း ရသမျှအတွေ့အကြုံများနှင့် ဗဟုသုတများကို မှတ် သားနေရပါတော့သည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် မနက်စာစားပြီး မော်တော်ကားဖြင့်ပင် လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်းများစွာက ဂျာမဏီ ၏ အကူအညီဖြင့် ယခုထိတိုင် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ် ဖြန့်ချိနေသော Shilongba ရေအားလျှပ်စစ် ထုတ်လုပ်ရေး စက်ရုံသို့ သွားရောက်လေ့လာကြသည်။ ထို ရေအားလျှပ်စစ် စက်ရုံမှာ ချောင်းလေးတစ်ချောင်း၏ ရေစီးအားကိုထိန်းချုပ်၍ တည်ဆောက်ထားသော စက်ရုံဖြစ်သည်။ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ပြီးရေများကို တစ်ဖက်မှ Water Boom ခေါ် ပြည်သူ များ အပန်းဖြေအနားယူစရာ (ရန်ကုန်မြို့သာကေတတွင်ရှိသော ရေကစားကွင်းကဲ့သို့)ရေကစားကွင်းအဖြစ် ဖန်တီးထားတာ ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ စက်ရုံ၏တာဝန်ခံမှာ ကျွန်တော်တို့ကို အားတက်သရောရှင်းပြသည်။ တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ ကေဒါ တစ်ယောက် ဖစ်ကြောင်းလည်း ပြောပြသည်။ ဤရေအားလျှပ်စစ် စက်ရုံမှာ ရှေးအကျဆုံးဖြစ်ပြီး ခရီးသွားများလည်း လာရောက် ကြည့်ရှုလေ့လာကြသည်ကိုလည်း တွေ့နေရသည်။ ယခင် အစမှာတုန်းက သံပိုက်လုံးကြီးများမရှိသေး၍ ပိုက်လုံးတွေကို သစ်သားဖြင့်လုပ်ရကြောင်းလည်းပြောပြသည်။ ယခုတွင် သံ ပိုက် လုံးကြီးများဖြင့် ရေစီးအား ကိုယူကာ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား

ထုတ်လုပ်ပုံ အဆင့်ဆင့်ကို ကျွန်တော်တို့အား လိုက်လံပြသသည်။ ကျွန်တော်တို့လည်း ထုံးစံအတိုင်းပင် ဓာတ်ပုံတွေ တစ်ဖျပ်ဖျပ် ရိုက်ကြသည်။

ကျွန်တော်တို့ဆီမှ လောပိတ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး စက်ရုံကို စိတ်ရောက်သွားသည်။ လောပိတလျှပ်စစ်ဓာတ်အား ပေးစက်ရုံသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ပထမဦးဆုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ပေးစက်ရုံဖြစ်တာကြောင့်ရော၊ ယနေ့အထိမြန်မာပြည်တစ်ဝှမ်း လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ပေးနေတာကြောင့်ရော၊ မြန်မာအနေဖြင့် ယနေ့အထိခေတ်မီနေသေးတာကြောင့်ရော မြန်မာနိုင်ငံသား တစ်ယောက်အနေဖြင့် ကပ်သီးကပ်သတ် အလွတ်မပေးဘဲ ကြိုကြိုဖန်ဖန် ဂုဏ်ယူလိုက်ပါသေးသည်။ ကျွန်တော်သည် ထို ရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံကို လေ့လာရသည်မှာ စိတ်က အလိုလို ပျော်နေသလားလို့တောင် ကိုယ့်ကိုကိုယ် သတိထားမိသည်။ ငယ်ငယ်လေးထဲက ဝါသနာပါသည့် စက်နှင့်ပတ်သက်သည်များ ကို ယခု လက်တွေ့လေ့လာနေရတာဖြစ်သောကြောင့်ပင် ဖြစ် သည်။ ရေအားဖြင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်ထုတ်လုပ်သည့်ပုံစံသည် ကျွန်တော် တွေးထင်ထားသည်နှင့် ကွဲလွဲနေပြီး ခုမှ မည်သို့ မည်ပုံရေအားကိုယူသည်ကို မျက်မြင်တွေ့ကြုံတော့မှ ရေအား လျှပ်စစ် နည်းပညာကို သဘောပေါက်မိတော့သည်။

မြစ်လောက်လည်းမကျယ် ချောင်းထက်လည်းအတန်

ငယ်ကြီးသည် ရေအားမှာလည်းအတန်အသင့်သာ စီးနေသည့် နေရာကို တမံဖြင့်ပိတ်၍ ရေအားလျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်ရာ ပန်ကာ ဒလက်ကြီးများဆီ ရေတွေမရောက်မီ အမှိုက်များစစ်၍ ဘေးသို့ ဖယ်ထုတ် နေတာကိုလည်းတွေ့ရသည်။ ကျွန်တော်၏အမြင် အမှိုက်တွေမှာ အများကြီးမဟုတ်ဘဲ အနည်းငယ်ဖြစ်နေတာ ကိုလည်းမေးကြည့်သည်။ သူတို့ဆီတွင် မြစ်ထဲချောင်းထဲသို့ အမှိုက်များ မပစ်ချရသောကြောင့် အမှိုက်မရှိသလောက် အနည်းငယ်ကိုပဲ ဆယ်ယူရလို့ အခက်အခဲမရှိကြောင်းကိုလည်း သိခဲ့ရသည်။ ဒီရေတွေ ဘယ်ကလာတာလဲဟု မေးကြည့်ရာ ယူနန်ပြည်နယ် ကူမင်းမြို့ ဆင်ခြေဖုံးရှိ Tanglangchuan Dian ကန်ကြီးရဲ့ ထွက်ပေါက်တစ်ခုမှ ရေများကို သွယ်ယူထားခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ဘာသာပြန်မှတစ်ဆင့် ရှင်းပြတာကိုလည်း သိခဲ့ ရသည်။

ထိုမှတစ်ခါ ကျွန်တော်တို့သည် စက်ရုံထဲသို့ ဝင်ကြည့် ကြသည်။ စက်ရုံမှာလည်း ၁၉၁၀ ခုနှစ်က ဂျာမန် ပညာရှင်တွေ နဲ့ တည်ဆောက်ထားတဲ့ ရှေးဟောင်းစက်ရုံဖြစ်တာကြောင့် သိပ်မကျယ်ဘဲ သပ်သပ်ရပ်ရပ်ရှိလှပြီး တာဘိုင်စက်နှစ်လုံးသာ တပ်ဆင်ထားတာကို တွေ့ရသည်။ လက်ရှိ လည်ပတ်နေသော စက်များနှင့် ယခင်စက်အဟောင်းကြီးကိုလည်း အမှတ်တရပြသ ထားတာကိုလည်း တွေ့ခဲ့ရသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ဂျင်နရေ

တာကြီးများကို ကြည့်ရှုလေ့လာကြသည်။ ချောင်းထဲမှရေများသည် ရေပိုက်ကြီးတွေကနေ စီးဆင်းပြီး ခိုင်နမ့်ထဲကပန်ကာ ဒလက်တွေဆီ ရောက်သွားတာတွေ၊ ဒလက်ကြီးကိုရေအားနဲ့ ထိုးတိုက်ပြီး ပန်ကာဒလက်ကြီးတွေလည်ပတ်ကာ ခိုင်နမ့်လည်း လည်ပတ်စေပြီး၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထွက်လာပုံတွေကို စက်ရုံ တာဝန်ခံက အသေးစိတ်ရှင်းပြသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် လည်ပတ်နေတဲ့စက်တွေနဲ့ ဟိုးယခင်က စက်အဟောင်းကြီးနဲ့ ပါ အမှတ်တရ ဓာတ်ပုံတွေ ရိုက်ကြပါတော့သည်။

အဲဒီကမှ စက်ရုံအပြင်ဖက် မလှမ်းမကမ်းမှာရှိတဲ့ အဆောက်အဦတစ်ခုဆီ သွားရောက်ပြီး အဲဒီအဆောက်အဦရဲ့ အပြင်ဖက်မှာ ၁၉၁၀ခုနှစ်ဝန်းကျင်က ဂျာမန်အင်ဂျင်နီယာတွေ အသုံးပြုခဲ့တဲ့ မီးခံသေတ္တာဟောင်းတွေ အဲဒီခေတ်က အသုံးပြု ခဲ့တဲ့ သံချေးတက်နေတဲ့ ပန်ကာဒလက်အဟောင်းနဲ့ ရှေးခေတ် စက်ပစ္စည်းအဟောင်းတွေကို စီတန်းကာ ပြသထားတာကို လည်း တစ်ခုချင်းစီ လိုက်လံရှင်းလင်း ပြသသည်။ အဆောက် အဦထဲတွင် ပုံပန်းချီကားများဖြင့်လည်းကောင်း၊ မှတ်တမ်း စာအုပ်များနှင့် မှတ်တမ်းရေးထွင်းထားသောကျောက်စာများ ကို ပြသ၍လည်း ရှင်းပြသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် သူတို့ ရှင်းပြနေသည့်အထဲမှ သင်ခန်းစာတစ်ခုရလိုက်သည်မှာ တရုတ် ဘာသာဖြင့် သူတို့၏ အမှတ်တရများနှင့် သူတို့၏ခေါင်းဆောင်များ

နိုင်ငံချစ်ခိတ်ရှိပြီး တိုင်းပြည်တိုးတက်အောင် ကိုယ်ကျိုးစွန့်လုပ်ဆောင်သွားတာတွေကို အလွန်ကို အရမ်းကို ဂုဏ်ယူဝင့်ကြားစွာ ပြောခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့မှာလည်း အလွန်ကို အရမ်းကို လေးစားဂုဏ်ယူဝင့်ကြားစရာ တိုင်းပြည်အတွက် ကိုယ်ကျိုးစွန့်လုပ်ဆောင်သွားတဲ့ လွတ်လပ်ရေး ဗိသုကာကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ရှိခဲ့တယ်မဟုတ်ပါလား။ ။ ။

ဒေါ်စု ပြောတဲ့ မြစ်ဆုံ

ခုတလောမှာ ရခိုင်ပြည်နယ်ကိစ္စတွေ၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကိစ္စတွေ၊ နိုင်ငံတကာ ဖိအားပေးမှုတွေနဲ့ အပြိုင် ပြည်သူများ စိတ်မချမ်းမြေ့စရာ ဖြစ်နေတဲ့သတင်းကတော့ မြစ်ဆုံ ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းကို နိုင်ငံတော်၏အတိုင်ပင်ခံ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က အစဆွဲထုတ်လိုက်တဲ့ ကိစ္စပဲဖြစ်ပါတယ်။ အစိုးရအနေဖြင့် ခေတ္တရပ်ဆိုင်းထားသည့် ဧရာဝတီ မြစ်ဆုံစီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်၍ တစ်စုံတရာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီးပါက အကြောင်းပြချက်ကို ပြည်သူများအား ရှင်းပြမယ်ဟု နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က မတ်လ ၁၄ ရက်နေ့က ပဲခူးတိုင်း၊ ပြည်မြို့နယ်မှာ ဒေသခံများ၊ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်တွေ့ဆုံစဉ် ပြောဆိုလိုက်တာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကိစ္စဟာ ကျွန်တော် အပါအဝင် တစ်နိုင်ငံလုံးက စိတ်ဝင်စား

ရုံမက နှလုံးသားကို ကိုင်ဆုပ်လိုက်သလို ခံစားကြရပါတယ်။
 နှလုံးသားကို ကိုင်ဆုပ်လိုက်တယ်ဆိုတာ ချစ်ခင်ကြင်နာလို့
 အသိပေးရင်တော့ နူးနူးညံ့ညံ့လေး ကိုင်ဆုပ်ပြီး၊ ကျွန်တော်တို့
 တကယ်မလိုလားတဲ့ ကြမ်းရှုရှု ဆုပ်ကိုင်မှုကိုတော့ ဘယ်သူမှ
 မလိုလားကြတာကတော့ အထူးပြောစရာ လိုမယ်မထင်ပါ။

ဒေါ်စုကတော့ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပဲ ပြောပါတယ်။ မြစ်ဆုံနဲ့
 ပတ်သက်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်ချမယ်ဆိုရင်လည်း ပြည်သူ့ကို
 တင်ပြမယ်။ ဘာကြောင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချရတယ် ဆိုတာကိုလည်း
 တင်ပြမယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ဒီမိုကရေစီခေတ်မှာတော့ အရေးကြီး
 တဲ့ နိုင်ငံတော်စီမံကိန်းကြီးတွေပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ စီမံကိန်း ပေါက်စန
 လေးတွေပဲဖြစ်ဖြစ် ပြည်သူလူထုက သိရမှာပဲ မဟုတ်ပါလား။
 မြစ်ဆုံရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းကို စာချုပ်ချုပ်ပြီး စတင်ခဲ့တာ
 နဲ့ အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့တာကတော့ ယခင်စစ်အစိုးရ
 (တပ်မတော် အစိုးရ)ဖြစ်ပြီး၊ ပြည်သူ့ကိုအသိမပေးဘဲ တိုင်းပြည်
 ရဲ့ အကျိုး စီးပွားတွေကို တစ်ဖက်တရုတ်ပြည်ကို ပုံပေးထား
 တာကြောင့်ရော၊ ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုး သေချာ မတွက်ချက်
 ခဲ့တာတွေကြောင့် နိုင်ငံရေး အတော်အတန် ပွင့်လင်းလာတဲ့
 အခါမှာ မြန်မာပြည်သူလူထုက ကန့်ကွက်လို့ သမ္မတဟောင်း
 ဦးသိန်းစိန်လက်ထက်မှာ ခေတ္တရပ်နားထားပြီး ယခုအမျိုးသား
 ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် အစိုးရကြံ့မှ ဆက်လုပ်သင့်/မသင့် ဆုံးဖြတ်

ရမယ့်စီမံကိန်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီပြဿနာကြီးဟာ ဒေါ်အောင်ဆန်း စုကြည် ခေါင်းပေါ်ကျ ရောက်လာတဲ့ စစ်အစိုးရ (တပ်မတော် အစိုးရ)ရဲ့ အရှုပ်ထုပ်ကြီးဆိုရင်လည်း မမှားပါဘူး။

မြစ်ဆုံရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းကိစ္စကို ကျွန်တော် လေ့လာရသလောက်ကတော့ ကမ္ဘာနဲ့ယှဉ်ပြီး၊ ကမ္ဘာနဲ့ချိပြီး စဉ်းစားမယ်ဆိုရင်တော့ ခက်ခဲနက်နဲတဲ့ကိစ္စတော့ မဟုတ်တာ သေချာပါတယ်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ရေကာတာကြီးတွေ တည်ဆောက် ပြီး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရယူကာ တိုးတက်လာတဲ့၊ တိုးတက်နေတဲ့ နိုင်ငံတွေ တော်တော်များများ ရှိပါတယ်။ တိုးတက်တယ်ဆိုတာ လည်းစစ်တမ်းတွေအရရော၊ စာတမ်းတွေအရရော၊ တွေ့ရှိချက် တွေအရရော၊ သုတေသန စာတမ်းတွေအရရော မျက်မှောက် အခြေအနေနဲ့ရော လက်တွေ့ကျကျပြောလို့ရတဲ့ အနေအထား ဖြစ်ပါတယ်။ သဘာဝမြေငလျင်ဒဏ်၊ ရာသီဥတုဒဏ်တွေနဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကိစ္စတွေကိုပါ ထည့်သွင်း တွက်ချက်ပြီး တည်ဆောက်အောင်မြင်နေကြတဲ့ ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း တွေ အများကြီးပင် ရှိပါတယ်။ အင်တာနက်ထဲမှာ ရှာဖတ်ကြည့် ရင် အကောင်းအဆိုးတွေကို တွေ့ရမှာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ်တိုင် လေ့လာကြည့်မယ်ဆိုရင်လည်း ရနိုင်ပါတယ်။ လူသားတွေဟာ အဆိုးထက် အကောင်းတွေကို ခုံမင်ကြတာကတော့ အထူးပြော

စရာ လိုမယ်မထင်ပါ။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ တွေးကြည့်ကြရအောင်လား။

အစိုးရက မည်သည့်စီမံကိန်းအကြီးများကို ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည်ဖြစ်စေ ပြည်သူ့ကိုရှင်းပြရမယ်၊ ပြည်သူ့ကို ချပြတဲ့နေရာမှာလည်း ကိုယ်ကမှန်တယ်ထင်လို့ လုပ်တယ်ဆိုရင်လည်း ရှင်းရလိမ့်မယ်။ မှန်တယ်ထင်လို့ရှိရင် အမုန်းခံပြီးတော့ လုပ်ရတယ်ဆိုရင်လည်း လုပ်ရဲရမယ်။ နိုင်ငံရေးလုပ်တယ်ဆိုတာ အချစ်ခံချင်လို့ လုပ်တာမဟုတ်ဘူး၊ အကျိုးဖြစ်စေချင်လို့လုပ်တာ... လို့ ဒေါ်စုက ပြောတော့ ဒေါ်စုရဲ့ မြန်မာ့အရေး မြန်မာ့နိုင်ငံရေး လုပ်လာခဲ့တဲ့ အတွေ့အကြုံနဲ့ ဉာဏ်ပညာကို ဆန်းစစ်ကြည့်ရင် မြန်မာပြည်သူလူထုနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံ အကျိုးဖြစ်ထွန်းဖို့ကိုသာ တစ်စိုက် မတ်မတ် လုပ်ဆောင်ခဲ့တာ၊ လုပ်ဆောင်နေတာကို တွေ့ရမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ့်တိုင်းပြည် အကျိုးမရှိတဲ့အလုပ်၊ အကျိုးယုတ်မယ့်အလုပ်မျိုးကို ဒေါ်စုက ဘယ်တော့မှ မလုပ်ဘူးဆိုတာ သေချာပါတယ်။ အစိုးရအနေဖြင့် စီမံကိန်းများကို ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာမှာ စီးပွားရေးသာမက နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးများကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရကြောင်း ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ဆိုပါတယ်။

ဒီလိုစဉ်းစားတဲ့အခါမှာလည်း ဒေါ်စုတစ်ယောက်တည်း စဉ်းစားတာမဟုတ်ပါဘူး။ ပြည်တွင်းပညာရှင်တွေရော၊ ပြည်ပ

ပညာရှင်တွေရော အပြန်ပြန်အလှန်လှန် စဉ်းစားကြပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို စဉ်းစားတဲ့အခါမှာ အမျိုးသားအကျိုးစီးပွား (National Interest) ကိုတော့ ရှေ့တန်းတင်မှာကတော့ အသေအချာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်တိုင်းပြည်ပဲဖြစ်ဖြစ် အမျိုးသားအကျိုးစီးပွား (National Interest) ကို ရှေ့တန်းတင်ကြတာပဲ၊ အခြေခံခဲ့တာပဲ မဟုတ်ပါလား။ ဒီနေရာမှာ တစ်ကိုယ်တော်နဲ့ ဆွေတော်မျိုးတော် တွေအကျိုးကိုတော့ ဒေါ်စု ကြည့်မှာမဟုတ်တာကတော့ သေချာ လှပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ တိုင်းပြည်အကျိုးအတွက် တကယ် အလုပ်လုပ်တဲ့သူတွေကို ဝိုင်းဝန်းကူညီရပါမယ်။ တိုင်းပြည် တိုးတက်ရေးအတွက် ကျွန်တော်တို့အားလုံးမှာ တာဝန်ရှိပါတယ်။ ဒီအပြင်ကို ကမ္ဘာပေါ်မှာလည်း ဂုဏ်သိက္ခာရှိတဲ့ နိုင်ငံ ဖြစ်အောင် လည်း လုပ်ဆောင်တဲ့အခါမှာ ဝိုင်းဝန်းပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ကြဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ဒါနဲ့ပတ်သက်ပြီးလည်း ဒေါ်စု က အချို့စီမံကိန်းကြီးများမှာ နိုင်ငံတော်၏ ဂုဏ်သိက္ခာဖြင့် ဆက်စပ်နေသည့်အတွက် ကမ္ဘာ့ယုံကြည်မှု ရစေရန် အခု တစ်မျိုး၊ တော်ကြာတစ်မျိုးလုပ်၍ မရကြောင်းလည်း ပြည်သူ တွေကို ပြောထားပါတယ်။

ပြန်ချဲ့ကြည့်မယ်ဆိုရင်၊ နိုင်ငံတကာလုပ်ထုံးလုပ်နည်း အတိုင်း အဆိုးနည်းပါးပြီး ကောင်းကျိုးဖြစ်ထွန်းမယ်ဆိုခဲ့ရင်၊ မူရင်းစာချုပ်အတိုင်းမဟုတ်ဘဲ စာချုပ်ပါအချက်အလက်တွေ

နှင့် တစ်နည်းတစ်ဖုံ ပြုပြင်ထားသော စီမံကိန်းအစုစုဟာ တိုင်းပြည်ရဲ့ ရေရှည်အကျိုးစီးပွားကို ထင်ဟပ်နေမယ်ဆိုခဲ့ရင်၊ နောင် ကျွန်တော်တို့မျိုးဆက်တွေ ကောင်းစားမယ်ဆိုခဲ့ရင် ကျွန်တော်တို့ဟာ ဝိုင်းဝန်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင့်ကြပြီ။ အကယ်၍ ကိုယ့်နိုင်ငံမှာ သယံဇာတများနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို လွန်စွာ ထိခိုက်ပျက်စီးစေလျင်သော်လည်းကောင်း၊ အနာဂတ်အကျိုးစီးပွားများ ဆုတ်ယုတ်စေလျင်သော်လည်းကောင်း၊ တိုင်းပြည်နဲ့ ပြည်သူလူထုကို ထိခိုက်နာကျင်စေလျင်သော်လည်းကောင်း သေချာသည်ဆိုပါက ကျွန်တော်တို့ဟာ ဝိုင်းဝန်းပူးပေါင်း ကန့်ကွက်ကြရမှာပဲဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ ဒေါ်စုပြောသလိုပင် . . . ‘ ပြည်သူလူထု အနေဖြင့်လည်း မြစ်ဆုံစီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်၍ စဉ်းစားရာမှာ အမြင်ကျယ်စေချင်ကြောင်း ၊ စီးပွားရေးဘက်က စဉ်းစားမယ်ဆိုရင်တောင် ရေရှည်စဉ်းစားရပါတယ်။ တစ်ခဏအတွက် မစဉ်းစားရပါဘူး’ ဟုသာ ဆိုလိုချင်ကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါတယ်။ ။

မြန်မာပြည်မြောက်ဖျားသို့ . . .

ကောင်းကင်က မိုးသားတွေ၊ မိုးတိမ်တောင်တွေ သိပ်မရှိတာကို လေယာဉ်ပြုတ်တင်းပေါက်မှ မြင်နေရပေမယ့် မိုးက

မသည်းဘဲ တဖွဲဖွဲ ရွာနေတယ်။ လေယာဉ်ကို ဘာမှမဖြစ်စေပေ
မယ့် ကျွန်တော်တို့ ခရီးသွားတွေအတွက်ကတော့ လေယာဉ်
ဆင်းတဲ့အခါ လေယာဉ်ကနေပြီး လေဆိပ်ထဲအသွား မိုးရေ
တွေ အနည်းငယ်တော့ စိုကုန်တော့တာပေါ့။ ပူတာအိုခရီး
ဆိုတာ လေယာဉ်နဲ့မှ အဆင်ပြေတာ၊ ဒါတောင် ရာသီဥတု
ဆိုးရွားရင် တစ်ခါတစ်ရံ နောက်ကြောင်းတောင် ပြန်လှည့်ရ
တတ်တယ် . . . တဲ့ ။

လေယာဉ်ကွင်းကတော့ ကျွန်တော်မြင်ဖူးသမျှထဲမှာ ခပ်
သေးသေးပါပဲ။ ခရီးသည် တစ်ရာနီးပါးဆန့်တဲ့ ရိုးရိုးလေယာဉ်
လေးတွေ ဆင်းလို့ တက်လို့ အဆင်ပြေသလောက်ပဲဖြစ်ပါတယ်။
ခရီးသည်တွေ နားနေတဲ့လေဆိပ်ကလည်း ဆိုက်ရောက်ရာနဲ့
ထွက်ခွာရာ အခန်းနှစ်ခန်း၊ သန့်စင်ခန်းနဲ့ စစ်ဆေးရေးတွေ
စစ်ဆေးရှာဖွေတဲ့ နေရာသာရှိလို့ တော်တော်လေးကို သေးလွန်း
နေတယ်လို့ ဆိုရပါမယ်။ အမှတ်တရ ဓာတ်ပုံရိုက်မယ့်နေရာ
ကလည်းမရှိတော့ တစ်ခါတစ်လေ အလည်အပတ် လာသူတွေ
အနေနဲ့ ကသိကအောင့်လည်း ဖြစ်စေပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့
သွားတဲ့အချိန်ဟာ မိုးဦးကျမိုးဖွဲလေးတွေ ခပ်များများရွာနေ
တော့ ကျွန်တော်တို့လည်း ပူတာအိုလေဆိပ်မှာ ခပ်ကုပ်ကုပ်
ကလေးပဲ နေလိုက်ရပါတော့တယ်။

ပူတာအိုကို ဆိုက်ရောက်ချိန်က နေ့လယ်ဆိုတော့

ကျွန်တော်တို့ နဂိုကတည်းက စီစဉ်ထားတဲ့အတိုင်း ပူတာအို ဟိုတယ်က ကားနဲ့လာကြိုပါတယ်။ ပူတာအိုဟိုတယ်ဆိုတာ ပူတာအိုမြို့မှာတော့ ဒုတိယအကောင်းဆုံးဟိုတယ်ဖြစ်ပြီး မလိုက်ဖက်တာကတော့ လျှပ်စစ်မီးကို အချိန်အကန့်အသတ်နဲ့ ရတာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ညနေ ၆:၀၀ နာရီကနေ ည ၁၀:၀၀ နာရီ ထိပဲ မီးလင်းတယ်ဆိုတော့ ၂၁ ရာစုမှာ ရှာမှရှားတဲ့ နေရာ လို့ပြောရလေ မလားပါပဲ။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အဆင် သိပ်မပြေလှတဲ့ မြို့ဆိုတာ နဂိုကတည်းကသိလို့ မိတ်ဆွေ တစ်ယောက်က ကားတစ်စီး ငှားပေးထားတဲ့အတွက် ကံကောင်း စွာနဲ့ပဲ သွားချင်တဲ့နေရာကို သွားလို့ရတော့မှာဖြစ်ပါတယ်။

နေ့လယ်စား စားချိန်ဖြစ်လို့ ဒေသရိုးရာ အစားအစာပဲ စားမယ်ဆိုပြီး ဒေသခံတစ်ဦးလိုက်ပို့တဲ့ မွန်း (Moon) စား သောက်ဆိုင်ကို သွားစားဖြစ်ပါတယ်။

နေ့လယ်စာစားပြီးတာနဲ့ ကျွန်တော်တို့ဟာ ဟိုတယ်မှာ ပြန်မနားဘဲ မလိခမြစ်ထဲကို စီးဝင်နေတဲ့ မူလာလ ချောင်းရဲ့ မူလာရိုးဒီး တံတားကို သွားကြည့်ပါတယ်။

ချောင်းရဲ့အစကတော့ ပူတာအိုမြို့မြောက်ဖက် ရေခဲ တောင်တွေဆီကနေ ရေခဲတွေအရည်ပျော်ပြီး စီးဆင်းလာကာ မူလာရိုးဒီးချောင်း ဖြစ်လာပြီး အဲဒီချောင်းကို ဖြတ်ကူးတဲ့ တံတားပေါ်ကို ကျွန်တော်တို့ တက်ကြည့်ပြီး ဓာတ်ပုံတွေရိုက်။

ဗီဒီယိုမှတ်တမ်း တွေရိုက်ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ရန်ကုန်မှာ မမြင်ဖူးတဲ့ အထူးအဆန်းကတော့ ချောင်းနံဘေးတွေမှာ ကျောက်တုံးကျောက်ခဲတွေနဲ့ ပြည့်နှက်နေတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျောက်ခဲလှလှလေးတွေလည်း အများကြီး၊ တစ်ချို့ဆိုရင် ကျောက်စိမ်းတုံးလိုလိုတွေတောင် တွေ့ခဲ့ရပါသေးတယ်။ နောက်နေ့မှာတော့ ကျောက်စိမ်းတုံးတွေ အတုံးလိုက်အတစ် လိုက် မိုးတွင်းမိုးများရင် တောင်ပေါ်ကနေ ရေစီးနဲ့မျောပါလာ တတ်တဲ့ပါတိတ်ချောင်းကိုလည်း သွားကြည့်လိုက်ပါသေးတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ကချင်ပြည်နယ် ပူတာအိုမြို့ကိုရောက်တဲ့ အခါ မိုးကရွာပေမယ့် တအားကြီးတော့မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့်လည်း သွားတာလာတာကတော့ အနှောင့်အယှက်ဖြစ်တာ ပေါ့။ ဒီတစ်ခါရောက်ပြီး နောက်ထပ်တစ်ခါရောက်ဖို့ မလွယ်ကူ မှန်းသိနေတော့ စိတ်ညစ်ပြီး သွားရတော့တာပေါ့။ စကားမစပ် အမေရိကန်စင်တာတက်ပြီး လက်ရှိကုမ္ပဏီတစ်ခုမှာ အလုပ်လုပ် နေတဲ့ ကလေးမလေးတစ်ယောက် ပြောဖူးတာကို ခေါင်းထဲက မထွက်ဘူး။ သူက အခြေအနေပေးတော့ နိုင်ငံခြားခရီးစဉ် တစ်ခုကို စရိတ်ငြိမ်းလေ့လာရေးသွားရတယ်။ တစ်ပတ်လေ့လာ ပြီးပြန်လာတော့ သူဘာလုပ်ရမှန်းမသိဘူး။ သူလေ့လာခဲ့တဲ့ အကြောင်းအရာတွေကို သူဘယ်လိုလုပ်ရမှန်း ဘယ်လိုဖြန့်ဝေ

ရမှန်း ဘယ်လိုလက်ဆင့်ကမ်းရမှန်း သူမသိဘူး ဖြစ်နေတာကို ပြောပြပါတယ်။ စာရေးပါဆိုတော့လည်း သူကစီကာပတ်ကုံး မရေးတတ်ဘူး . . . တဲ့ ။ သူကဘယ်လိုလုပ်သင့်လဲ ၊ ဘယ်လို လုပ်ရမလဲ . . . လို့ အကြံဉာဏ်တောင်းတာ ကြုံဖူးတယ်။ တကယ်တော့ သူဟာသူသိခဲ့တဲ့အရာကို အကျိုးပြုချင်စိတ်ရှိပြီး အကျိုးပြုနိုင်မယ့်နေရာ မရခြင်းပဲ ဖြစ်တယ်လို့သာထင်မြင်မိ ပါတယ်။ သူ့ကိုလည်း အားပေးလိုက်ပါတယ် . . . သမီးရယ် ဒါတွေက ဝမ်းစာတွေပေါ့ . . . လို့ ။

ခရီးတစ်ခုထွက်ရင် တစ်ခုထက်မက သိတာတွေရှိတယ် ဆိုတာကတော့ ရှင်းပြစရာမလိုဘဲ၊ ဘာတွေသိခဲ့ရလဲဆိုတာက တော့ ပြောပြဖို့ တော်တော်ခက်ပါတယ်။ ဒီထက်အများပြည်သူ စာဖတ်သူကို ရှင်းပြရတဲ့အလုပ်က စာရေးဆရာကသာလျင် တော်တော်များများကို ရေးပြနိုင်တာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒါတောင် အနုအရင့် ရှိပါသေးတယ်။ ကျွန်တော်လည်း စွမ်းသလောက် ပြောရရင် အရင်အပတ်တွေတုန်းကပြောခဲ့တဲ့ တောင်ကျရေတွေ ဒလဟောကျလာရင် တောင်ပေါ်က ကျောက်စိမ်းတုံးတွေတောင် ပါလာတဲ့ ကချင်ပြည်နယ် ပူတာအိုမြို့ မလှမ်းမကမ်းက ပါတိတ် ချောင်းဆိုတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ရန်ကုန်မှာက တဆင့်စကားတဆင့်ကြား ဆိုသလို မြန်မာပြည်မှာ ရတနာတွေ ပေါများတယ်ဆိုတာ ကြားသာကြားဖူးတာပါ။ ဒီဖက်ခေတ်

ရောက်လာတော့ ကျွန်တော်ထောင်ကလွတ်လာပြီး ၂၀၁၂ ခုနှစ် နောက်ပိုင်း အင်တာနက်ခေတ်ကြီးကို ဖြတ်သန်းတဲ့အခါ ကမ္ဘာ လောကကြီး အကြောင်း၊ မြန်မာ့ရတနာတွေအကြောင်းတွေကို ဓာတ်ပုံတွေ၊ ဗီဒီယိုဖိုင်တွေနဲ့ တွေ့လာ သိလာရတဲ့အပြင် တချို့ ဆို ကိုယ်တိုင် တွေ့ရမြင်ရပါတော့တယ်။ ဧရာမကျွန်းသစ်တုံး ကြီးတွေကအစ ကျောက်စိမ်းတုံးကြီးတွေအဆုံး၊ ဆင်းရဲတဲ့ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံကို ကယ်တင်ဖို့ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားအတွက် ရေအရင်းအမြစ်တွေကလည်း ဒုနဲ့ဒေး၊ ပေါမုပေါ၊ များမှအများ ကြီးပဲဆိုတာ သိသိသာသာ သိမြင်လာရပါတော့တယ်။

ကျွန်တော်ရောက်နေတာနှင့် မနီးမဝေး တောင်တန်းကြီး တွေမှာတော့ စောဖန္ဒယ်လုံးဆိုတဲ့ ခပ်မြင့်မြင့် တောင်တစ်လုံးရှိ ပါတယ်။ အဲဒီတောင်အပေါ်ကနေစတင်စီးဆင်းနေတဲ့ ချောင်း ကို ပါတိတ်ချောင်းလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ကျောက်တုံးကျောက်ခဲတွေ နဲ့ ချောင်းဖြစ်နေတာပါ။ မိုးအရမ်းများပြီဆိုရင်တော့ အဲဒီ တောင်ပေါ်မှာ ကျောက်ကမ်းပါးယံတွေ ပြိုကျ၊ တောင်ကမ်းပါး ယံတွေ ပြိုကျ၊ မြေပြိုမှုတွေဖြစ်ပြီး တောင်ကျရေတွေနဲ့အတူ ပါတိတ်ချောင်းထဲကို ဒလဟော စီးဆင်းလာပါတယ်။ အဲဒီ အခါမှာတော့ ကျောက်စိမ်းတုံး ကြီးကြီးငယ်ငယ် အရည်အသွေး ကောင်းတာရော၊ ညံ့တာရော ရိုးရိုးကျောက်ခဲကျောက်တုံးတွေ နဲ့အတူ မျောပါလာတယ်လို့ကျွန်တော်တို့ကို လိုက်ပို့တဲ့ ဒေသ

ခံက ရှင်းပြပါတယ်။ အဲဒီအချိန်ကျရင် လူတွေအများကြီး ချောင်းထဲမှာ ကျောက်လာရှာတဲ့သူတွေ ပွဲတော်ကြီးတစ်ခု အလား စည်ကားတယ်လို့လည်း ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော် ရပ်နေတဲ့ ရေစပ်က အဲဒီပါတိတ်ချောင်းကို ကြည့်ပြီး တောင်ပေါ်က ရေတွေအများကြီးကျလာ၊ ကျောက်စိမ်းတွေပါလာ၊ ကျွန်တော် ကိုယ်တိုင် စိတ်ကူးနဲ့ လိုက်ကောက်ကြည့်ပါတယ်။ အန္တရာယ် များလိုက်မယ့်ဖြစ်ခြင်း ။

ဒေသခံက နောက်တစ်ခု ထူးထူးဆန်းဆန်းပြောပါသေး တယ်။ အခု အဲဒီချောင်းမှာ ရွှေကျင်ကြည့်လိုက်ပါတဲ့ ၊ ရွှေလည်း ထွက်တယ်. . . တဲ့ ။ မြို့နဲ့ဝေးတာရယ်၊ ရွှေထွက်နှုန်းက စီးပွား ဖြစ်မဟုတ်တာရယ်တွေကြောင့် ရွှေမရှာကြတာ. . . တဲ့ ။ အဲဒီ ချောင်းဟာ မလိခမြစ်ထဲကိုစီးဝင်တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီမလိခ မြစ်ထဲမှာဆိုရင် တောတောင်အသွယ်သွယ်က မိုးရေစိမ့်ရေစမ်း ရေတွေကနေ ပါလာမယ့် ကျောက်စိမ်းတွေ ရွှေတွေ သေချာ ပေါက်ရှိနေမှာမလွဲပါဘူး။ ဒါတင်ဘယ်ဟုတ်ဦးမှာလဲ ကျွန်တော် မြစ်ကြီးနားရောက်တော့ မြစ်ကြီးနားမြို့နယ် အမျိုးသားဒီမို ကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ဝင်တွေနဲ့ တွေ့တဲ့အခါ ပိုပြီး အံ့ဩစရာတွေ ထပ်ကြားရပါသေးတယ်။ မြစ်ကြီးနားမြို့ မြစ်ဆုံဒေသရဲ့ ဟိုး မြောက်ဖက် မေခမြစ်အတွင်းမှာ ရွှေနဲ့ ကျောက်သံပတ္တမြားတွေ ကို စက်ယန္တရားတွေသုံးပြီး မသမာသူ လူအစုစုက တိုင်းပြည်

မျက်နှာမထောက် လောဘဇောတိုက်ပြီး ကိုယ်ကျိုးသက်သက်
 လုပ်သွားကြတာတွေကို သိလိုက်ရလို့ပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ဟာ
 ပါတိတ်ချောင်းကနေပြီး ဓာတ်ပုံတွေရိုက်၊ ဗီဒီယိုတွေရိုက် ပြန်လာ
 ကြပြီး ကချင်ရိုးရာစားသောက်ဆိုင်မှာ ညစာစားကြပါတယ်။
 ကျွန်တော်တို့ ပူတာအိုမြို့တစ်ခွင် လည်ပတ်ကြည့်ရှုကြပြီး အား
 မလိုအားမရဖြစ်တာကတော့ လျှပ်စစ်မီးပဲဖြစ်ပါတယ်။ ပူတာအို
 မြို့ဆိုတာက နှယ်နှယ်ရရမြို့ မဟုတ်ပါဘူး။ သမိုင်းကြောင်းတွေ
 ရာဇဝင်တွေနဲ့ မြို့တစ်မြို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၄ ရာစု
 ကတည်းက မိန်းခမ်းတီဆိုတဲ့ ဒေသကို အသက်ပေးပြီးချစ်မြတ်
 နိုးတဲ့ ပူစောင်ကန် ဆိုတဲ့ အဖိုးကြီးကိုဂုဏ်ပြုပြီး ပူတောင်းမြို့၊
 ပူတောင်းမြို့မှ ကာလရွေ့လျားရင်းအဆင့်ဆင့် ပူတာအိုမြို့
 ဆိုပြီး ဖြစ်လာတာလို့ ဒေသခံလက်ဆောင်ပေးလိုက်တဲ့ စာအုပ်
 ထဲမှာ ဖော်ပြထားတာ တွေ့ရပါတယ်။ ခုတော့ ၂၁ ရာစုထဲကို
 သိသိသာသာ ရောက်လာတဲ့နှစ်တွေမှာတော့ ပူတာအိုမြို့က
 လူတွေအားလုံး လျှပ်စစ်မီးကို ပြည့်ပြည့်ဝဝနဲ့ အကျိုးရှိရှိကောင်း
 ကောင်းအသုံးချနိုင်ဘို့ဆိုတာ နောက်တောင် ကျနေပါပြီ။
 နောက်ကျနေပြီ ဆိုပေမယ့်လည်း နောက်ကလိုက်လေ တဖြည်း
 ဖြည်းမှီလာလေ ဆိုတဲ့စကားကလည်း ရှိသေးတော့၊ ကျွန်တော်
 တို့ လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုတဲ့အထဲမှာ ရေအားလျှပ်စစ်ဓာတ်အား
 ပေးစက်ရုံစီမံကိန်းသေးသေးလေး တစ်ခုလည်း ပါပါတယ်။

တော်တော်လေးတော့ ပြီးနေတာတွေ့ရပေမယ့် ပစ္စည်း ၂ ခု ဆိုလားလိုနေတော့ မြို့ကိုမီးမလင်းနိုင်ဘဲ ဖြစ်နေရတယ်။ ဓာတ် တိုင်အသစ်တွေ စိုက်နေတာလည်း တွေ့ရပါသေးတယ် (ယခု စာရေးချိန်မှာတော့ အထက်နမ့်ထွမ် ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း မှ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးနေပြီ ဖြစ်နေတယ်လို့ သိရပါတယ်)။ ကျွန်တော်က မွေးကတည်းက လျှပ်စစ်မီးနဲ့ကြီးလာတဲ့သူဆို တော့ ပူတာအိုမြို့ကို တကယ်ကို ကိုယ်ချင်းစာမိပါတယ်။ ။

ကျွန်တော်တို့ နှစ်ညတာ တည်းခိုတဲ့ ကချင်ပြည်နယ် ပူတာအိုမြို့ရဲ့ အထင်ကရ ပထမတန်းစား ဟိုတယ်တွေထဲက ဟိုတယ်တစ်ခုဖြစ်တဲ့ ပူတာအိုဟိုတယ်ဟာ မျက်နှာချင်းဆိုင် ခြံဝန်းအကြီးကြီးနှစ်ခြံကို အနောက်တိုင်းနဲ့အရှေ့တိုင်း ကျေး လက်ပုံစံတွေနဲ့ ခေတ်မှီမှီ တစ်ထပ်အဆောက်အဦတွေကို စနစ်တကျ တည်ဆောက်ထားပြီး အမိုးတွေကိုတော့ ဒေသပုံစံ သက်ကယ်လိုလို မိုးထားလို့ အမြင်အားဖြင့် အင်မတန်တင့် တယ်သပ်ရပ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တကယ့်အားနည်းချက်ကြီး ကတော့ လျှပ်စစ်မီးကို ကိုယ်ပိုင်မီးစက်နှင့် ညနေ ၆ နာရီကနေ ည ၁၀ နာရီအထိ ဟိုတယ်ပိုင်မီးစက်က ပေးနေတာပဲဖြစ်ပါ တယ်။ ၂၀ ရာစုကနေ ၂၁ ရာစုကို လှမ်းတက်တာ ပူတာအို မြို့ကျန်ခဲ့တာတော့ စိတ်မကောင်းစရာပါ။

ဒါပေမယ့်လည်း ပူတာအိုမြို့၊ လျှပ်စစ်မီးအပြည့်အဝ ရဖို့အတွက် ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း တစ်ခုကိုဆောင်ရွက်နေ တာ ပြီးသလောက်ဖြစ်နေတာကိုလည်း တွေ့ခဲ့ရပါသေးတယ်။ ကျွန်တော်က ရေအားလျှပ်စစ်ကို စိတ်ဝင်စားတော့ စီမံကိန်း ကိုလည်း ရသလောက်ကြည့်ရှုခဲ့ပါသေးတယ်။ ပူတာအိုမြို့ရဲ့ တစ်ခု တည်းသော လျှပ်စစ်နှင့်စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန ရေအား လျှပ်စစ်အကောင်အထည်ဖော်ရေးဦးစီးဌာန၊ အထက်နမ့်ထွမ် ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်း ဟာ ကျွန်တော်တို့ တွေ့ဘူးသမျှထဲမှာတော့ သေးသေးလေး ဆိုပေမယ့် နည်းပညာအရတော့ အဆင့်မြင့်တဲ့သဘော တွေ့ရ ပါတယ်။ ခြောက်လအတွင်း လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးပေးနိုင် လိမ့်မယ်လို့တော့ ဒေသခံတွေက ပြောပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ပူတာအိုကိုသွားကြတဲ့အထဲမှာ ရေအား လျှပ်စစ်ကျွမ်းကျင်တဲ့ အင်ဂျင်နီယာသူငယ်ချင်း တစ်ယောက် လည်း ပါပါတယ်။ သူကလည်း ပထမဆုံးအကြိမ် ရောက်ဖူးတော့ ပူတာအိုမြို့ရဲ့ တောင်တွေပေါ်က ရေဆင်းတွေကိုကြည့်ပြီး၊ ရေ အရင်းအမြစ်တွေကိုကြည့်ပြီး သဘောကျနေပါတယ်။ မလိခမြစ် ရဲ့ ရေအရင်းအမြစ်တွေနဲ့သာ ရေအားလျှပ်စစ် ထုတ်လုပ်နိုင် မယ်ဆိုရင် မြောက်ပိုင်း ခါကာဘိုရာဇီကနေ ပူတာအိုတောင်ပိုင်း မြို့ရွာအနဲ့ အားလုံးမီးပေးနိုင်မှာဖြစ်ကြောင်း မချီတင်ကဲ ပြော

တာကိုလည်းစိတ်ထဲမှတ်ထားလိုက်ပါသေးတယ်။ ကျွန်တော် တို့ဟာ ပူတာအိုမြို့ကချောင်းတွေနဲ့ မလိခမြစ်ကြီးကိုလည်း အသေအချာ ခံစားကြည့်ရှုခဲ့ပါသေးတယ်။ လှပတဲ့ရှုခင်းတွေ ကိုလည်း ငေးမောခဲ့ပါသေးတယ်။ မလိခမြစ်နဲ့ မလှမ်းမကမ်းရှိ ကျောက်နဂါးဘုရား၊ မလိခမြစ်ကမ်းဘေး မြစ်ရေတွေနဲ့ ထိစပ် နေတဲ့ ကောင်းမှုလုံစေတီကိုလည်း ဖူးခဲ့ပြန်ပါတယ်။

မြန်မာပြည် . . . မြောက်ဖျား (၂)

ကျွန်တော်တို့ ပူတာအိုမှာ နှစ်ည တစ်ရက်ခွဲ နေခဲ့တဲ့ အချိန်တွေကိုတော့ မနားတမ်း လေ့လာသင့်တဲ့နေရာများကို လေ့လာခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် သိခဲ့ရသလောက် ပူတာအိုမှာ ရှိတဲ့ တိုင်းရင်းသားတွေကို မေးခွန်းတွေ မေးတဲ့အထဲက မေးခွန်း တစ်ခုရဲ့အဖြေက စိတ်ဝင်စားဖို့ကောင်းပါတယ်။ မေးခွန်းက လက်ရှိနိုင်ငံရေးကို ဘယ်လိုမြင်သလဲ ဘာတွေလုပ်စေချင်သလဲ ဆိုတာပါပဲ။ သူတို့တွေ ပြန်ပြောတာကတော့ သူတို့ဟာ နိုင်ငံရေး ကို အသေးစိတ်မသိကြောင်း၊ စစ်ဖြစ်နေတာတွေကို ရပ်ပစ်သင့် ကြောင်း၊ စစ်ကြောင့် ဒုက္ခရောက်နေတဲ့ တိုင်းရင်းသားတွေကို စာနာဖို့လိုကြောင်း၊ စစ်ဘေးရှောင်စခန်းကို သွားကြည့်စေချင် ကြောင်းပြောတော့ ကျွန်တော်တို့လည်းမေးမြန်းပြီး ပူတာအိုက စစ်ဘေးရှောင်စခန်းကို သွားရောက်ဖြစ်ပါတော့တယ် ။

စစ်ဘေးရှောင်စခန်းဟာ ပူတာအိုမြို့နယ် လုံးစွတ်
 ရပ်ကွက် ကချင်နှစ်ခြင်း အသင်းတော်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ စစ်ဘေး
 ရှောင်ဒုက္ခသည်တွေဟာ မချမ်းဘော့မြို့နယ်၊ ခါးကာရွာ၊ အင်ပြီး
 ကာရွာ၊ ပကမ်းယာန်ရွာတွေ၊ နောက် ခူလန်ဖူးမြို့နယ်ကရွာတွေ
 စုစုပေါင်း ရွာ ၅ ရွာက ဖြစ်ကြပြီး၊ အိမ်ထောင်စု ၆၀ လူဦးရေ
 ၂၈၅ လောက်ရှိပါတယ်။ သူတို့ဟာ မြန်မာ့တပ်မတော်နဲ့ ကေ
 အိုင်အေ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တို့ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွား
 တာကြောင့် အဲဒီရွာတွေက ထွက်ပြေးလာကြတဲ့သူတွေပဲ ဖြစ်ပါ
 တယ်။ အဲဒီစစ်ဘေးရှောင်စခန်းမှာ စစ်ဘေးရှောင်နေတဲ့ ကလေး
 တွေကို စာသင်ပေးနေတဲ့ ဆရာနဲ့ရော၊ စခန်းတာဝန်ခံနဲ့ရော၊
 စစ်ဘေးရှောင်ဒုက္ခသည်တစ်ချို့နဲ့ရော ကလေးတွေနဲ့ပါ ရင်းရင်း
 နီးနီး စကားပြောဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ကလေးတွေချည်းပဲ ၁၀၀ နီးပါးရှိ
 ကြောင်း၊ အဲဒီထဲကမှ ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးက ၈၀ ကျော်
 ရှိကြောင်း၊ ကလေးတွေကတော့ စစ်ဘေးရှောင်စခန်းနဲ့ နီးတဲ့
 ကျောင်းတွေမှာတက်ကြတယ်။ ကျန်တဲ့ကလေးတွေကတော့
 မူကြိုကလေးတွေနဲ့ နို့တိုက်ကလေးအရွယ်တွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။
 သူတို့ရွာတွေအနီးမှာ တိုက်ပွဲတွေဖြစ်တယ်၊ ရွာထဲကလူတွေကို
 စစ်သားတွေက ခေါ်ပြီးမေးကြတာတွေရှိတယ်၊ ခြိမ်းခြောက်တာ
 တွေရှိတယ်၊ သူတို့က ကြောက်ကြတယ်၊ တိုက်ပွဲတွေကလည်း
 ခဏခဏဖြစ်ကြတယ်၊ သူတို့ တောင်ယာအလုပ်လည်း ကောင်း

ကောင်းလုပ်လို့မရဘူးဆိုတော့ နောက်ဆုံး သူတို့ (စစ်ဘေး
 ရှောင်ဒုက္ခသည်တွေ)ဟာ သူတို့ရဲ့ရွာတွေကနေ ထွက်ပြေးလာ
 ကြတော့တာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်မှာ တစ်သုတ်၊ ၂၀၁၅
 ခုနှစ် မှာ တစ်သုတ် ဒီကိုရောက်လာကာ စုပြီး နေကြပါတယ်။
 ခု ၂၀၁၈ ရောက်လာတော့လည်း သူတို့ရဲ့ရွာတွေကို မပြန်ရ
 သေးဘဲ စစ်ပွဲတွေဖြစ်နေတုန်းလို့ ပြောပါတယ်။ စစ်ဘေးရှောင်
 တွေဟာ သူတို့နေထိုင်ရာ အိုးအိမ်တွေ အပြင်၊ သူတို့မွေးမြူ
 ထားတဲ့ ကျွဲတွေ၊ နွားတွေ၊ ဝက်တွေ၊ ကြက်တွေနဲ့ တောင်ယာ
 စိုက်ခင်းတွေကိုပစ်ပြီး တိုက်ပွဲတွေကြားထဲကနေ လွတ်ရာ
 ကျွတ်ရာ ပူတာအိုမြို့ပေါ်ကို ထွက်ပြေးလာကြပြီး ဘုရားကျောင်း
 မှာ လာခိုလှုံကြတာပဲဖြစ်ပါတယ်။ တဲတန်းလျားကြီးကို အခန်း
 သေးသေးလေးတွေ ပြုလုပ်ပြီး မိသားစုအလိုက် ပြတ်သိပ်ပြီး
 နေထိုင်ကြတာကို တွေ့ရပါတယ်။ နေထိုင်ရတာတင် ဒုက္ခ
 ရောက်ကြတာမဟုတ်ဘဲ စားရေးသောက်ရေး အစစအရာရာ
 ခက်ခဲမှုတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်နေကြရတာကို တွေ့ရပါတယ်။

ဒုက္ခသည်ကလေးတွေကို စာသင်ပေးနေတဲ့ ကျောင်း
 ဆရာ ပြောတာကတော့ အစိုးရက စားနပ်ရိက္ခာထောက်ပံ့တာ
 မရှိပါဘူး၊ တစ်ခါတစ်လေ လူကြီးခရီးစဉ်ရှိတဲ့အခါ မျိုးဆိုရင်
 တော့ ဆန်အိတ် (၂၀) လောက်ပေးပါတယ်၊ တစ်ချို့အလှူရှင်
 တွေ လှူတဲ့အခါကျတော့လည်း ဟိုသတင်းပို့ရာ ဒီသတင်းပို့ရနဲ့

ဒုက္ခ တော်တော်လေး ရောက်ပါတယ်တဲ့။ ဒုက္ခသည်တွေရဲ့ ကျန်းမာရေးကို တော့ အသင်းတော်ကပေးတဲ့ ဆေးဝါးတွေနဲ့ပဲ မမာမကျန်းဖြစ်တဲ့သူတွေကို ကုသပေးရကြောင်း၊ ဒုက္ခသည် စခန်းက အလုပ်လုပ်နိုင်တဲ့ ကလေးလူကြီးတွေဟာ ကြံရာ ကျဘမ်း အလုပ်တွေကိုလုပ်ရင်း အသက်ဆက်နေကြရတယ်တဲ့။ အကြီးမားဆုံးအခက် အခဲကတော့ စားနပ်ရိက္ခာ မလုံလောက် တာဘဲဆိုတဲ့အကြောင်း၊ အရင်တုန် ကတော့ UNHCR က ဆန် ထောက်ပံ့ပေးတော့ နည်းနည်းသာ အခက်အခဲရှိကြောင်း၊ ယခု ဆန်မထောက်ပံ့တော့ဘဲ ငွေကြေးသာထောက်ပံ့တော့တဲ့အတွက် စားဝတ်နေရေး အတော် လေးခက်ခဲနေကြောင်း၊ အလုပ်လုပ်နိုင် တဲ့ ယောက်ျားတွေကတော့ နေ့စားအလုပ်ရှိတဲ့အခါ နေ့စား လုပ်တယ်။ အမျိုးသမီးတွေကတော့ ဒေသထွက် ဝါးနဲ့ပတ်သက် တဲ့ လက်မှုပစ္စည်းလေးတွေလုပ်ရင်း အခက်အခဲတွေကို ဖြေရှင်း နေရတာတွေ့ရပါတယ်။

နိုင်ငံတော်မှာ တာဝန်ရှိတဲ့သူတွေကို စကားပြောခွင့် ရရင် ဘာများပြောချင်သလဲဆိုတော့ သူက စစ်ပွဲတွေ ရပ်စေချင် ကြောင်း၊ စစ်ပွဲမရှိဘဲ လွတ်လွတ်လပ်လပ်နေချင်ကြောင်း၊ တောင်းဆိုချင်တာတွေကတော့ ရေမီးအဆင် မပြေကြောင်း၊ ခု လောလောဆယ် ရေအခက်အခဲရှိကြောင်း၊ အိမ်သာမလုံ လောက်လို့ အခက်အခဲရှိလို့ ဖြေရှင်းပေးစေချင်ကြောင်း။

နောက်ဆုံးပြောရမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့စစ်ဘေးရှောင် ဒုက္ခသည်တွေကို နေရာတစ်ခု ဖန်တီးပေးဖို့ တောင်းဆိုချင်ပါတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ဒီက ကလေးတွေဟာ ပညာရေးပိုင်းမှာရော ကိုယ်ကျင့်တရားပိုင်းမှာပါ ပျက်လာကြတယ်။ ဒီမှာက အိမ်စုတွေ အများကြီးနဲ့ ကလေးတွေရောပြီး အမြဲတမ်း နေ နေရတယ်။ မကောင်းတဲ့အကျင့်တွေ ကူးစက်တယ်။ ပြုပြင်ရခက်လာတယ်။ ဆုံးမရတာလည်း ခက်ခဲလာတယ်။ တစ်ချို့က စာမသင်ချင်တော့ဘူး၊ စာမကျက်ချင်ဘူး၊ ကျောင်းလည်း မတက်ချင်တော့ဘူး ဖြစ်လာတယ်။ စိတ်ဓာတ်တွေ ပျက်လာတာကြောင့် ကလေးတွေအတွက်စိုးရိမ်ရတယ် ဒါကြောင့် အိမ်ထောင်တစ်ခုချင်း အလိုက် လွတ်လွတ်လပ်လပ် နေခွင့်ရချင်တယ်။ အစိုးရကနေ နေရာအသစ်တစ်ခု လုပ်ပေးစေချင်တယ်... လို့ပြောပါတယ်။

ကိုယ့်ရွာ ကိုယ့်ဒေသကို မပြန်ချင်ဘူးလားဆိုတော့... မပြန်ချင်ကြောင်း၊ ပြန်လို့လည်းမရကြောင်း၊ စစ်တပ် (တပ်မတော်) က သူတို့ရွာတွေမှာ တပ်စွဲထားကြောင်း၊ ဒါကြောင့် သင့်တော်တဲ့နေရာတစ်ခုသာ ဖန်တီးပေးစေချင်တယ်... လို့ပြောပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့လည်း စစ်ဘေးရှောင် ဒုက္ခသည်တွေ ပြောတာတွေကို မေးမြန်းနားထောင်ပေးခဲ့တာကလွဲလို့ စခန်းမှာရှိတဲ့ ကလေးတွေကိုပဲ စားစရာမုန့်တွေ ဝယ်ကျွေးလို့ အခြား

ဘာမှလုပ်မပေးနိုင်ခဲ့ပါဘူး။ မြန်မာနိုင်ငံမှာလည်း စစ်ဘေး
 ရှောင် စခန်းတွေ များများလာတာကိုပဲ တွေ့နေ၊ ကြားနေရပြီး
 ကျွန်တော် ရောက်ခဲ့တဲ့စခန်းကတော့ ပူတာအိုမြို့ပေါ်မှာဖြစ်နေ
 လို့ လက်နက်ကြီးတွေ၊ သေနတ်ကျည်ဆံတွေ ရောက်မလာ၊ ကျ
 မလာတာကိုဘဲ ကျွန်တော် သက်ပြင်းချမိပါတော့တယ် ။ ။

မြစ်ရေလှေလာစောင့်ကြည့်ရေး တရုတ်သုတေသနစခန်း

ကျွန်တော်တို့ သွားတုန်းကတော့ ခရီးစဉ်က ရန်ကုန်
 - မြစ်ကြီးနား ။ မြစ်ကြီးနား - ပူတာအို ။ တစ်ခါ ပူတာအို -
 မြစ်ကြီးနား ။ မြစ်ကြီးနားမှ ရန်ကုန်ပဲ ဖြစ်ပါတယ် ။ အသွားက
 မြစ်ကြီးနားမှာ နှစ်ရက်၊ ပူတာအိုမှာ နှစ်ရက်၊ တစ်ခါ မြစ်ကြီးနား
 ထပ်ရောက် နှစ်ရက် ထပ်နေပြီးမှ ရန်ကုန်ပြန်ရောက် ဆိုတော့
 ခရီးစဉ်က ၇ ရက်ခန့် ကြာပါတယ်။ ပထမ မြစ်ကြီးနားရောက်
 တော့ မိုးတွေက တော်တော်ရွာနေပြီး သွားရလာရတာလည်း
 မကောင်း၊ ဓာတ်ပုံရိုက်ရတာလည်းမကောင်းဆိုတော့ နောက်
 တစ်ခေါက် ထပ်ရောက်ဖို့ကလည်း သိပ်မလွယ်ဆိုတော့ စာဖတ်
 သူတွေရော ကျွန်တော်ပါ လုံးဝမသိသေးတဲ့၊ စာတွေထဲမှာလည်း
 မဖတ်ဖူးသေးတဲ့ နေရာတစ်ခုကို ကံအားလျော်စွာ ရောက်ခဲ့တာ
 လေးကို ပြောပါရစေ။ အဲဒီ နေရာကတော့ မြစ်ကြီးနားမြို့နဲ့
 မြစ်ဆုံကြားရှိ မြစ်ရေ လှေလာစောင့်ကြည့်ရေး သုတေသန

စခန်းလေးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အံ့ဩစရာဆိုတာကတော့ ဒီစခန်းကို တရုတ်နိုင်ငံက ပိုင်ဆိုင်တာဖြစ်ပြီး အချက်အလက် သုတေသနလုပ်ငန်းစဉ် တွေကို တရုတ်ပြည်ကို ပို့ပေးရတာပဲဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီစခန်း မှာလည်း ထမင်းချက်နဲ့ အစောင့်က ဒေသခံတွေ ဖြစ်လို့ ကျန်တဲ့ ဝန်ထမ်းတွေက တရုတ်လူမျိုးတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အရင်က ထင်ခဲ့မိတာကတော့ ဧရာဝတီမြစ် စတင် စီးဆင်းရာမှ စလို့ ဧရာဝတီမြစ်ရေကို မှတ်တမ်းတင် စောင့်ကြည့်ရေး စခန်း တွေရှိတယ်လို့ ထင်ခဲ့တာပါ။ မိုးလေဝသနဲ့ ဇလဗေဒ ဆိုတာမှာ ဇလဗေဒက မြစ်ရေအခြေအနေစောင့်ကြည့်ရေးကို ဆိုလိုတာ ပဲဖြစ်ပါတယ်။ လေ့လာရသလောက် ဧရာဝတီမြစ်ရေ အခြေ အနေ စောင့်ကြည့်ရေးစခန်းတွေဟာ ဧရာဝတီမြစ်တလျှောက် မှာတော့ ရှိပါတယ်။ မြစ်ကြီးနားမြို့ရဲ့အထက်ပိုင်းမှာ မြန်မာ အစိုးရရဲ့ မြစ်ရေတိုင်းတာတဲ့ စခန်းတွေမရှိတာ မတွေ့ရတာကို ဆိုလိုတာဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ကြီးနားမြို့နဲ့ မြစ်ဆုံအကြားမှာတော့ တရုတ်တွေရဲ့ မြစ်ရေတိုင်း စခန်း (၃)ခုရှိပြီး မြစ်ဆုံရေအား လျှပ်စစ်စီမံကိန်းမှာတစ်ခု၊ ခု ကျွန်တော်တို့ ရောက်နေတာက တစ်ခု၊ နောက် မြစ်ကြီးနားအနီးမှာတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ဆုံရဲ့ အထက်ပိုင်းမှာတော့ စီမံကိန်းလုပ်တုန်းက တရုတ်ပြည်ရဲ့ မြစ်ရေတိုင်းစခန်း အခု (၃၀) လောက် ရှိပါတယ်။ ခုဟာက

စီမံကိန်းရပ်ဆိုင်းသွားတော့ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကလည်း မကောင်းတော့ (၁၀) ခု လောက်ပဲ ရှိတော့တယ်လို့လည်း သိရပါတယ်။

သွားရောက်လေ့လာခွင့်ရလို့ ဝင်လေ့လာတဲ့အခါ ၂၀၀၇ ခုနှစ်ထဲက စတင်တည်ထောင်လေ့လာနေတာ ဖြစ်ကြောင်း၊ မြစ်ရေကို နေ့စဉ်တိုင်းတာနေကြောင်း၊ နေ့စဉ် ဘယ်အချိန်တွေ မှာ ရေဘယ်လောက် တက်တယ်၊ ရေ ဘယ်လောက် ရှိတယ် ဆိုတာတွေကို မှတ်တမ်းတင်တာ ဖြစ်ကြောင်း၊ နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်း သုံးရာသီလုံး မှတ်တမ်းတင် စောင့်ကြည့် လေ့လာနေတာဖြစ် ကြောင်း၊ ရေစီးနှုန်းကိုလည်း အမြဲတမ်း တိုင်းတာနေတာဖြစ် ကြောင်း၊ မြစ်ရေစီးနှုန်းကို ဘယ်လိုတိုင်းရတယ်၊ မြစ်ရေ အတက် အကျကို ဘယ်လိုတိုင်းရတယ်ဆိုတာတွေကို တာဝန်ရှိတဲ့ တရုတ်လူမျိုး အမျိုးသားတစ်ယောက်က လိုက်လံပြသပေးပြီး စကားပြန်မှတစ်ဆင့် ရှင်းပြတာကို မှတ်သားရပါတယ်။ ဆိုးဆိုး ရွားရွား ရေကြီးတာတွေ ဒီဆယ်စုနှစ်အတွင်းမှာ မရှိခဲ့ပေမယ့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်ကတော့ မိုးများပြီး ရေကြီးခဲ့တယ်လို့ဆိုပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက မြစ်ရေဟာ မြစ်ကြီးနားမြို့ပေါ်ထိရောက်အောင် ရေတက်တယ်လို့ သိရပါတယ်။ သူတို့တွေ ပြောတာကတော့ မြစ်ဆုံဆည်ကြီးဆောက်ပြီးရင်တော့ ဘယ်လောက် မိုးများများ ဆည်ရဲ့ အောက်ပိုင်းမြို့တွေမှာ ရေမကြီးတော့ဘူးလို့ ဆိုပါ

တယ်။ မြစ်ရေကို လိုသလိုထိန်းချုပ်လို့ရမှာဖြစ်ပြီး လိုသလောက် အတိုးအလျှော့ ရေလွှတ်ပေးနိုင်မှာ ဖြစ်တယ်လို့ပြောပါတယ်။

မိုးတွေကလည်း တအားရွာနေတာဆိုတော့ ကျွန်တော် တို့ဟာ မြစ်ထဲထိ ဆင်းလို့မရပါဘူး။ ကိုယ့်နိုင်ငံမှာ သူတို့ ဘာတွေလုပ်နေကြတယ်၊ ဘယ်လိုမျိုးတွေလုပ်ကြတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်နဲ့ တိုက်ရိုက်ပတ်သက်နေတယ်လို့ကို မြင်မိတယ်။ ခံစားရတယ်ဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့က အားလုံးကို သိနေရမှာပဲ မဟုတ်ပါလား။ မြစ်ရေချည်းပဲ တိုင်းတာတာမဟုတ်ဘဲ မိုးလေ ဝသအခြေအနေတွေပါ ခန့်မှန်းနေတာလည်း တွေ့ရပါသေး တယ်။ စက်ပစ္စည်းတွေကိုလည်းတွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ တရုတ်လူမျိုး ၃ ဦး တွေ့ခဲ့ရပြီး၊ မြစ်ကြီးနားမှာ ရုံးစိုက်ထားတဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ဆုံ ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်းရုံးနဲ့ တွဲစပ်ထားတယ်လို့ သိရပါတယ်။

အဲဒီကမှတစ်ခါ ကျွန်တော်တို့ဟာ ဧရာဝတီရဲ့ မေခမြစ် နဲ့ မလိခမြစ်တို့ဆုံရာ မြစ်ဆုံဒေသကို သွားပါတယ်။ မိုးတွေ ကလည်း အရမ်းကိုရွာနေလို့ မြစ်ဆုံရပ်ဝန်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘာကိုမှ ခံစားလို့မရဘဲ ပြန်လာခဲ့ရပါတော့တယ်။ မြစ်ဆုံက အပြန်မှာတော့ ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းနံဘေး၊ မြစ်ကြီးနားမြို့စွန်က မိဘမဲ့ကလေး ကျောင်းလေးကို ဝင်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ကလေးတွေ အကြောင်း တစ်စေ့တစောင်း လေ့လာကြည့်တဲ့အခါမှာတော့ ကလေးတွေဟာ ဒေသပေါင်းစုံ၊ အရွယ်ပေါင်းစုံရှိပြီး ကချင်နဲ့

ရှမ်းတိုင်းရင်းသား အများစုပဲဖြစ်ပါတယ်။ အနည်းဆုံး ၃ - ၄ နှစ်သားကနေ ကျောင်းဆရာမအရွယ်အထိ ရှိတာတွေ့ရပါတယ်။ ကျောင်းဆရာအရွယ်ဆိုတာက အသက်ငယ်ငယ်ကတည်းက မိဘမဲ့ကျောင်းကို ရောက်လာပြီး အဲဒီကျောင်းကနေ ကျောင်းထားပေး၊ တက္ကသိုလ် တက်ခွင့်ပေး၊ ဘွဲ့ရ နောက်တော့ မိဘမဲ့ကျောင်းမှာပဲ ကျောင်းဆရာမပြန်လုပ်၊ အဲဒီလိုမျိုးတွေ့ပါ။ တစ်ချို့ကျတော့ တောတွင်းတိုက်ပွဲတွေကြောင့် မိဘနှစ်ယောက် စလုံး မိုင်းထိ၊ သေ၊ ကလေးတွေက မိဘမဲ့ဖြစ်၊ အဲဒီလိုမျိုး ကလေးတွေလည်း တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ တချို့မိဘတွေဆို အေဒ်ရောဂါနဲ့ သေ၊ သူတို့ကလေးက မိဘမဲ့ဖြစ်သွားပြီး မိဘမဲ့ကျောင်းကို ရောက်လာကြတဲ့ ကလေးအချို့လည်းရှိပါတယ်။

မိဘမဲ့ကလေးကျောင်းကို ရောက်ပြီး ကျောင်းအုပ်ချုပ်သူဆရာမကြီးနဲ့လည်း စကားတွေ အများကြီးပြောဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ကလေးတွေကို လူလားမြောက်အောင် ပြုစုပျိုးထောင်ပေးလို့ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ဘဝတွေဖြစ်သွားကြလို့ ဝမ်းသာပီတိဖြစ်ရတာတွေ၊ သူတို့တွေ ဘယ်လို မိဘမဲ့ ဖြစ်သွားရတာလဲ၊ ဘာကြောင့် မိဘမဲ့ဖြစ်သွားရတာတွေကို သိရှိရတော့ စိတ်မကောင်းဖြစ် ဝမ်းနည်းရတာတွေ၊ ဆယ်တန်းကို နှစ်ချင်းပေါက်အောင်ပြီး တက္ကသိုလ်တက်ရင်း မိဘမဲ့ကလေးတွေကို စာသင်ပေးနေတဲ့ ကိုယ်တိုင်မိဘမဲ့သူတွေကို မြင်ရ တွေ့ရ ကြားရတာ

တွေက အတုယူစရာ၊ သင်ခန်းစာယူစရာတွေကို မုဒိတာပွားရင်း မိဘမဲ့ကလေးတွေဟာ ခရစ်တော် သခင်ယေရှုထံမှာ ဆုတောင်း မေတ္တာပို့သနေကြတာကိုလည်း ကြည်နူးစွာတွေ့ခဲ့ရပါတယ်။

မြစ်ဆုံသို့ ဒုတိယတစ်ခေါက်

ပထမ မြစ်ကြီးနားရောက်တော့ မိုးတွေက အရမ်းရွာနေတယ်။ တည်းတဲ့ ဟိုတယ်မှာ ဇိမ်ကျမနေဘဲ မိုးရွာနေတဲ့ကြားထဲကကို မြစ်ဆုံကိုသွားတယ်။ အခွင့်အရေးရလို့ မြစ်ဆုံရေအား လျှပ်စစ်စီမံကိန်း နယ်နမိတ်ထဲကိုလည်း ဝင်ခွင့်ရလို့ ဝင်လေ့လာလိုက်တာပေါ့။ ဒါပေမယ့် မိုးတွေက အရမ်းကိုသည်းနေတော့ သွားရလာရတာ ဒုက္ခရောက်၊ မိုးရေတွေစို၊ ဓာတ်ပုံရိုက်မရနဲ့ ဆိုတော့ ဘာတစ်ခုမှ မသေချာ မရေရာတွေဖြစ်နေတာပေါ့။ ကျွန်တော်က စိတ်တိုင်းမကျဖြစ်နေတော့ လိုက်ပို့တဲ့တာဝန်ရှိသူက ကျွန်တော်ကို ပူတာအိုကအပြန် နောက်တစ်ခါ ထပ်ပြီး လိုက်ပို့ပေးပါတော့တယ်။

ကျွန်တော်တို့ ပူတာအိုကအပြန် မြစ်ကြီးနား ရောက်တော့ ရာသီဥတုကလည်း သာယာနေတယ်။ ရာသီဥတု သာယာတာကို ကျွန်တော်တို့က ကောင်းကောင်းအသုံးချပြီး နံနက်စာတောင် မစားဘဲ မြစ်ဆုံဒေသကို သွားခဲ့ပါတယ်။ နေကလည်း အရင်တစ်ခေါက်နဲ့ ဘာမှမဆိုင်ဘဲ တော်တော်ကို

ပူပါတယ်။ ရန်ကုန်ရာသီဥတုအတိုင်းပါပဲ။ ကျွန်တော် ဟိုးအရင်က စာအုပ်တွေထဲ မြစ်ဆုံအကြောင်းကို မကြာခဏ ဖတ်ရပါတယ်။ မြစ်ဆုံဟာ သာယာလှပကြောင်း၊ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ပင်မအသက်သွေးကြောဖြစ်ကြောင်း၊ အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှာလည်း ရွှေနဲ့ အခြားအဖိုးတန်ရတနာတွေ ထွက်ရှိကြောင်း၊ ရေအောက်မှာလည်း သယံဇာတတွေ အမြောက်အများ ရှိကြောင်း၊ သဘာဝ သစ်တောကြီးတွေ၊ ပန်းမာန်တွေနဲ့ အလွန်ကို လှပသာယာကြောင်း၊ ဌာနေတိုင်းရင်းသားတွေဟာလည်း ရိုးသားဖြူစင် ချစ်စရာကောင်းကြောင်း၊ မြစ်ရေဟာလည်း မှန်သားလို ကြည်လင်အေးမြနေကြောင်း၊ တခါတရံ ကျောက်စိမ်းအရိုင်းတုံးလေးတွေတောင် ကံကောင်းရင်တွေ့နိုင်ကြောင်း၊ အချစ်ဇာတ်လမ်းများလည်း မြစ်ဆုံဒေသမှာ ရှိတတ်ကြောင်း၊ တကယ်ပင် ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်က ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကားတွေမှာလည်း တွေ့မြင်ဖူးခဲ့ပါတယ် ။

မေခနဲ့ မလိခမြစ်နှစ်သွယ် ပေါင်းစုံပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ မြစ်ဆုံနေရာက ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို ကျွန်တော် ရန်ကုန်သားတစ်ယောက် ထောင်ထဲ ၂၃ နှစ်နေပြီး အပြင်လောကရောက်တာ ၅ နှစ်ကျော် ကာလကြာမှ သေသေချာချာမြင်ခွင့် ကြည့်ခွင့်ရတာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ခဲ့ မှတ်ခဲ့ ရုပ်ရှင်တွေထဲ မြင်ဖူးခဲ့တဲ့ ပုံတွေနဲ့တော့ ခြားနားနေတာကို စိတ်

မကောင်းစွာ ကျွန်တော်မြင်ခဲ့ရတယ်ဆိုရင် စာဖတ်သူတွေလည်း ငြင်းမှာမဟုတ်ဘူးဆိုတာကျွန်တော်သဘောပေါက်မိပါတယ်။ ။

လွန်ခဲ့သော ဆယ်စုနှစ်များစွာ ကာလတုံးက မြစ်ဆုံ အနီးတစ်ဝိုက်ကို ချန်လှပ်ထားပြီး မြစ်ဆုံဒေသရဲ့ အထက်ပိုင်း နေရာ တော်တော်များများရဲ့ မြစ်အတွင်းကို စက်ယန္တရားတွေ နဲ့တူးကာ ရွှေတွေရှာကြ၊ အဖိုးတန်ဓာတ်သတ္တုတွေရှာကြ၊ အကန့် အသတ်မဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို အလေးအနက်မထား၊ ကိုယ့် အကျိုး ကိုယ့်အဖွဲ့စည်းအကျိုး တစ်ဖက်သတ်ကြည့်ကာ လုပ်ချင် သလိုလုပ်၊ သဘာဝသယံဇာတတွေကို ယူချင်သလို ယူသွားကြ တဲ့ အပေါင်းအပါတစ်စုရဲ့ အကြောင်းတွေကိုတော့ ဒီနေရာမှာ ကျွန်တော် ဘာမှမပြောချင်ပေမယ့်လည်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် သေချာပေါက် ပျက်စီးသွားတာကိုတော့ ပြောကိုပြောရမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ ဖျက်ဆီးလို့ ပျက်စီးခဲ့ရတဲ့ နေရာတွေ တော်တော်များများရှိပေမယ့် မြစ်ဆုံနဲ့ မြစ်ဆုံ ပတ်ဝန်းကျင် နေရာတွေကတော့ တော်တော်ကို ပျက်စီးသွားပြီလို့ မြစ်ကြီးနားဒေသခံတွေနဲ့တွေ့တဲ့အခါ ရင်နင့်သီးစွာပြောဆိုသံ တွေလည်း ကျွန်တော့်နားနဲ့ ဆတ်ဆတ်ကြားခဲ့ရပါသေးတယ်။ ။

ကျွန်တော်ဟာ အခွင့်အလမ်းတစ်ခုကြောင့် နာမည်ကြီးတဲ့ မြစ်ဆုံရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းနယ်မြေရဲ့ တချို့အစိတ်အပိုင်း တွေဆီကိုလည်း ရောက်ခဲ့ပြန်ပါသေးတယ်။ စီမံကိန်းက ရပ်နား

ထားတာကြာတော့ တချို့လုပ်လက်စ အစိတ်အပိုင်းတွေတောင် ပျက်စီးယိုယွင်းနေတာကိုလည်း တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ တိုးတက်တဲ့ အမြင်ရှိတဲ့ ပညာတတ်ကချင် တိုင်းရင်းသားအချို့နဲ့လည်း မြစ်ဆုံ ကိစ္စကို စကားပြောခွင့် ဆွေးနွေးခွင့်ရခဲ့ပါသေးတယ်။ သူတို့က မြစ်ဆုံဆည်ဆောက်ပြီး လျှပ်စစ်ရေအား လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်မှာကို ကန့်ကွက်ကြပါတယ်။ ဘာကြောင့် ကန့်ကွက်ကြ သလဲဆိုတာရဲ့ အကြောင်းပေါင်းစုံထဲမှာ အားလုံး တညီတညွတ် တည်း ကန့်ကွက်မှုကတော့ မြစ်ဆုံရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းဟာ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု လုံးဝမရှိတာကြောင့်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

တိုင်းပြည်တိုးတက်ရေးကို တိုင်းရင်းသားတွေက လိုလို လားလား ရှိပေမယ့် ဘယ်လိုလုပ်ရင် ဘာတွေ ဖြစ်နိုင်တယ်၊ ဘာတွေဖြစ်လိမ့်မယ်၊ ဘယ်လိုကောင်းကျိုးတွေရမယ်၊ ဆိုးကျိုး တွေကို ဘယ်လိုကာကွယ်မယ်၊ ဇီဝနဲ့ ရုက္ခ မျိုးစိတ်တွေကို ဘယ် လိုထိန်းသိမ်းမယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်တွေကို ဘယ်လို လုပ်မယ်၊ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ အရေးကို ဘယ်လိုဆောင်ရွက် မယ်၊ အကျိုးအမြတ်က ဘယ်လို၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်က ဘယ်အတိုင်းအတာ၊ ဘယ်လိုမွမ်းမံမယ်၊ ပြင်ဆင်မယ် စသည် စသည်တို့တွေကို ဒေသခံပြည်သူတွေနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ လုံးကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ချမပြလို့ ကန့်ကွက်ကြတာကို တွေ့ရှိ ရပါတယ် ။

မြစ်ဆုံရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းကို ရပ်နားလိုက်တာကြောင့် စီမံကိန်းဝင်းထဲမှာတော့ အဆောက်အဦတော်တော်များများဟာ ယိုယွင်းပျက်စီး နေတာကိုတွေ့ရပါတယ်။ ဝန်ထမ်းလိုင်းခန်းတွေဟာလည်း စုတ်ပြတ်သပ်နေပြီး စီမံကိန်းအတွက် အထောက်အကူပြုမယ့် ဧရာဝတီမြစ်ဖြတ်ကူး ဆောက်လက်စတံတားကြီးတစ်စင်းဟာလည်း ထီးထီးကြီး အဓိပ္ပာယ်မဲ့စွာ တွေ့ခဲ့ရပါသေးတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကားမောင်းသွားတဲ့ ကွန်ကရစ်လမ်းက အသစ်ကြီးဖြစ်ပေမယ့်လည်း အသုံးမပြု မထိန်းသိမ်းတာကြာလို့ လမ်းဟောင်းကြီးလို ဖြစ်နေပြီး ဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက်မှာလည်း ခြံနွယ်ပိတ်ပေါင်းတွေနဲ့ ကြည့်ရတာတော့ မျက်စိပသာဒ မရှိလှပါဘူး။ ထိန်းသိမ်းမှုမရှိလို့ ပျက်စီးနေတဲ့ ယာဉ်ယန္တရားတွေထားတဲ့ ကွင်းပြင်ကြီးတွေ၊ ကွန်တိန်နာတွေထားတဲ့ ကွင်းပြင်ကြီးတွေကိုလည်း အခွံချည်းသက်သက်သာသာ တွေ့ရပြီး၊ အလေ့ကျပေါက်ပင်တွေ ပေါက်နေတာကိုလည်း တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ စက်ယန္တရားကြီးတွေ၊ ကွန်တိန်နာတွေကိုတော့ သူတို့(တရုတ်)တွေ သူတို့တိုင်းပြည်ကို ပြန်သယ်သွားကြတယ်လို့လည်း ကြားသိရပါတယ်။ ကျွန်တော် စိတ်အဝင်စားဆုံး နေရာကတော့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို ဆည်ပိတ်မယ့်နေရာ တာတမံပိတ်မယ့်နေရာပဲ ဖြစ်ပါတယ် ။ ။

မြစ်ဆုံစီမံကိန်းသို့ . . .

ရေးချင်သည်ဖြစ်စေ၊ မရေးချင်သည်ဖြစ်စေ တာဝန်အရ ဝါသနာအရ အများအကျိုးရှေ့ရှုပြီး ရေးလိုက်ပါတော့ . . . ဆိုတော့ ရေးရတာပေါ့ဗျာ။ နောက်ထပ်ပြီး ပွဲဆူအောင် နှိုးဆော် လိုက်တော့လည်း မရေးမဖြစ် ရေးလိုက်ရပါတော့တယ်။ ဧရာဝတီ ရဲ့ မြစ်ဆုံဆိုတော့ တော်တော်ကို သတိထားရေးရပါတယ်။ စာရေးတယ်ဆိုတာကလည်း နွားနောက်က လှည်းဘီးရာလိုက် သလိုမှားရင် သမိုင်းအမှား၊ မှတ်တမ်းအမှားကြီးဖြစ်ကာ လူတွေ ရှုံ့ချတာခံရပြီး၊ မှန်ရင် သမိုင်းအမှန်၊ မှတ်တမ်းအမှန် အဖြစ် နောင်မျိုးဆက်တွေ အသုံးတည့်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်ပဲ ကျွန်တော်ဟာ စာတွေပြန်ဖတ်နေရတာဖြစ်လို့ အချိန်ကလည်း မတန်သေးလို့ နိဂုံးမချုပ်သေးတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်တစ်ခါ ဗာဆိုတာ ဆုံးအောင်ဖတ်ပါမှ ဆုံးအောင်ဖတ်ပြီး တွေးနိုင်ပါမှ စဉ်းစားနိုင်ပါမှ ဆိုလိုရင်းကို သဘောမိသွားတာပဲ မဟုတ်ပါ လား။

စားသောက်ဆိုင်တွေရှိတဲ့ မြစ်ဆုံဖက်ခြမ်းကနေ လှမ်း ကြည့်လိုက်ရင် မေခမြစ်ရဲ့ တစ်ဖက်ကမ်းမှာ စီမံကိန်းဧရိယာ တစ်ခုကိုတော့ ကျွန်တော် မရောက်ခဲ့ဘဲ ဓာတ်ပုံလောက်သာ လှမ်းရိုက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် သွားချင်ကြောင်းပြောတဲ့ အခါမှာတော့ အဲဒီဖက်ကိုသွားတဲ့ ကားလမ်းမရှိသလို တံတား

လည်းမရှိကြောင်း ပြောပါတယ်။ အချိန်ကလည်း မလုံလောက် တော့ စက်တပ်လှေနဲ့လည်း မသွားဖြစ်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် နေ မညိုခင် မြစ်ဆုံ စီမံကိန်းဆိုက်ထဲကိုရောက်၊ လှေလာမေးမြန်း၊ ဓာတ်ပုံတွေ ရိုက်၊ ဗီဒီယိုရုပ်ကတ်တွေ ရိုက်ပေါ့။

အဲဒီကနေမှ မြစ်ဆုံစီမံကိန်းဧရိယာထဲကို ရောက်လာပါ တော့တယ်၊ ရာသီဥတုကလည်း ပထမတစ်ခေါက်ကလို မဟုတ် တော့ဘဲ ညနေပိုင်း နေသာသာလေးနဲ့ အဆင်ပြေနေပါတယ်။ တချို့နေရာတွေမှာ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို တစ်ချက်တစ်ချက် လှမ်းမြင်ရလိုက် ပျောက်ကွယ်သွားလိုက်ပေါ့ဗျာ။ အတွေးထဲမှာ တော့ ခု ကားစီးနေတဲ့နေရာဟာ မြစ်ဆုံစီမံကိန်းကြီး စလိုက်ရင်၊ ပြီးသွားရင် ရေမြုပ်ဧရိယာဖြစ်သွားမှာပဲ ဆိုတော့၊ ကျွန်တော် ကြက်သီးမွေးညင်း ထသွားပါတော့တယ်။ မျက်စိထဲလည်း ရေပြင်ကျယ်ကြီးကို မြင်လိုက်ရပါတယ်။ သွားရင်းသွားရင်း အဆောက်အဦပျက်တွေ၊ စီမံကိန်းမရပ်နားခင်က ကွန်တိန်နာ တွေ ပစ္စည်းတွေ မော်တော်ကားတွေထားတဲ့ မြေထိုးထားတဲ့ ကွင်းကြီးတွေကိုလည်း မြင်ရတာ စိတ်ထဲတစ်မျိုးကြီးပါပဲ။ ခံစား ရတာကတော့ စာဖတ်သူတွေလည်း ဒီနေရာကို ဒီလိုမျိုးရောက် ရင် ဒီလိုမျိုးပဲ ခံစားရမှာကတော့ သေချာလှပါတယ်။ မျက်စိက လည်းဘယ် ညာကြည့်၊ ဓာတ်ပုံတွေလည်းရိုက်၊ မေးခွန်းတွေ လည်းမေး၊ မျက်စိလည်း အငြိမ်မနေ၊ ပါးစပ်လည်း အငြိမ်မနေ၊

လက်ကလည်း ကင်မရာနှစ်လုံးနဲ့။ ဒီနေရာကိုရောက်တာ ကံထူးပေစွဆိုတဲ့ စိတ်နဲ့ စာတွေလည်းရေးမယ်ပေါ့။

ကျွန်တော်နဲ့ SPIC မြစ်ဆုံ မြစ်ကြီးနား တာဝန်ခံနဲ့တွေ့ တော့ သူကမေး ကိုယ်ကဖြေ။ ကိုယ်ကမေး သူကဖြေနဲ့ သဘော ထား မတိုက်ဆိုင်တာတွေက အများသား။ မြစ်ဆုံပရောဂျက်နဲ့ ပတ်သက်လို့ ကျွန်တော်ကတော့ ရိုးရိုးသားသားပဲ ပြောခဲ့ပါတယ်။ မြစ်ဆုံက မြန်မာပြည်ရဲ့ နိုင်ငံရေး ဖြစ်သွားပြီ. . . လို့။ ဘယ်လိုပဲပြောပြော သူလည်း မငြင်းနိုင်တာတစ်ခုပဲ ရှိတယ်။ သူတို့က တရုတ် ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်တွေ ဖြစ်တယ်၊ တချို့ကေဒါတွေတောင် ပါနိုင်ပါတယ်၊ စကားပြောလည်းအလွန် စောင်းကြပါတယ်၊ သူတို့နဲ့ စကားပြောတဲ့အခါ ကိုယ်ကတော့ နိုင်ငံရေးသမားအနေနဲ့ပဲ ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ တိုင်းပြည်တိုးတက်ရေး မျက်နှာပဲကြည့်ပါတယ်၊ အဲဒီနေရာကနေပဲ စကားပြောမှာပါ ဆိုတဲ့တောင့်ကနေပဲ သူတို့ကိုပြောပါတယ်။ သူတို့နဲ့ စကားပြောရတာ သံခင်းတမန်ခင်းလည်းပါရ၊ ယဉ်ကျေးမှုလည်းရှိရ၊ ရပ်ကွက်ထဲစကားပြောရသလို မဟုတ်၊ လက်ဘက်ရည်ဆိုင်မှာ သူငယ်ချင်းတွေနဲ့ စကားပြောသလိုမဟုတ်လို့ သိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်း ပြောရတော့ တချို့စကားလုံးတွေဆို ချင့်ချင့်ချိန်ချိန် ပြောရပါတယ်။ စကားနည်း ရန်စဲဆိုသလို၊ စကားနည်းအေးဆေးဆိုသလို နောက်ဆုံး နိုင်ငံရေးစကား

ဆိုလိုက်တော့မှ စကားပြတ်သွားပြီး ယခုခရီးစဉ်ကို စတင်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့က ကျွန်တော်ပြောတာတွေကို သိပ်သဘော မတွေ့တာကိုတော့ နောင်ခရီးစဉ်တွေမှာ ခန့်မှန်းလို့ ရခဲ့မိ ပါတယ်။

ကျွန်တော် ခုဆောင်းပါးမှာ အဓိကဖော်ပြချင်တဲ့ အကြောင်းကတော့ မြစ်ဆုံရေကာတာ တည်ဆောက်မယ့်နေရာ ကို ကျွန်တော် ရောက်ရှိခဲ့တာပဲဖြစ်ပါတယ်။ မြေပုံအရကြည့် မယ်ဆိုရင် မြစ်နှစ်စင်းဆုံတဲ့ မြစ်ဆုံဒေသရဲ့အောက်ဖက် မြစ်ကြောင်းကွေ့သွားတဲ့နေရာ တစ်ဖက်တစ်ချက်မှာ တောင် တွေရှိပါတယ်။ အဲဒီတောင်တွေကိုဖြတ်ပိတ်လိုက်ပြီး မေခမြစ် အခြမ်း ကျွန်တော်တို့ မြစ်ဆုံမှာတုန်းက မြင်ခဲ့ရတဲ့ စီမံကိန်း ဧရိယာမှ တူးမြောင်းဖောက်လုပ်ပြီး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ် လုပ်မယ့် တာဘိုင်စက်ကြီးတွေ တပ်ဆင်မှာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ဒီနေရာကိုရောက်တဲ့ အချိန်မှာတော့ အဆောက် အဦပျက်တွေနဲ့ တိတ်ဆိတ်ခြင်းက လွှမ်းမိုးလို့နေပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ဒီနေရာကိုလာချင်နေတာ ရောက်ချင်နေတာ လွန်ခဲ့တဲ့ တစ်နှစ်ကျော်ကဖြစ်လို့ ရောက်တယ်ဆိုရင်ပဲ စိမ်ပြေ နပြေသွား လို့ရတဲ့နေရာတွေကို သွားခဲ့ပါတယ်။ တော်တော်ကြာ ကြာလည်း ကြည့်ခဲ့မေးမြန်းခဲ့ဓာတ်ပုံတွေ၊ ဗီဒီယိုရုပ်ကတ်တွေ ရိုက်ခဲ့ပါတယ်။ အချိန်ကတော့ ညနေစောင်းကလေးဆိုတော့

သာသာယာယာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း ကျွန်တော်ဟာ အဲဒီရှုခင်းကြီးကို ကြည့်ရှုခံစားရင်း စိတ်နှလုံး ဟာ သာယာလိုက် မသာမယာဖြစ်လိုက်နဲ့ အမျိုးမျိုးရောထွေးလို့ နေပါတော့တယ်။ စိတ်ကူးထဲမှာ ဆည်ကြီးပိတ်လိုက်တော့ ရေတွေလွှမ်းနေပြီး ရေပြင်ကြီးကို မြင်ယောင်နေပါတော့တယ်။ ရေပြင်ပေါ်မှာ အပျော်စီးသင်္ဘောလေးတွေ၊ အပျော်စီးရွက်တတ် လှေကလေးတွေ၊ ကျေးငှက်မျိုးစုံ ပျံဝဲနေတာတွေ၊ ရေကာတာကြီးရယ်၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်နေတဲ့ ဂျင်နရယ်တာကြီးတွေ၊ မြန်မာပြည်အနှံ့ လျှပ်စစ်မီးရနေပြီး၊ စက်ရုံတွေ၊ လျှပ်စစ်ရထားတွေ၊ ကျည်ဆံရထားတွေနဲ့ သာယာဝပြောတဲ့ ခေတ်မီတိုးတက်တဲ့ နိုင်ငံတော်သစ်ကြီး ဘာညာဘာညာ ဘလားဘလားပေါ့။

တစ်ဖက်ကလည်း မြေလျင်လှုပ်လိုက်လို့ကတော့ . . . ၊ သူတို့ပြောတဲ့ ရစ်ချ်တာစကေး အဆင့် ၉ အထိ ခံနိုင်တယ်ဆိုတာ ဟုတ်ပါ့မလား၊ တစ်ကယ်လို့ မခံနိုင်ဘူးဆိုရင် မတွေးရဲစရာကြီး၊ အောက်ဖက်က မြို့တွေ၊ လူတွေ အကုန်ဒုက္ခလှလှကြီး ရောက်ကုန်တော့မှာပဲ . . . ဘုရားဘုရား။ တိုင်းပြည်ကြီး တိုးတက်နေတာရဲ့ပြောင်းပြန် အတိဒုက္ခရောက်သွားတဲ့ နိုင်ငံကြီး ဖြစ်သွားခဲ့ရင်၊ ကမ္ဘာပေါ်က နိုင်ငံတိုင်းလိုလိုမှာ ရေအားလျှပ်စစ် ထုတ်လုပ်နေတဲ့နိုင်ငံတွေ အများကြီးထဲမှာ အင်မတန်နည်းပါး

တဲ့ ဆည်ကျိုးမှုတော့ ဖြစ်တာသိပေမယ့်၊ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ တော့အဖြစ်မခံနိုင်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့လူမျိုးတွေ၊ ကျွန်တော် တို့ တိုင်းရင်းသားညီအစ်ကိုတွေတော့ အဲဒီလိုအဖြစ်မခံနိုင် ပါဘူး။

မြစ်အောက်ပိုင်း ဧရာဝတီမြစ် တစ်လျှောက်မှာတော့ နွေ့နွေ့ မိုးမိုး၊ ဆောင်းဆောင်း မြစ်ရေဟာ ပုံမှန်ပဲစီးဆင်းနေမှာ ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ ဘာလို့လည်းဆိုရင် မြစ်ဆုံဆည်ကြီးကြောင့် ရေကို လိုသလို ထိန်းညှိပြီး ရေပိုလွှဲတွေကနေ လွတ်ပေးလို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ မြစ်ကြောင်းတစ်လျှောက် ငါးရှာနေကြတဲ့ ကိုတံငါတို့လည်း ငါးတွေကိုနေ့ရောညပါ ရှာစရာမလိုတော့ဘဲ မြစ်ကမ်းနဘေး မြစ်ရေထဲမှာပဲ ပိုက်တွေနဲ့ ခြံခတ်ပြီး ငါးတွေ မွေးမြူလို့ ရပါတယ်တဲ့။ နောက်ပြီးကမ်းပြိုတာတို့ ရေတိုက်စား တာတို့ မရှိတော့လို့ လယ်သမားတွေ မြေယာဆုံးရှုံးမှုလည်း မဖြစ်တော့ဘူးတဲ့။ တချို့နေရာတွေမှာ နုန်းတင်ပေမယ့် နုန်းတူးစက်နဲ့ တူးလိုက်ရင်လည်း ရေကြောင်းပြောင်းလဲမှုတွေ မဖြစ်တော့ဘူးတဲ့။ မိုးတွင်းမှာ မိုးများလို့ မိုးကြီးလို့ ရေကြီးရေလျှံ လည်း မဖြစ်တော့ဘူးတဲ့။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ မိုးများရင် ရေ လှောင်ထားတဲ့နေရာက ရေတွေကိုလွှတ်တာ လျှော့ချလိုက်ရင် ရေလည်း အရင်ကလို မကြီးနိုင်တော့ဘူးတဲ့။ ရေအားလျှပ်စစ် ဆိုတာ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဈေးအသက်သာဆုံးဖြစ်တော့ လျှပ်စစ်ကို

အခြေခံပြီးထုတ်လုပ်တဲ့ ကုန်ချောပစ္စည်းတွေလည်း ဈေး သက် သက်သာသာနဲ့ ထုတ်လုပ်နိုင်မှာဖြစ် လို့ နိုင်ငံတကာဈေးကွက် ကို ထိုးဖောက်နိုင်တယ်တဲ့။ နိုင်ငံတိုင်းမှာ အရေးအကြီးဆုံး အင်ဖရာစတက်ချာလို့ခေါ်တဲ့ အခြေခံအဆောက်အအုံ ကောင်း လာပြီး နိုင်ငံတကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေလည်းအများကြီးဖြစ်လာ မှာဆိုတော့ ရွှေပြည်တော်ကြီးဖြစ်လာမယ့် သဘောပေါ့ဗျာ။

ညနေလည်း တော်တော်လေးစောင်းလာပြီ၊ အမှောင် ဖက်ကိုလည်း ချင်းနင်းဝင်ရောက်လာပြီဆိုတော့ ကျွန်တော် တို့လည်း ပြန်ကြလေသတည်းပေါ့။ အပြန် ကားပေါ်ကနေ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးရဲ့ လှပတဲ့တချို့နေရာတွေ၊ မလှမပဖြစ်သွား ရတဲ့နေရာတွေ၊ မြစ်ကြီးနားမြို့ရဲ့ အလှအပတွေနဲ့ စိတ် မသက် မသာစွာ ငေးမောခဲ့ရတဲ့ စစ်ဘေးရှောင်စခန်းတွေကို အရသာ မျိုးစုံခံစားရင်း တည်းခိုရာနေရာ မြစ်ဆုံဟိုတယ်ကို ရောက်လာ ပါတော့တယ် ။ ။

မြစ်ဆုံစီမံကိန်းအား လေ့လာခြင်း

ကျွန်တော်တို့ ဟိုတယ်ရောက်တော့ မှောင်နေပါပြီ။ မြစ်ဆုံဟိုတယ်ဆိုတာ နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ ဟိုတယ်တစ်ခုလို ပါပဲ။ ဟိုတယ်ရဲ့ ပိုင်ဆိုင်မှုကတော့ ကျွန်တော်လည်း သေသေ ချာချာ မလေ့လာနိုင်ခဲ့ပေမယ့် တရုတ်အပိုင်ချည်းပဲ မဟုတ်

တာတောင် တရုတ်အမျိုးသား ရှယ်ယာကတော့ပါမယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဓာတ်လှေကားစီးတာကအစ အသုံးအနှုံး အဆောင်အယောင်တွေအဆုံး တရုတ်အငွေ့ အသက်တွေကြောင့် ပဲဖြစ်ပါတယ်။ ခဏအနားယူပြီးရေချိုးကာ ညနေစာ စားသောက်ဖို့ မြစ်ကြီးနားမြို့ထဲထွက်၊ ဂျပန်စတိုင် ဆူရှီဆိုင်တစ်ဆိုင်မှာ စားသောက်ကြပါတယ်။ ကျွန်တော့ကို တာဝန်ယူပြီးလိုက်ပို့တဲ့ မြစ်ဆုံစီမံကိန်း ရန်ကုန်ရုံးခွဲတာဝန်ခံ ကလည်း ကြားခံမြန်မာ တစ်ယောက်ကတစ်ဆင့် ဘာသာပြန် ပေးကာ စကားပြောကြတာကလည်း ခရီးသိပ်မတွင်ဘဲ ဖြစ်နေပါတော့တယ်။ တကယ်တမ်းတော့ခရီးမတွင်တာဘဲ ကျွန်တော် အဖို့ ခပ်ကောင်းကောင်းပဲ ဖြစ်နေပါတယ်။ ဘာလို့လည်း ဆိုတော့ သူတို့တွေ ကျွန်တော့ကို ဘာတွေဘယ်လိုပဲ လိုက်ပြု လိုက်ပြု၊ ဘာတွေ ဘယ်လောက်ပဲပြောပြော ကျွန်တော့ကို တိုင်းပြည်ချစ် နိုင်ငံရေးသမား တစ်ယောက်အဖြစ် သူတို့ သတ်မှတ်လိုက်ကြတာကို ကျွန်တော် သိလိုက်လို့ပဲ ဖြစ်ပါတော့ တယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့လည်း ကျွန်တော့်ရဲ့ လက်ကျန်ခရီးစဉ် တွေကို ပယ်ဖျက်လိုက်တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

စားသောက်ကြပြီး ဟိုတယ်ပြန်အိပ်တဲ့အခါ ကျွန်တော် တော်တော်နဲ့ မအိပ်နိုင်သေးပါဘူး။ မနက်ကတည်းက ခရီးစဉ် ကို ပြန်လည်သုံးသပ်နေမိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ မနက်က

စလို့ နံနက်စာစားပြီး၊ မြစ်ကြီးနားမြို့နယ် အောင်မြင်သာရွာမှာ SPIC က လှူတဲ့ လူနာတင်မော်တော်ယာဉ်ပေးအပ်ပွဲကို ရှေ့ဆုံး တန်းကနေ တက်ရောက် လေ့လာရပါသေးတယ်။ လူကြီးလိုလို ဘာလိုလိုနဲ့ပေါ့ ။ အောင်မြင်သာရွာဆိုတာ မြစ်ဆုံစီမံကိန်းမှာ ရေမြုပ်ဧရိယာ ဖြစ်ပေါ်မယ့်ရွာတွေကို ရွှေ့ပြောင်းထားပေးပြီး SPIC က ရွာအသစ် တည်ထားပေးတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အိမ်ဝန်း၊ ခြံဝန်းတွေနဲ့ သပ်သပ်ရပ်ရပ်ကလေးဖြစ်ပါတယ်။ လျှပ်စစ်မီး ကလည်း ၂၄ နာရီရပြီး ကြည့်ရတာလည်း စနစ်တကျရှိလှ ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ရောက်ရှိတဲ့နေ့အထိ SPIC ကုမ္ပဏီက အဲဒီတစ်ရွာ လုံးကို ဆန်အစရှိသည်တို့ကို ထောက်ပံ့ပေးနေရ တယ်လို့လည်း သိရပါတယ်။ တွေ့တဲ့ရွာသား ၃ - ၄ ယောက်ကို မေးကြည့်တဲ့ အခါမှာတော့ သူတို့ဟာ မူလရွာမှာပဲ နေချင် ကြောင်း၊ မူလရွာက ဖွံ့ဖြိုးမှုမရှိပေမယ့် တောထဲသွားပြီး တော ကောင်တွေ ပစ်ဖမ်းရတဲ့ အလုပ်ကို ခုံမင်ကြောင်းပြောပါတယ်။ ရွာမှာတော့ ဝါးကိုအခြေခံတဲ့ အိမ်တွင်းမှုလုပ်ငန်းတွေနဲ့ ဝါးတူ စက်ရုံတစ်ရုံလည်း တွေ့ခဲ့ပါတယ်။ ရွာနဲ့ မလှမ်းမကမ်းက စမ်းချောင်းလေးမှာတော့ အပန်းဖြေ စခန်းလေးတစ်ခုအဖြစ် ဖန်တီးထားတာကိုလည်း တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီလိုဖန်တီးပေး ထားတော့ ရွာကလူတွေ အလုပ်အကိုင်သစ်တွေကို ရစေပါ တယ်။ အလုပ်အားတဲ့ရက်တွေမှာ မြစ်ကြီးနားနဲ့ အနီးဝန်းကျင်

က လူငယ်၊ လူကြီး၊ ကလေးပါမကျန် လာရောက်အပန်းဖြေ ဆော့ကစားနေတာကိုလည်း တွေ့ခဲ့ရပါသေးတယ်။ ရေထဲမှာ ကစားတဲ့ မော်တော်ကားကျွတ်တွေငှားနေတဲ့ အောင်မြင်သာ ရွာ က ၅ တန်းအရွယ် ကလေးတစ်ယောက်ကို မေးကြည့်ခဲ့ပါ သေးတယ်။

သားတို့ အောင်မြင်သာရွာမှာ နေရတာပျော်ရဲ့လားဆို တော့ . . . မပျော်ဘူး. . . တဲ့။ သားက ဘယ်မှာပျော်လဲ ဆို တော့ အရင်တုန်းက ရွာမှာပဲပျော်တယ်. . . တဲ့။ သားရယ် အရင်ကရွာမှာက တောထဲတောင်ထဲမှာလေ ကျောင်းလည်း ကောင်းကောင်း မရှိ ၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုလည်း မရှိ၊ လျှပ်စစ်မီး လည်း မရှိဘူးလေကွာ. . . ဆိုတော့ . . . သူက ဒီမှာနေရတာ မီးတော့ရှိတယ် စာကျက်ရတာ အဆင်ပြေတယ်၊ ဟိုမှာက ကစားလို့ကောင်းတယ်၊ တောထဲသွားရတာ ပျော်ဖို့ကောင်း တယ်. . . တဲ့။

မြစ်ဆုံရဲ့ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသက ရွှေ့ပြောင်းပြီးလို့စီမံကိန်း ကိုရပ်လိုက်တဲ့အခါ ပြန်ပြီး မူလရွာတချို့မှာ ပြန်လာနေကြတဲ့ ရွာသားတွေရှိပါတယ်။ အဲဒီအထဲက မြေးအရွယ်လေးကို ထိန်း ကျောင်းနေတဲ့ အသက် ၇၀ ကျော် အမေအိုကြီး တစ်ယောက်ကို တွေ့တော့ အမေရယ် အမေတို့ အောင်မြင်သာရွာမှာ နေရတာ မကောင်းဘူးလား၊ ဆေးရုံလည်းရှိတယ်၊ လျှပ်စစ်မီးလည်း

ရှိတယ်။ အိမ်ကောင်းကောင်းနဲ့လည်းနေရတယ်။ လမ်းတွေလည်း
 ကောင်းတယ်. . . ဆိုတော့. . . သူက. . . မနေချင်ပါဘူး။ ကိုယ်
 မွေးတဲ့နေရာမှာ ကိုယ့်မိသားစုနဲ့ပဲ သေတဲ့အထိနေချင်တယ်
 အဲဒီနေရာမှာပဲ ခေါင်းချချင်တယ်။ တိုးတက်တာ ချမ်းသာတာ
 နားမလည်ဘူး. . . တဲ့။ အဲဒီ အမေကြီးကတော့ ခပ်ပြုံးပြုံးနဲ့ပဲ
 သူ့ခေါင်းကို တွင်တွင်ခါကာ ကျွန်တော်ကို ပြန်ပြောပါတယ်။
 ကျွန်တော်က ဓာတ်ပုံလေးရိုက်ပါရစေလို့ ခွင့်ပန်တော့လည်း
 ရိုက်ခွင့်မပေးပါဘူး။ တစ်ချို့တော်တော်များများကို တီးခေါက်
 ကြည့်တော့လည်း အများစုက နေရာသစ်မှာ သိပ်ပြီးမနေချင်ကြ
 ပါဘူး။ သူတို့ဟာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်တာထက် နေရာဟောင်းမှပဲ
 ဝမ်းဝနေရင် ကျေနပ်ကြတဲ့ အင်မတန်ရိုးသားတဲ့ တိုင်းရင်းသား
 တွေ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ လက်တွေ့ပဲ ကျွန်တော် မြင်ခဲ့ရပါတော့
 တယ်။

ပုံမှာပြထားတဲ့အတိုင်းပါပဲ မြစ်ဆုံ ရေအားလျှပ်စစ်
 စီမံကိန်းဟာ ကမ္ဘာနဲ့ယှဉ်တဲ့အခါ မီဂါပရောဂျက် (Mega
 Project) အမျိုးအစား ဖြစ်လို့ စာရေးသူက နိုင်ငံရေးသမားအချို့
 တွေနဲ့ရော၊ နိုင်ငံ့ခေါင်းဆောင်အချို့တွေနဲ့ရော ဆွေးနွေးကြည့်
 တဲ့အခါ ကျွန်တော်က လုပ်ခြင်းမလုပ်ခြင်းကို မပြောဘဲ တော်
 တော်များများက သဘောမတူတာ တွေ့ရပါတယ်။ ကမ္ဘာပေါ်
 မှာ ခေတ်အမှီဆုံး နည်းစနစ်တွေနဲ့ လုပ်မယ်ဆိုရင်တောင်

နောက်ဆုံး ဒီမြစ်ဆုံစီမံကိန်းရဲ့ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုကို ကြည့်ပြီး တော့မှ ဆုံးဖြတ်လို့ရမှာဖြစ်ကြောင်း အားလုံးက သဘောတူ ကြတာတွေ့ရပါတယ်။ ဒါကလည်းရှင်းပါတယ်။ မြစ်ဆုံစီမံကိန်း ကို ဘယ်သူက စလုပ်ခဲ့တာလဲ၊ ဘယ်အစိုးရနဲ့သဘောတူခဲ့တာ လဲ၊ စီမံကိန်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ ပြည်သူလူထုရဲ့ သဘောတူညီမှု ရယူရဲ့လား၊ တရုတ်နိုင်ငံနဲ့ ဘာတွေများ သဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆိုခဲ့တာလဲ၊ သဘောတူတဲ့ အချက်တွေက ဘာတွေလဲ၊ ဘာတွေပေးပြီး ဘာတွေ ဘယ်လောက်ရလဲ၊ ပြည်သူ ရွေးချယ် တင်မြှောက်ထားတဲ့ အဖွဲ့မဟုတ်ဘဲနဲ့ အစိုးရမဟုတ်ဘဲနဲ့ ပြည်သူ လူထုမသိလိုက်တဲ့ ဘယ်သဘောတူညီချက်ကိုမျှ ကျွန်တော်တို့ လက်ခံလို့မရပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ကိုယ်တိုင် ပြည်သူတွေ ကိုယ်တိုင် ဒီမိုကရေစီအစိုးရဖြစ်ဖို့ လုပ်ဆောင်ခဲ့တာ အချည်းနှီး အဖြစ်မခံနိုင်ပါ။ ဒါ့ကြောင့် မြစ်ဆုံစီမံကိန်းရဲ့ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ကို ကြည့်ပြီးတော့မှ ကျွန်တော်တို့ ပြည်သူတွေဆုံးဖြတ်လို့ရမှာ ဖြစ်ကြောင်းကို ကျွန်တော်က SPIC ရဲ့ တာဝန်ခံတွေကို ပြတ်ပြတ် သားသားပြောခဲ့ပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ကျွန်တော်က နိုင်ငံရေးသမား ဖြစ်နေလို့ပါပဲ။ ။

ပွင့်လင်းမြင်သာမှုဆိုတာက တစ်ချို့နေရာတွေမှာ စကားတစ်ခွန်းလောက် ပြောရင်လုံလောက်ပေမယ့် တချို့နေရာ တွေမှာ အချိန်ယူပြီး ရှင်းပြရတာတွေ၊ တချို့အရေးကြီးတဲ့ကိစ္စ

တွေ့ဆိုရင် အချိန်ယူရတဲ့အပြင် အထောက်အထား ခိုင်ခိုင်လုံလုံ နဲ့ ဆောင်ရွက်ရတာတွေကို လုပ်ဆောင်ရပါတယ်။ မြစ်ဆုံအရေး ကတော့ နိုင်ငံတကာက အာရုံစိုက်တဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ လူသားတွေရဲ့ အနာဂတ် အကောင်းအဆိုးတွေအပေါ် မူတည် နေလို့ အချိန်ယူပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ ဆောင်ရွက်ရမယ့် လုပ်ငန်းစဉ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ် ။

မြစ်ဆုံအရေးကို တိုတိုတုတ်တုတ် သုံးသပ်မယ်ဆိုရင် တောင် (၁) မြစ်ဆုံစီမံကိန်းကို အာဏာသိမ်း စစ်အစိုးရ (တပ်မတော်အစိုးရ) က တရုတ်ပြည် နဲ့ ပူးပေါင်းကာ စာချုပ် ချုပ်ဆို အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ခြင်း။ (၂) ထိုသို့ဆောင်ရွက် အကောင်အထည်ဖော်တဲ့အခါ နိုင်ငံသား ပြည်သူလူထုကို အသိမပေး၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိပဲ အမိန့်အာဏာဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း။ (၃) ၂၀၁၀ နောက်ပိုင်း ပွင့်လင်းလာသော ခေတ်နှင့်လျော်ညီစွာ ဒေသခံများနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သူများမှ ကန့်ကွက်မှုများမှတစ်ဆင့် နိုင်ငံနှင့်အဝှမ်း ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်လာတာကြောင့် မြစ်ဆုံ စီမံကိန်းအား မဖြစ်မနေ ရပ်စဲလိုက်ခြင်း စတဲ့အချက်တွေဟာ မြင်သာတဲ့အချက်တွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ခုချိန်မှာတော့ မြစ်ဆုံ အရေးဟာ တဖြည်းဖြည်း နိုင်ငံရေးကစားကွင်း ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်လာတာကိုလည်း တွေ့ရှိလာပါတော့တယ် ။

ထိုမြစ်ဆုံနိုင်ငံရေးကစားကွင်းထဲ ဝင်ရောက်ကစားကြမည့် ပလေယာကစားသူများကြောင့် မြန်မာပြည်သူလူထုများ အတွေးမှား အရွေးမှားမည်ကို ကျွန်တော်အပါအဝင် ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းသူများမှာ စိုးရိမ်တကြီးအခြေအနေဟု သုံးသပ်ရပါတယ်။ အကြမ်းဖျင်း ပြောမည်ဆိုပါက ဘယ်ပါတီမဆို ဘယ်အဖွဲ့စည်းမဆို မြစ်ဆုံစီမံကိန်းကို လုပ်ပါမည်လို့ ပြောကြမှာမဟုတ်ပါ။ မြစ်ဆုံစီမံကိန်းကို ရပ်ပစ်မယ်ဆိုပြီးတော့သာ မဲရရှိရေးကို လုပ်ဆောင်ကြမှာဖြစ်ပါတယ်။ လက်ရှိ NLD အစိုးရမှာ လောလောဆယ်တွင် မြစ်ဆုံစီမံကိန်းကို လုံးဝရပ်ပစ်လို့မရတဲ့အခြေအနေမှာ ရှိနေတာ တွေ့နေရပါတယ် ။

သံခင်းတမန်ခင်း အခြေအနေ ရှိတဲ့အပြင် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေဖြစ်တာက တစ်ကြောင်း၊ တရုတ်ရဲ့ အကျိုးစီးပွားတွေက မြန်မာနိုင်ငံမှာ အရင်အစိုးရလက်ထက်ကတည်းက ခုထိ အများဆုံးဖြစ်နေတာက တစ်ကြောင်း၊ လက်မည်းကြီးတွေနဲ့ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံကိုယ်တိုင်က မြစ်ဆုံစာချုပ်ကို မြန်မာပြည်သူကို မချပြပါနဲ့ဦးလို့ မေတ္တာရပ်ခံ ထားလို့ရော မဖြစ်နိုင်ဘူးလား လား။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်ပါ NLD အစိုးရကတော့ အများပြည်သူ သဘောမတူတဲ့ ကိစ္စဟူသမျှ ဘာကိုမှ လုပ်မှာမဟုတ်ပါဘူး ဆိုတာ ကျွန်တော့် အတွေ့အကြုံအရ ပြောနိုင်ပါတယ်။

NLD ခေါင်းဆောင်တချို့၊ နိုင်ငံရေးသမား တချို့၊ ပညာရှင်တစ်ချို့နှင့် ပြည်သူလူထုတစ်ချို့ကတော့ ဧရာဝတီမြစ် မြစ်ဖျားခံရာ မြစ်ဆုံနေရာမှာ ရေအားလျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ဖို့ သဘောတူတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ဘယ်လိုအခြေခံ အကြောင်းတရားတွေကို နားလည်တွက်ချက်ပြီး လက်ခံရ သလဲဆိုတာကို လေ့လာကြည့်တဲ့အခါမှာတော့ . . .

ယခုခေတ်ဟာ နည်းပညာခေတ်ဖြစ်ပါတယ်။ နည်းပညာ ခေတ်မှာ ဉာဏ်ရည်ဉာဏ်သွေးအားဖြင့် လူသားတွေသည် မနိမ့် ကြောင်းယခုခေတ်တွင် သုံးနေကြ ကွန်ပျူတာအပါအဝင် နာနိုနည်းပညာ ထွန်းကားလာရာ လူတစ်ဦးစီ၌ လက်ကိုင်ဖုန်း များပင်လျှင် ကွန်ပျူတာတစ်လုံးလိုပင် လုပ်ဆောင်နိုင်ကြောင်း မှာထင်ရှားလှပါတယ်။ ဆည်တည်ဆောက်ရာ၌ ခေတ်လွန် နည်းပညာများ ပေါ်ကြွယ်ဝသော အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် တစ်ခြားနိုင်ငံများ အကူအညီဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ကျွမ်းကျင်သော နိုင်ငံတကာပညာရှင်များနှင့် လည်းကောင်း အကူအညီရယူ၍ တိုင်းတာတွက်ချက်ပြီး စီမံမှု များ ပြုလုပ်လျှင် နိုင်ငံတကာ၌ ဆည်တာတမံပိတ်ရာတွင် ဆိုးကျိုးများဖြစ်တတ် သောဂေဟစနစ်ကိုလည်း ဆည်မဆောက် ခင် ရေလွှမ်းစရိယာများရှိ သစ်ပင်၊ တိရစ္ဆာန်များနှင့် အခြား မျိုးစိတ်ပေါင်းများစွာတို့ကို အခြားတစ်နေရာတွင် မွေးမြူဖန်တီး

ထားပြီး ဆည် တည်ဆောက်ပြီး၍ ရေလွှမ်းသွားသောအခါတွင် ထိုသစ်ပင်များ၊ တိရစ္ဆာန်များ၊ မျိုးစိတ်များကို သင့်တော်သည့် နေရာတွင် ပြန်လည် ရှင်သန်ခြင်းအားဖြင့် လုပ်ဆောင်၍ရပါတယ်။ ဆိုလိုချင်တာက မူလသဘာဝအတိုင်း မရှိတော့ပေမယ့် သဘာဝအတိုင်းလိုတော့ ပြန်ရှိနေမှာဖြစ်ပါတယ်။ စွမ်းဆောင်နိုင်ရင် စွမ်းဆောင်နိုင်သလောက် မူလသဘာဝထက်ပင် ကောင်းမွန်အောင် လှပအောင် ပြုပြင်စီရင်နိုင်ပါသေးတယ်။ စာချုပ်ပါအချက်အလက်များကို ပြင်ဆင်ပြီး ရှုထောင့်မျိုးစုံက ဆင်ခြင်သုံးသပ်ကာ သဘောတူတာကို တွေ့ရပါတယ်။ [ခွဲပြောရရင် တိုင်းပြည်တိုးတက်ရေး မျက်နှာစာကနေ သဘောတူတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဆရာကြီးတစ်ယောက်ပြောတာက နိုင်းမြစ်လို လုပ်မှာလား သူ့ရောက်ဖူးခဲ့တဲ့ နိုင်းမြစ်အကြောင်း ပြောပြတယ်။ နိုင်းမြစ်က Aswan ဆည်အကြောင်းပြောပြတယ်။ သူတို့ဆီမှာ သမိုင်းဝင် နိုင်းမြစ်ကြီးကို ဒီအတိုင်းထားမှာလား ပျက်စီးနေတာကို ထိုင်ကြည့် နေမှာလား။ ပြုပြင်မယ်ဆို ဘယ်လိုလုပ်ကြမှာလဲ။ ဟုတ်ပြီ နိုင်း မြစ်ကြီးကိုကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့ ထိပ်တန်းဗိသုကာပညာရှင်ကြီးတွေ။ အင်ဂျင်နီယာကြီးတွေ ရေအားလျှပ်စစ်ကျွမ်းကျင်သူတွေ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ကျွမ်းကျင်သူတွေ စတဲ့ ပညာရှင်များနဲ့ တိုင်ပင်ပြီး ဆိုင်ရာပညာရှင်များက သူတို့ရဲ့

အနုပညာဆန်စွာ ဖန်တီးလုပ်ဆောင်ကြလို့ နိုင်းမြစ်ကြီးဟာ နဂိုထက်ပိုမိုလှပပြီး ကမ္ဘာပေါ်မှာ နာမည်ကြီး မြစ်ကြီးတစ်ခု အဖြစ် ထင်ရှားနေတာကို Google မှာ ဝင်ကြည့်နိုင်ပါတယ်။ ရှေးဟောင်းနတ်ရုပ်တွေ၊ ပိရမစ်တွေ၊ စဖင့်တွေ စတဲ့ ရှေးဟောင်း သဘာဝအဆောက်အဦတွေလည်း မပျက်မစီး။ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ကလည်းပဲ နဂိုထက် သာသာယာယာ။ နိုင်ငံ တကာ ခရီးသွားအဖွဲ့တွေကြောင့် ပိုက်ဆံ တွေရ၊ လျှပ်စစ်မီး တွေလည်း ထိန်ထိန်သာ။ ကျွန်တော်တို့ စိတ်ကူးယဉ်တွေထဲက အတိုင်းကို ဖြစ်နေတာပေါ့။ ကျွန်တော်တို့မှာတော့ စိတ်ကလေး ကိုပဲ ကူးပြီးတော့ ယဉ်သကို ဆိုသလိုပဲ လုပ်နိုင်ကြပြီး နောင် လာနောင်သားတွေကို အဲဒါကိုပဲ လက်ဆင့်ကမ်းနိုင်မှာပဲဖြစ်ပါ တယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို အဲဒီလို နိုင်းမြစ်ကြီး လို့ လုပ်ချင်တာပေါ့ဗျာ။ ကျွန်တော် လေ့လာရသလောက် ခုဆို မြစ်ဆုံအကြောင်းပဲ ပြောနေကြတယ်။ ဆည်အကြောင်းပဲပြော နေကြပြီး ဧရာဝတီအကြောင်းတော့ မပြောကြဘူး။ ဧရာဝတီ မြစ်ကြီးကို သန့်ရှင်းသွားအောင် ငါတို့တွေ အမှိုက်မပစ်ကြ တော့ဘူး။ မြစ်အတွင်းမှာရှိနေတဲ့ အမှိုက်တွေကို လိုက်ကောက် ကြမယ်၊ မိုးများတဲ့အခါ မြစ်ရေမတိုက်စားရအောင် ကမ်းပါး တွေမပြိုအောင် မြစ်ကြီးကျယ်ပြန့် ကားမထွက်လာအောင် အရင်တုန်းကလို သာသာယာယာဖြစ်အောင် လုပ်ဆောင်ကြ

ဖို့တော့ ကျယ်ကျယ်လောင်လောင် ပြောကြဆိုကြတာတွေ သိပ်
မကြားရပါဘူး။ မြန်မာပြည်မြောက်ဖျားကစလို့ ဟိုးအောက်ဖက်
ပင်လယ်ထဲကိုစီးဝင်သွားတဲ့ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်သန်းပေါင်းများစွာက
စလို့ ဒီနေ့ထိ မပြတ်စီးဆင်းနေတဲ့ သမိုင်းဝင် သမိုင်းတွင်တဲ့
ဧရာဝတီအကြောင်းကိုတော့ မပြောကြဘူး။

မြစ်ဆုံဆိုတာနဲ့ ဧရာဝတီပါလာပါပြီ။ ဧရာဝတီခန္ဓာနဲ့
မြစ်ဆုံနှလုံးသားဆိုတာ ဘယ်လိုမှ ခွဲမရဘူးဘဲ ဖြစ်ပါတယ်။
ကျွန်တော် မြစ်ဆုံစီမံကိန်းတာဝန်ခံနဲ့တွေ့တော့ ကျွန်တော်
ပြောတဲ့ စကားတစ်ခွန်းရှိပါတယ်။ ခုမြစ်ဆုံစီမံကိန်းဟာ
မြန်မာ့နိုင်ငံရေး ဖြစ်နေပြီဆိုတဲ့အကြောင်း၊ ကျွန်တော်တို့
ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးထက် မြစ်ဆုံအရေးဟာ ကျယ်ပြန့်လာ
နေကြောင်း၊ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးဟာလည်း ကိုယ့်တိုင်းပြည်
အရေးဖြစ်လို့ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် ငြိမ်းချမ်းရေးရအောင်
ကြိုးစားနေဆဲဖြစ်ကြောင်း၊ နိုင်ငံတကာက ဝိုင်းဝန်းကူညီပေး
ရုံကလွဲလို့ ဘာမှလုပ်ပေးလို့ မရကြောင်း၊ မြစ်ဆုံအရေးဟာ
လျော်ကြေးပေးပြီး ငွေနဲ့ ဖြေရှင်းလို့ရကြောင်း၊ ငြိမ်းချမ်းရေး
ဟာ လျော်ကြေးပေးလို့ မရကြောင်း၊ ငွေနဲ့ ဖြေရှင်းလို့မရ
ကြောင်း...။ ပြောလိုက်တော့ သူတို့ကလည်း ကျွန်တော်ကို
ဒါလည်း ဟုတ်တာပဲ ... တဲ့။ ။

အခန်း(၅)

မြစ်ဆုံရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း လုပ်သင့်/မလုပ်သင့်

ကျွန်တော်လေ့လာရသမျှ နှင့် သွားခဲ့လာခဲ့ ပြောခဲ့ဆိုခဲ့ ဆွေးနွေးခဲ့တာတွေထဲမှာ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံရှိ ဧရာဝတီမြစ် ကြီးနှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ မြစ်ဆုံနှင့်ပတ်သက်၍ လည်းကောင်း၊ သိပ်ပြီး ကျေနပ်စရာ လက်ခံစရာတော့ သိပ်ပြီး မရှိလှပါ။ လက်တွေ့ကျကျဆိုရသော် မြစ်ဆုံသည်တည်ဆောက် ပြီး ရေလွှမ်းဧရိယာရှိ ပြည်သူတွေ၏ ရွာပြောင်းရွာရွှေ့ အခြေ အနေများနှင့် ဒေသခံတို့၏ စားဝတ်နေရေးကို ဖြည့်ဆည်းပေး တာတစ်ခုသာ တွေ့ရပြီး အဆိုပါရေလွှမ်းဧရိယာ ဒေသအတွင်း ရှိ ဇီဝမျိုးစိတ်များ၊ ရုက္ခမျိုးစိတ်များကို ရှာဖွေစုဆောင်း မွေးမြူထိန်းသိမ်းမှုများ မတွေ့ရပါ။ သူတို့ တရုတ်ပြည်ရှိ Three George မြစ်ကျဉ်းသုံးသွယ် စီမံကိန်းမှာတော့ ဆည်မဆောက် ခင် ဇီဝမျိုးစိတ်များ (ရေနေ၊ ကုန်းနေ၊ တွင်းအောင်း၊ ငှက် တိရစ္ဆာန်များ) နှင့် ရုက္ခ (သစ်ပင်၊ ပန်းမာန်) တို့ကို သေချာ

ထိန်းသိမ်းထားပြီး ဆည်ကြီးပြီးတဲ့ အခါ ပြန်လွှတ်ပေးပြီး တချို့ကို ယနေ့တိုင် ထိန်းသိမ်းပေးတာကို တွေ့ရသည်။

ဧရာဝတီမြစ်ကြီးတွင် ရုက္ခမျိုးစိတ် အများအပြားရှိပြီး ရေနေသတ္တဝါ မျိုးစိတ်သည် နောက်ဆုံး ဧရာဝတီလင်းပိုင် အပါအဝင် (၇၅) မျိုးရှိနေသည်။ သူတို့အတွက် ဘာမှ စဉ်းစားပေးထားတာ မတွေ့ရပါ။ ဆည်ကြီးဆောက်ပြီးပြီဆိုပါက မြစ်ကြီးနား မှနေ၍ အောက်ပိုင်း ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသအတွင်း နုန်းတင်ဖြစ်ပေါ်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် မည်သို့ ဖြေရှင်းမည်ကိုလည်း မသိရှိခဲ့ရပါ။ လက်တွေ့ကျကျ plan ရှိတာလည်း မတွေ့ခဲ့ရပါ။

နိုင်ငံတကာနည်းစနစ်များဖြင့် မြစ်ဆုံစီမံကိန်းကို လုပ်မည်ဆိုပါက နိုင်ငံတကာပုံစံအတိုင်း တိတိကျကျ လုပ်ဆောင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကြီးဆုံး ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း ၁၀ခုတွင် (၁) တရုတ်နိုင်ငံ ယန်ဖီမြစ်ပေါ်တွင် တည်ဆောက်ထား သော Three Gorges Dam (မြစ်ကျဉ်းသံသွယ် ရေအားလျှပ်စစ်) စီမံကိန်း၊ (၂) ဘရာဇီးနှင့် ပါရာဂွေးနိုင်ငံ နယ်နမိတ်ကြား ပါရာနာမြစ်ပေါ်မှ အိုင်တိုင်းပု ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း၊ (၃)ဘရာဇီးနိုင်ငံ ပါရာပြည်နယ်မှ တော်ကျူရိုင်း (Tucuruí) ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း၊ (၄) ဗင်နီဇွဲလားနိုင်ငံ ကရိုနီမြစ်ပေါ်မှ

ဂူရီ ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း၊ (၅) အမေရိကန်နိုင်ငံ မစ်ဆိုးရီ မြစ်ပေါ်ရှိ ဖို့ပက်ခ် (Fort peck) ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်း၊ (၆) ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ၊ အိန္ဒြာမြစ်ပေါ်က တာဘဲလ်လ (Tarbela) ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း၊ (၇) တူရကီနိုင်ငံမှ အာတာတတ် (Ataturk) ရေအား လျှပ်စစ် စီမံကိန်း၊ (၈) အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ကိုလံဘီယာမြစ်ပေါ်မှ ဂရန်းကော်လီ (Grand Coulee) ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်း၊ (၉) အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု တောင်ဒါကိုတာပြည်နယ် မစ်ဆိုးရီမြစ်ပေါ်ရှိ အာဟီး (Oahe) ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း၊ (၁၀) ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ ဂျီးလမ်းမြစ်ကို ဖြတ်လျက် မန်ဂလာ (Mangla) ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်းတို့သည် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ နာမည်ကြီး အဆင့်မြင့် ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်း ၂၀ အနက် ၁၀ ခုဖြစ်သည်။ ရှေ့တွင် ဖော်ပြခဲ့သော အီဂျစ်နိုင်ငံ နိုင်းမြစ်ကိုဖြတ်၍ အက်ဆွမ် (Aswan) ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း မှာ ၁၈ ခု မြောက်အဖြစ် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ထင်ရှားသည်။ ရေလွှမ်းဧရိယာမှလွဲ၍ အထိမ်းအမှတ် နတ်ရုပ်များ၊ ဇီဝမျိုးစိတ်များ၊ ရုက္ခ မျိုးစိတ်များ၊ ဘာသာရေးအဆောက်အဦများတို့ကို သူ့နေရာ နှင့်သူ ပြန်ထားရှိနိုင်ပြီး သဘာဝထက် ပိုမို လှပသာယာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်တာကြောင့် နောက်ပိုင်းတွင် နိုင်ငံခြားဧည့်သည်များ ယနေ့တိုင် သွားရောက် လည်ပတ်လျက်ရှိကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဧရာဝတီမြစ်ကိုပိတ်၍ မြစ်ဆုံရေအား လျှပ်စစ်စီမံကိန်း ပြုလုပ်မည်ဆိုပါက မြစ်ဆုံဒေသနှင့် ဧရာဝတီ မြစ်တစ်လျှောက်ကို အထက်ဖော်ပြပါသကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လတ်တလောအခြေအနေများ အရ ဖြစ်နိုင်ချေရှိ မရှိ ကျွန်တော် တို့ ဆုံးဖြတ်ရပါမည်။

မြစ်ဆုံ၊ နိုင်ငံရေးနှင့် နိဂုံး

နိုင်ငံရေးအရဆိုရင်တော့ မြစ်ဆုံကိစ္စသည် လက်ရှိ ၇၅ ရာခိုင်နှုန်း အစိုးရတစ်လည်း NLD အနေဖြင့် သိပ်ပြီးတော့ ခက်ခဲလှသည့် ပုစ္ဆာမဟုတ်ပါ။ ၂၀၂၀ အတွက် မြစ်ဆုံသည် NLD အတွက် အကျပ်အတည်းကြီးတစ်ခုဟု ထင်မြင်ကြ၏။ တစ်ချို့ မြစ်ဆုံကို တရုတ်ပြည်နှင့် သဘောတူလိုက်မှာကို စိုးရိမ် ကြ၏။ တစ်ချို့ ထိုအခြေအနေကို အကြောင်းပြုပြီး နိုင်ငံရေး အမြတ်ထုတ်ကာ လူတွင်ကျယ်လုပ်နေကြတာကိုလည်း တွေ့ရ ၏။ တချို့ ဘာမှန်း ညာမှန်းမသိ သူများသဘောမတူလို့ လိုက်ပြီး သဘောမတူ ကြတာကိုလည်း တွေ့ရ၏။ တလောက တရုတ်ထံ မြစ်ဆုံကိစ္စ ပြန်လျော်ပေးရေး တစ်ဒေါ်လာ ကမ်ပိန်းလုပ်မည် ဟု ပညာရှင်တစ်ချို့ ပါဝင်သော ဆွေးနွေးပွဲမှ ကြားလိုက်ရ၏။ တက်ကြွသူ အနည်းငယ်သာ ရှိတာ တွေ့ရ၏။

ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံကို ဦးဆောင်ပြီး နိုင်ငံတိုးတက်ရေး

ကို လုပ်ဆောင်နေသူမှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လွတ်လပ်ရေးရပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ပထမဦးဆုံး ဉာဏ်ပညာကြွယ်ဝသူ၊ ကမ္ဘာ့ ငြိမ်းချမ်းရေး နိဘယ်လ်ဆုရသူ၊ နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်တွင် လိမ္မာ ပါးနပ်သူ၊ မြန်မာနိုင်ငံကို ချစ်မြတ်နိုးသူ၊ ကိုယ်ကျိုး စွန့်လွှတ် သူ၊ တိုင်းပြည်ကို တိုးတက်စေချင်သူ . . . စတဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်ပေါင်း များစွာနဲ့ နေ့မအားညမနား လုပ်ဆောင်နေတဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်း စုကြည် ဖြစ်နေတာကို သတိထားဖို့လည်း လို၏။

လူအမျိုးမျိုး အတွေးအခေါ်အမျိုးမျိုး ရှိကြတာကို လက်ခံ၏။ သို့သော် တစ်ချို့ပညာရှင်များ အတွေးချော်နေတာ ကိုအံ့ဩမိ၏။ စာရေးသူ၏အမြင်မှာ နိုင်ငံရေးအမြတ်ထုတ်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ပြောတာလောက် အရှက်သိက္ခာမဲ့တာမရှိ၊ ခံရခက် တာမရှိ။ ပညာရှင်များဖက်မှ နာချင်ပါသည်။ သို့သော် ထို ပညာရှင်များ၏ အတွေးအခေါ် အယူအဆများမှာ ကျွန်တော် တို့နှင့် ဆန့်ကျင်နေ၏။ ခေတ်အလျောက် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးမှာ ကစားကွင်းကြီးအလား သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံအလိုက် နိုင်ငံရေးကို အသီးသီးကစားနေကြသည်မှာ နိုင်ငံရေးလေ့လာသူတွေ သိကြ ၏။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း ထိုနည်းလည်းကောင်း ပြောဆိုကြပြီး Political Player များဟု ခေါ်ကြ၏။ player သည် စိတ်ထား မှန်ကန်ဖြောင့်မတ်ဖို့ လိုသည်ကို အားလုံးသိကြ၏။ သို့သော် ဤနေရာတွင် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံ၌ နိုင်ငံရေးနှင့် မချိတ်

ဆက်နိုင်သော၊ နိုင်ငံရေးကို သေချာဂန မသိသေးသော ပညာရှင်များကို ထင်ရှားစွာတွေ့နေရသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အနုတ်လက္ခဏာအဖြစ် ဝမ်းနည်းဘွယ်ရာပင်ဖြစ်၏။

မြန်မာ့နိုင်ငံရေးသည် ယခင်ကထက်နူးညံ့လာပြီး အနုပညာ ဖြစ်လာ၏။ မြန်မာ့နိုင်ငံရေး အနုပညာဟု ခေါ်လျှင်ရ၏။ ထို နိုင်ငံရေးအနုပညာကို ကိုင်တွယ်သူ တနည်း နိုင်ငံရေးကွင်းထဲ ဝင်ကစားနေသူသည် တိုင်းပြည်တိုးတက်ရေးကို ရှေ့တန်းတင်ကာ သူ့နိုင်ကိုယ်နိုင် အခြေအနေ (win win situation) ဖြစ်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ရာ၏။

ကုမ္ပဏီများ၏ ညစာစားပွဲများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ညစာ စားပွဲများ၊ နိုင်ငံရေးအထိမ်းအမှတ် ညစာစားပွဲများနှင့် ဧည့်ခံပွဲများတွင် စီးပွားရေးနယ်ပယ်မှ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်မှ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် နိုင်ငံ့ခေါင်းဆောင်များ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုကို ပြသသောအနေဖြင့် အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ကျွေးမွေး စားသောက်ပွဲကျင်းပကြတာကို သင်တက်ဖူးပါသလား။ ကျွန်တော်၏အတွေ့အကြုံ၌ ဤသို့စားသောက်ကြရာတွင် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အာလာပသလ္လာပစကားများအပြင် နိုင်ငံရေး ဆွေးနွေးဝေဖန်မှုများ၊ နှစ်နိုင်ငံစီးပွားရေးကိစ္စများ စသည်တို့ကို အလွတ်သဘောဆွေးနွေးကြသည်။ မကြာခင်က တရုတ်နိုင်ငံသို့ သွား ရောက်လည်ပတ်သော နိုင်ငံတော်၏

အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ ခရီးစဉ်တွင် လည်း တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၏ နေ့လယ်စာစားပွဲနှင့် ဂုဏ်ပြု ညစာစားပွဲများ မလွဲမသွေ တက်ရောက်ပါလိမ့်မည်။

ထိုဧည့်ခံပွဲများတွင် သေချာပေါက် အလွတ်သဘော ဆွေးနွေး၊ စကားပြောကြရာ၌ တရုတ်တို့သည် မြစ်ဆုံကိစ္စကို အလွတ်သဘော စကားအစဖော် ဆွေးနွေးကောင်း ဆွေးနွေးမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ဆွေးနွေးကြရာတွင် ကျွန်တော်တို့၏ ချစ်လှစွာသော ဒေါ်စု အဘယ်ကဲ့သို့ ပြန်ပြောမည် ထင်ပါသနည်း။ နိုင်ငံတကာ သံခင်းတမန်ခင်းအရ အလွတ်သဘော ဆွေးနွေးပြောဆိုမှုများသည် တရားမဝင်ဟု ဆိုရမည်ကိုလည်း အားလုံး သဘောပေါက်ရာ၏။

ယခု လူပြောများနေသော၊ လူအများကန့်ကွက်နေသော မြစ်ဆုံရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းမှာ နိုင်ငံရေးအမြင်အားဖြင့် ကြည့်ပါက တိမ်မယောင်နှင့်နက်နေသည် မဟုတ်ပါ။ နက်မယောင်နှင့် တိမ်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ဘာကြောင့်လဲ...

(၁) မြစ်ဆုံစီမံကိန်းကို စတင် စာချုပ်ချုပ်သူမှာ ယခင် အာဏာသိမ်းစစ်အစိုးရ (တပ်မတော် အစိုးရ) ဖြစ်နေပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာမှု လုံးဝမရှိခြင်းဖြစ်သည်။ (၂) စီမံကိန်းအတွက် ကိုယ့်နိုင်ငံက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံငွေ မပါပေမယ့် ကိုယ့်တိုင်းပြည်မှ သယံဇာတကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသော်လည်း ရရှိမည့် အကျိုးအမြတ်

မှာ အလွန်တရာ နည်းပါးနေသည်။ (၃) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး အစီအမံများမှာ လွန်စွာအားနည်းနေတာကို တွေ့ရသည်။ (၄) စီမံကိန်းတွင် မြစ်ဆုံရေကာတာမှ ဧရာဝတီ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ထိ မြစ်တစ်လျှောက် အစီအမံများ လုံးဝမတွေ့ရပေ။ မြစ်အတွင်းရှိ ဇီဝမျိုးစိတ်များနှင့် မြစ်ရေလွှမ်း ဧရိယာအတွင်း ရုက္ခမျိုးစိတ်များအတွက် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်မှုလည်း မတွေ့ရပါ။

ထိုအချက်များအပြင် အစိုးရ၏မူဝါဒမှာ နိုင်ငံအကြား ဆက်ဆံရေးတွင်ပြည်သူလူထုက တင်မြှောက်ထားသည့် အစိုးရ ဖြစ်သည့်အတွက် ပြည်သူလူထု၏သဘောထားကို အလေးထား ရမည်ဟု တရားဝင် လူသိရှင်ကြား ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ဖြစ်ရာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အသက်သွေးကြော ဖြစ်သည့် ဧရာဝတီမြစ်ကြီး ၏ အစတည်ရာ မြစ်ဆုံတွင် ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်းကို ယခု အာဏာရ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ကို ဦးဆောင်သော လူထုခေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ပြည်သူလူထု ဆန္ဒမပါဘဲ လုံးဝလုပ်ဆောင်မည် မဟုတ်ကြောင်း ပြည်သူထံသို့ အသိပေးလိုက်ပါသည် ။ ။

သန့်ဇော် (သန်လျင်)

စာရေးသူ၏ ကိုယ်ရေးအကျဉ်း

စာရေးသူသည် ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် ရန်ကင်းတိုင်း၊ တောင်ညွှာလားပျို့နယ်၌ မွေးဖွားပြီး ဆယ်တန်းအထိ အထက (၄) တွင် ပညာသင်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် ဘီအက်ဂျီဘီအေ၊ မွေးဖွားရာ စာတိုရက် မြန်ခြင်သော ရန်ကင်းတိုင်း၊ သန်လျင်မြို့နယ်သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သည်။

၁၉၈၈ ခုနှစ် ဒီမိုကရေစီ အရေးတော်ပုံကြီးတွင် သန်လျင်မြို့နယ် အလယ်ကျေးရွာသစ်တွင် အထကနည်း ပါဝင်ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေး လှုပ်ရှားမှုအဖွဲ့၊ ဇွဲကာ ဒီမိုကရေစီရေးတောင်းဆိုမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

စစ်တပ် (တပ်မတော်) မှ ၁၈-၉-၁၉၈၈ နေ့ အာဏာ သိမ်းပြီး နောက်ပိုင်းတွင် လျှို့ဝှက်ထပ်မံဦးစွာ လှုပ်ရှားရင်း အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် NLD တည်ထောင်သောအခါ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဝင်ရောက်ပြီး ခေတ်ပြည့်မေးမြန်းတာဝန်ဖြင့် ဖိတ်ခေါ်ခံရပြီးလျှင် နေ့စဉ် သန်လျင်မြို့နယ် ပဲခူးမြစ်တစ်လျှောက် ကျေးရွာများ၌ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

၇-၇-၁၉၈၉ ခုနှစ် တွင် NLD ၏ ဂုဏ်သိက္ခာ ပျက်ပွင်းစေရန်တိုက်ခိုက်သည့် အနေဖြင့် စစ်အစိုးရ (တပ်မတော်အစိုးရ) မှ သန်လျင်ရှေ့နံရံက ရက်စုံဗိုလ်တော်ကြီးသည် ဟု ဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲကာ သေဒဏ်နှင့် တစ်သက်တစ်ကျွမ်း ဖြစ်စေရန်များစွာ ခံခဲ့ရသည်။ အဆိုပါ ဗိုလ်ကြီးသည် KNV မှ ခံခဲ့ရသည်ဟု ဝန်ခံသော်လည်း စာရေးသူတို့ကို မြန်လွတ်မပေးခဲ့ပါ။

အင်းစိန်ထောင်တွင် ရှစ်နှစ်အထိ နေထိုင်ခဲ့ပြီး နောက်တွင် ရလစ်အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကြောင့် ပြည်သံဖြင့် အစာတစ်စုံ တော့ပြန်ရာ ရေချိုးခံရပြီး သရက်ထောင်သို့ ပြောင်းရွှေ့ခံခဲ့ရသည်။

စစ်အစိုးရ (တပ်မတော်အစိုးရ) ၏ ထောင်ထဲ၌ ဝေဒီယို ဖိုနားထောင်ခြင်း၊ မိုက်ခရိုဝေ့ထုတ်စာ (ထောင်တွင်းအခေါ်) ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခြင်း၊ ထောင်တွင်း လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများ နှင့် လူသားမထန်မှုများကို လျှို့ဝှက်စာရေးကာ နိုင်ငံတကာ မီဒီယာများသို့ လျှို့ဝှက်ပေးပို့ခြင်း... စသည်တို့ ကောင်ရွက်ခဲ့ရာ ထောင်မှ မကြာခင် ဖြစ်စေရန်များ အပေးခံရသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ အမျိုးသားနေ့တွင် ပြည်ပရောက် မြန်မာဒီမိုကရေစီရေး လှုပ်ရှားသူများ မှ အညတရ သူခိုကောင်းထုကို ပေးအပ်ရာ စာရေးသူသည် ထောင်ထဲမှ သိရသည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲ၌ အနိုင်ရသူ လူထုဒေါင်းတောင် ဒေါင်းအောင်ဆန်းစုကြည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြီးတွင် စာရေးသူကို ၃-၇-၂၀၁၂ တွင် သရက်ထောင်မှ ပြန်လွှတ်ပေးခဲ့သည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် သူခိုယနေဝန်းကျန်သည့် အယ်ဒီတာအဖြစ်ဖြင့် ထောင်းပေးရသောအခါ ခံခဲ့ရသည်။

၂၀၁၆ ခုနှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် ခြစ်ဆုံးခေါ်ကျနယ်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ်ကုန်ပိုင်းမှ ယခုအချိန်ထိ မန္တလေး မီဒီယာဂရုတွင် အယ်ဒီတာအဖြစ် အလုပ်လုပ်နေဆဲဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတော်များလွှင့်မှုအပေါ် နှင့် နာကျင်ခြင်း မျက်ရည်စေတနာ စာအုပ်နှစ်အုပ် ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ။

သန်ဇော် ဒေါ်စု ပြောတဲ့ မြစ်ဆုံ

